

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

61 metai
2018 m. birželio 19 d.

Turinys

I Teisėkūros procedūra priimami aktai

REGLAMENTAI

- ★ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES ⁽¹⁾ 1
- ★ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ⁽¹⁾ 26

DIREKTYVOS

- ★ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/843, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos ir iš dalies keičiamos direktyvos 2009/138/EB ir 2013/36/ES ⁽¹⁾ 43
- ★ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/844, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo ir Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo ⁽¹⁾ 75

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE.

I

(Teisėkūros procedūra priimami aktai)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2018/841

2018 m. gegužės 30 d.

dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydamiės įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) savo 2014 m. spalio 23–24 d. išvadose dėl 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos Europos Vadovų Taryba įtvirtino, o 2016 m. kovo 17–18 d. išvadose dar kartą patvirtino privalomą tikslą ne vėliau kaip 2030 m. ES viduje visos ekonomikos mastu išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį sumažinti bent 40 %, palyginti su 1990 m.;
- (2) 2014 m. spalio 23–24 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose teigiama, kad išmetamųjų teršalų kiekio sumažinimo bent 40 % tikslą turėtų įgyvendinti bendrai visa Sąjunga ekonomiškai efektyviausiu būdu, išmetamą ŠESD kiekį sektoriuose, kuriems taikoma Europos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ES ATLPS), nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB ⁽⁴⁾, ir sektoriuose, kuriems ATLPS netaikoma, ne vėliau kaip 2030 m. sumažindama atitinkamai 43 % ir 30 %, palyginti su 2005 m., pastangas paskirstant remiantis santykinio bendruoju vidaus produktu (BVP) vienam gyventojui;

⁽¹⁾ OL C 75, 2017 3 10, p. 103.

⁽²⁾ OL C 272, 2017 8 17, p. 36.

⁽³⁾ 2018 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2018 m. gegužės 14 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

- (3) šiuo reglamentu įgyvendinami Sąjungos įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą ⁽¹⁾, priimtą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC). Paryžiaus susitarimas buvo sudarytas Sąjungos vardu 2016 m. spalio 5 d. vadovaujantis Tarybos sprendimu (ES) 2016/1841 ⁽²⁾. Sąjungos įsipareigojimas sumažinti išmetamą ŠESD kiekį visos ekonomikos mastu nustatytas numatomame nacionaliniu lygmeniu nustatyta ipareigojančiame veiksmė, 2015 m. kovo 6 d. Sąjungos ir jos valstybių narių pateiktame UNFCCC sekretariatui rengiantis Paryžiaus susitarimui. Paryžiaus susitarimas įsigaliojo 2016 m. lapkričio 4 d. Laikydamosi Paryžiaus susitarimo, Sąjunga turėtų toliau mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinti absorbuojamą ŠESD kiekį;
- (4) Paryžiaus susitarime, *inter alia*, nustatytas ilgalaikis tikslas, atitinkantis siekį užtikrinti, kad pasaulio temperatūros padidėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau siekti, kad jis nebūtų didesnis kaip 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu. Siekiant šio tikslo bus itin svarbūs miškai, žemės ūkio paskirties žemė ir šlapžemės. Paryžiaus susitarime Šalys taip pat pripažįsta ypatingą apsirūpinimo maistu užtikrinimo ir maisto trūkumo panaikinimo svarbą, atsižvelgiant į darnų vystymąsi ir pastangas panaikinti skurdą, ir ypač maisto gamybos sistemų pažeidžiamumą dėl neigiamo klimato kaitos poveikio, kartu skatindamos atsparumą klimato kaitai ir mažu išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu pasižymincią plėtrą tokiu būdu, kad nekiltų grėsmė maisto gamybai. Norėdamos pasiekti Paryžiaus susitarimo tikslus, Šalys turėtų dėti daugiau bendrų pastangų. Susitarimo Šalys turėtų parengti nacionaliniu lygmeniu nustatytus ipareigojančius veiksmus, apie juos pranešti ir juos vykdyti. Paryžiaus susitarimu pakeičiamas 1997 m. Kioto protokolu, kuris po 2020 m. nebebus taikomas, numatytas principas. Paryžiaus susitarime taip pat raginama antroje šio šimtmečio pusėje pasiekti žmogaus veiklos nulemtą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio iš šaltinių ir jų šalinimo absorbentais pusiausvyrą ir prašoma Šalių imtis veiksmų siekiant išsaugoti ir prireikus pagerinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų absorbentus ir kaupiklius, įskaitant miškus;
- (5) žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) sektorius turi potencialą užtikrinti ilgalaikę naudą klimatui ir taip prisidėti siekiant išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo Sąjungos tikslo, taip pat ilgalaikių Paryžiaus susitarimo tikslų klimato srityje. Be to, LULUCF sektorius teikia biologines medžiagas, kurios gali pakeisti medžiagas, kurioms naudojama daug iškastinio kuro arba kurias gaminant išskiriama daug anglies dioksido, ir todėl jo vaidmuo pereinant prie mažai šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetančios ekonomikos yra svarbus. Kadangi ŠESD absorbavimas dėl LULUCF yra grįžtamasis, jis turėtų būti laikomas atskiru Sąjungos klimato politikos strategijos ramsčiu;
- (6) 2014 m. spalio 23–24 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose teigiama, kad turėtų būti pripažinti daugialypiai žemės ūkio bei žemės naudojimo sektoriaus tikslai, kurie pasižymi mažesniu klimato kaitos švelninimo potencialu, ir poreikiu užtikrinti Sąjungos aprūpinimo maistu ir kovos su klimato kaita tikslų darną. Europos Vadovų Taryba paprašė Komisijos išnagrinėti būdus, kaip būtų galima geriausiai skatinti tvarų maisto gamybos intensyvinimą, tuo pačiu optimizuojant šio sektoriaus indėlį mažinant šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir vykdam tsekvestraciją, be kita ko, įveisiant mišką, ir nustatyti politiką dėl LULUCF įtraukimo į 2030 m. šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikio švelninimo strategiją, kai tik bus sudarytos techninės sąlygos ir bet kuriuo atveju anksčiau nei 2020 m.;
- (7) tvari tvarkymo praktika LULUCF sektoriuje prie klimato kaitos švelninimo gali prisidėti keliais būdais, visų pirma mažinant išmetamą ŠESD kiekį ir išlaikant bei didinant absorbentus ir anglies sankaupas. Norint, kad priemonės, kuriomis siekiama visų pirma padidinti anglies dioksido sekvestraciją, būtų veiksmingos, būtina užtikrinti anglies absorbentų ilgalaikį stabilumą ir prisitaikomumą. Be to, taikant tvarią tvarkymo praktiką galima išlaikyti LULUCF sektoriaus produktyvumą, atkūrimo išteklius bei gyvybingumą ir taip skatinti ekonominį ir socialinį vystymąsi, tuo pat metu mažinant to sektoriaus anglies ir ekologinį pėdsakus;
- (8) plėtojant tvarią ir novatorišką praktiką ir technologijas, be kita ko, agroekologijos ir agrarinės miškininkystės srityse, gali būti sustiprintas LULUCF sektoriaus vaidmuo klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos atžvilgiu, taip pat padidintas to sektoriaus produktyvumas ir atsparumas. Kadangi LULUCF sektorius pasižymi ilgais gražos laikotarpiais, svarbu turėti ilgalaikių strategijų, skirtų mokslinių tyrimų tvarios bei novatoriškos praktikos ir technologijų plėtojimo ir investicijų į jas srityje finansavimui didinti. Investicijos į prevencinius veiksmus, pavyzdžiui, tvarią tvarkymo praktiką, gali sumažinti su natūraliais trikdžiais susijusių riziką;

⁽¹⁾ OL L 282, 2016 10 19, p. 4.

⁽²⁾ 2016 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2016/1841 dėl Paryžiaus susitarimo, priimto pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, sudarymo Europos Sąjungos vardu (OL L 282, 2016 10 19, p. 1).

- (9) savo 2017 m. birželio 22–23 d. išvadose Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtino, kad Sąjunga ir jos valstybės narės lieka įsipareigojusios laikytis Darna vystymosi darbotvarkės iki 2030 m., kuria siekiama, *inter alia*, užtikrinti, kad miškotvarka būtų tvari;
- (10) svarbu imtis veiksmų miškų lydimui ir miškų alinimui sumažinti ir tvariai miškotvarkai skatinti besivystančiose šalyse. Atsižvelgdama į tai, 2009 m. spalio 21 d. ir 2010 m. spalio 14 d. išvadose Taryba priminė Sąjungos tikslus ne vėliau kaip 2020 m. bent 50 % sumažinti bendrą atogrąžų miškų naikinimą, palyginti su dabartiniais lygiais, ir ne vėliau kaip 2030 m. sustabdyti pasaulio miškų ploto mažėjimą;
- (11) Europos Parlamento ir Tarybos sprendime 529/2013/ES ⁽¹⁾ išdėstytos LULUCF sektoriuje išmetamam ir absorbuojamam ŠESD kiekiui taikomos apskaitos taisyklės ir taip juo prisidedama prie politikos, kuria siekiama LULUCF sektorių įtraukti į Sąjungos įsipareigojimą mažinti išmetamą ŠESD kiekį, formavimo. Šis reglamentas turėtų būti grindžiamas esamomis apskaitos taisyklėmis, jas atnaujinant ir patobulinant 2021–2030 m. laikotarpiui. Jame turėtų būti nustatyti valstybių narių įpareigojimai įgyvendinant tas apskaitos taisykles ir taip pat valstybių narių turėtų būti reikalaujama užtikrinti, kad visame LULUCF sektoriuje nesusidarytų grynojo išmetamo ŠESD kiekio ir kad juo būtų prisidedama įgyvendinant tikslą ilguoju laikotarpiu didinti absorbentus. Jame neturėtų būti nustatyti jokie privačių subjektų, įskaitant ūkininkus ir miškininkus, įpareigojimai apskaitos ar ataskaitų teikimo srityje;
- (12) LULUCF sektorius, įskaitant žemės ūkio paskirties žemę, daro tiesioginį ir didelį poveikį biologinei įvairovei ir ekosisteminėms paslaugoms. Dėl šios priežasties svarbus su šiuo sektoriumi susijusios politikos tikslas – užtikrinti suderinamumą su Sąjungos biologinės įvairovės strategijos tikslais. Reikėtų imtis veiksmų siekiant įgyvendinti ir paremti tiek su klimato kaitos švelninimu, tiek su prisitaikymu prie jos susijusią veiklą šiame sektoriuje. Taip pat reikėtų užtikrinti bendros žemės ūkio politikos ir šio reglamento suderinamumą. Visi sektoriai turi tinkamai prisidėti norint padėti sumažinti išmetamą ŠESD kiekį;
- (13) šlapžemės yra veiksmingos anglies kaupimo ekosistemos. Todėl saugant ir atkuriant šlapžemes galėtų būti mažinamas išmetamas ŠESD kiekis LULUCF sektoriuje. Šiame kontekste reikėtų atsižvelgti į patikslintas 2006 m. Tarpvyriausybines klimato kaitos komisijos (TKKK) gaires dėl nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų, susijusias su šlapžemėmis;
- (14) siekiant užtikrinti, kad LULUCF sektorius prisidėtų siekiant išmetamo ŠESD kiekio mažinimo bent 40 % Sąjungos tikslo ir ilgalaikio Paryžiaus susitarimo tikslo, reikalinga patikima apskaitos sistema. Siekiant atlikti tikslią išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio apskaitą remiantis 2006 m. Tarpvyriausybines klimato kaitos komisijos (TKKK) gairėmis dėl nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų (toliau – TKKK gairės), turėtų būti naudojamos kasmet pagal Europos Parlamento ir Tarybos ⁽²⁾ reglamentą (ES) Nr. 525/2013 teikiamos žemės naudojimo kategorijų ir žemės naudojimo kategorijų keitimo vertės, taip supaprastinant pagal UNFCCC ir Kioto protokolą taikomus metodus. Turėtų būti laikoma, kad žemei, kurios naudojimo kategorija keičiama į kitą žemės naudojimo kategoriją, taikomas 20 metų (pagal TKKK gairėse numatytąją vertę) pereinamasis perkėlimo į tą kategoriją laikotarpis. Valstybės narės turėtų galėti nukrypti nuo tos numatytosios vertės tik mišku apželdintos žemės atžvilgiu ir tik ribotomis aplinkybėmis, pagrįstomis pagal TKKK gaires. UNFCCC šalių konferencijos arba Šalių konferencijos, kuri yra ir Paryžiaus susitarimo Šalių susirinkimas, priimti TKKK gairių pakeitimai atitinkamai turėtų būti atspindėti ataskaitų teikimo reikalavimuose pagal šį reglamentą;
- (15) tarptautiniu mastu sutartose TKKK gairėse nustatyta, kad deginant biomasę išmestus išmetamuosius teršalus į energetikos sektoriaus apskaitą galima įtraukti nulinės vertės, su sąlyga, kad tokie išmetamieji teršalai įtraukiami į LULUCF sektoriaus apskaitą. Deginant biomasę išmesti išmetamieji teršalai šiuo metu į apskaitą Sąjungoje įtraukiami nulinės vertės pagal Komisijos reglamento (ES) Nr. 601/2012 ⁽³⁾ 38 straipsnį ir Reglamento (ES) Nr. 525/2013 nuostatas, todėl derėjimas su TKKK gairėmis būtų užtikrintas tik tuo atveju, jei tokie išmetamieji teršalai būtų tiksliai atspindėti šiame reglamente;

⁽¹⁾ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 529/2013/ES dėl naudojant žemę, keičiant žemės naudojimą ir vykdant miškininkystės veiklą išmetamo ir absorbuojamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaitos taisyklių ir informacijos apie su šia veikla susijusius veiksmus (OL L 165, 2013 6 18, p. 80).

⁽²⁾ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 280/2004/EB (OL L 165, 2013 6 18, p. 13).

⁽³⁾ 2012 m. birželio 21 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 601/2012 dėl išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB (OL L 181, 2012 7 12, p. 30).

- (16) iš miško žemės išmetamas ir absorbuojamas ŠESD kiekis priklauso nuo įvairių gamtinių sąlygų, dinaminių su amžiumi susijusių miškų charakteristikų, taip pat ankstesnės ir dabartinės tvarkymo praktikos, kuri valstybėse narėse labai skiriasi. Naudojant bazinius metus nebūtų įmanoma atsižvelgti į tuos veiksnius ir į su tuo susijusį ciklišką poveikį kasmetiniam išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio svyravimui. Vietoj to, siekiant, kad gamtiniai ir konkrečioms šalims būdingi ypatumai nedarytų poveikio, atitinkamose apskaitos taisyklėse turėtų būti numatyta taikyti atskaitos lygius. Nustatant miškų atskaitos lygius turėtų būti atsižvelgiama į visus nesubalansuotos miškų amžiaus struktūros atvejus ir jais neturėtų būti nepagrįstai varžomas būsimas miškotvarkos intensyvumas, siekiant išlaikyti arba sustiprinti ilgalaikius anglies dioksido absorbentus. Atsižvelgiant į ypatingą istorinę Kroatijos padėtį, nustatant šios valstybės narės miškų atskaitos lygį taip pat galėtų būti atsižvelgiama į jos teritorijos okupaciją ir karo bei pokario aplinkybes, darančias poveikį miškotvarkai atskaitiniu laikotarpiu. Atitinkamose apskaitos taisyklėse turėtų būti atsižvelgiama į Ministrų konferencijos dėl Europos miškų apsaugos („Forest Europe“) tvarios miškotvarkos principus;
- (17) valstybės narės turėtų pateikti Komisijai nacionalinius miškininkystės apskaitos planus, įskaitant miškų atskaitos lygius. Nesant tarptautinės peržiūros pagal UNFCCC ar Kioto protokolą, reikėtų sukurti peržiūros procedūrą, siekiant užtikrinti skaidrumą ir pagerinti apskaitos kokybę tvarkomos miško žemės kategorijoje;
- (18) kai Komisija vertina nacionalinius miškininkystės apskaitos planus, įskaitant juose siūlomus miškų atskaitos lygius, ji turėtų remtis ekspertų peržiūros pagal UNFCCC gerąja praktika ir patirtimi, be kita ko, kiek tai susiję su valstybių narių ekspertų dalyvavimu. Komisija turėtų užtikrinti, kad valstybių narių ekspertai dalyvautų atliekant techninį vertinimą, ar siūlomi miškų atskaitos lygiai buvo nustatyti pagal šiame reglamente išdėstytus kriterijus ir reikalavimus. Techninio vertinimo rezultatai informavimo tikslais turėtų būti perduoti Tarybos sprendimu 89/367/EEB⁽¹⁾ įsteigtam Miškų nuolatiniam komitetui. Komisija taip pat turėtų konsultuotis su suinteresuotaisiais subjektais ir pilietine visuomene. Nacionaliniai miškininkystės apskaitos planai turėtų būti skelbiami viešai pagal atitinkamus teisės aktus;
- (19) padidinus tausų nukirsto medžio produktų naudojimą, išmetamą ŠESD kiekį galima gerokai apriboti dėl pakeitimo poveikio ir galima gerokai padidinti ŠESD absorbciją iš atmosferos. Siekiant pripažinti ir skatinti daugiau naudoti ilgu gyvavimo ciklu pasižyminčius nukirsto medžio produktus, apskaitos taisyklėmis turėtų būti užtikrinta, kad valstybių narių LULUCF apskaitoje būtų tiksliai ir skaidriai atspindėti nukirsto medžio produktų anglies absorbento pokyčiai, kai tokie pokyčiai vyksta. Komisija turėtų pateikti gaires dėl metodinių klausimų, susijusių su nukirsto medžio produktams taikoma apskaita;
- (20) natūralūs trikdžiai, kurių valstybė narė negali kontroliuoti ir kuriems ji negali daryti esminės įtakos, pavyzdžiui, gaisrai, vabzdžiai ir ligos, ekstremalios oro sąlygos ir geologiniai trikdžiai, gali sukelti laikiną ŠESD išmetimą LULUCF sektoriuje arba gali nulemti anksčiau absorbuotų ŠESD kiekių grąžinimą į atmosferą. Kadangi tokį grįžtamąjį procesą gali lemti ir tvarkymo sprendimai, pavyzdžiui, sprendimai kirsti arba sodinti medžius, šiuo reglamentu turėtų būti užtikrinta, kad dėl žmogaus veiklos į atmosferą grąžinti anksčiau absorbuoti ŠESD kiekiai visada būtų tiksliai atspindėti LULUCF apskaitoje. Be to, šiame reglamente valstybės narėms turėtų būti suteikta ribota galimybė į LULUCF apskaitą neįtraukti dėl trikdžių, kurių valstybės narės nepajėgios kontroliuoti, išmesto ŠESD kiekio. Tačiau valstybės narės tas nuostatas turėtų taikyti taip, kad į apskaitą nebūtų nepagrįstai neįtraukiami tam tikri duomenys;
- (21) atsižvelgiant į nacionalinius prioritetus, valstybės narės turėtų galėti pasirinkti tinkamas nacionalinės politikos priemonės siekdamos įvykdyti savo išsipareigojimus LULUCF sektoriuje, įskaitant galimybę subalansuoti vienoje žemės kategorijoje išmetamą ŠESD kiekį absorbuojant ŠESD kitoje žemės kategorijoje. Jos taip pat turėtų turėti galimybę 2021–2030 m. laikotarpiu sukaupti grynąjį absorbuotą kiekį. Perdavimas kitoms valstybėms narėms turėtų ir toliau likti papildoma galimybė, ir valstybės narės turėtų turėti galimybę taikyti metines išmetamo dujų kiekio kvotas, nustatytas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/842⁽²⁾, siekiant užtikrinti atitiktį šiam reglamentui. Šiame reglamente nustatytas lankstumo priemonių naudojimas nepakenks bendram Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslų užmojo lygiui;

⁽¹⁾ 1989 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimas 89/367/EEB, įkuriantis Miškų nuolatinį komitetą (OL L 165, 1989 6 15, p. 14).

⁽²⁾ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2018/842, kuriuo, siekiant vykdyti išsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomai įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 26).

- (22) tvariai tvarkomi miškai paprastai yra absorbentai, kuriais prisidedama prie klimato kaitos švelninimo. 2000–2009 m. ataskaitiniu laikotarpiu praneštas vidutinis absorbavimas miško žemėje buvo 372 mln. tonų CO₂ ekvivalento per metus visoje Sąjungoje. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad absorbentai ir kaupikliai, įskaitant miškus, atitinkamai būtų išsaugoti ir padidinti siekiant įgyvendinti Paryžiaus susitarimo tikslą ir plataus užmojo išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo Sąjungos tikslus ne vėliau kaip 2050 m.;
- (23) iš tvarkomos miško žemės absorbuojami ŠESD kiekiai turėtų būti įskaičiuojami į numatomą miškų atskaitos lygį. Prognozuojamas būsimas absorbavimas turėtų būti grindžiamas miškotvarkos praktikos ir intensyvumo ataskaitiniu laikotarpiu ekstrapoliacija. Absorbento mažėjimas, palyginti su atskaitos lygiu, turėtų būti apskaitomas kaip išmetamas ŠESD kiekis. Turėtų būti atsižvelgiama į konkrečias nacionalines aplinkybes ir praktiką, pavyzdžiui, mažesnę nei įprasta kirtimo intensyvumą arba miškų senėjimą per ataskaitinį laikotarpį;
- (24) valstybėms narėms turėtų būti suteikta tam tikro lankstumo laikinai padidinti savo kirtimo intensyvumą pagal tvarios miškotvarkos praktiką, atitinkančią Paryžiaus susitarime nustatytą tikslą, su sąlyga, kad Sąjungoje bendras išmetamas ŠESD kiekis neviršytų LULUCF sektoriuje absorbuojamo bendro ŠESD kiekio. Taikant tokią lankstumo priemonę, visoms valstybėms narėms turėtų būti suteiktas bazinis kompensacijos kiekis, apskaičiuojamas remiantis koeficientu, kuris būtų išreikštas kaip jų pranešto 2000–2009 m. absorbento procentinė dalis, siekiant kompensuoti jų apskaitytą iš tvarkomos miško žemės išmetamą ŠESD kiekį. Turėtų būti užtikrinta, kad valstybėms narėms galėtų būti kompensuojama tik iki tokio lygmens, kai jų miškai jau nebebus absorbentas;
- (25) labai didelio miškingumo, palyginti su Sąjungos vidurkiu, valstybės narės ir visų pirma mažesnės labai didelio miškingumo valstybės narės yra labiau priklausomos negu kitos valstybės narės nuo tvarkomos miško žemės, kad subalansuotų išmetamą ŠESD kiekį kitose žemės apskaitos kategorijose, ir todėl joms būtų daromas didesnis poveikis, o jų galimybės didinti miškingumą būtų ribotos. Todėl kompensavimo koeficientas turėtų būti padidintas remiantis miškingumu ir žemės plotu, kad labai nedidelio žemės ploto ir labai didelio miškingumo, palyginti su Sąjungos vidurkiu, valstybėms narėms būtų suteiktas didžiausias kompensavimo koeficientas per ataskaitinį laikotarpį;
- (26) 2012 m. kovo 9 d. išvadose Taryba pripažino ypač miškingų šalių ypatumus. Tie ypatumai visų pirma susiję su ribotomis galimybėmis subalansuoti išmetamą ir absorbuojamą ŠESD kiekį. Kadangi Suomija yra miškingiausia valstybė narė, taip pat atsižvelgiant į jos ypatingas geografines savybes, ji susiduria su ypatingais sunkumais šioje srityje. Todėl Suomijai turėtų būti suteikta ribotas papildomas kompensuojamasis kiekis;
- (27) siekiant stebėti valstybių narių pažangą įgyvendinant jų įsipareigojimus pagal šį reglamentą, taip pat siekiant užtikrinti, kad informacija apie išmetamą ir absorbuojamą ŠESD kiekį būtų skaidri, tiksli, nuosekli, išsami ir palyginama, valstybės narės turėtų pateikti Komisijai atitinkamus šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos duomenis pagal Reglamentą (ES) Nr. 525/2013, o atitikties patikrose pagal šį reglamentą į tas ataskaitas turėtų būti atsižvelgta. Jei valstybė narė tvarkomos miško žemės atžvilgiu ketina taikyti šiame reglamente nustatytą lankstumo priemonę, ji į atitikties ataskaitą turėtų įtraukti kompensuojamąjį kiekį, kurį ji ketina panaudoti;
- (28) Europos aplinkos agentūra prirėmus turėtų padėti Komisijai, laikydamasi agentūros metinės darbo programos, nustatyti metinių ataskaitų apie ŠESD išmetimą ir absorbavimą sistemą, vertinti informaciją apie politiką bei priemones ir nacionalines prognozes, vertinti planuojamas papildomas politikos kryptis bei priemones ir padėti Komisijai pagal šį reglamentą vykdyti atitikties patikras;
- (29) siekiant numatyti tinkamą sandorių apskaitą pagal šį reglamentą, įskaitant naudojamą lankstumo priemones ir atitikties stebėseną, taip pat skatinti daugiau naudoti ilgu gyvavimo ciklu pasižyminčius medžio produktus, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, susijusius su apibrėžčių, įskaitant minimalias vertes miškams apibrėžti, šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir anglies absorbentų sąrašų techniniu suderinimu, nustatant valstybių narių miškų atskaitos lygius atitinkamai 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpiams, naujų nukirsto medžio produktų kategorijų įtraukimu, metodikos (remiantis naujausiomis TPKK gairėmis) bei informavimo reikalavimų, susijusių su natūraliais trikdžiais, peržiūra ir sandorių apskaita Būtinoms nuostatom, susijusios su sandorių apskaita, turėtų būti sutelktos vienoje priemonėje, kurioje būtų suderintos pagal Reglamentą (ES) Nr. 525/2013, Reglamentą (ES) 2018/842, šį reglamentą ir Direktyvą 2003/87/EB, nustatytos su apskaita susijusios nuostatos. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį

darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁽¹⁾ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

- (30) reguliariai teikdama ataskaitas pagal Reglamentą (ES) Nr. 525/2013, Komisija taip pat turėtų įvertinti 2018 m. skatinamojo dialogo rezultatus pagal JTBKKK (toliau – Talanoa dialogas). Šį reglamentą reikėtų peržiūrėti 2024 m. ir po to kas penkerius metus, siekiant įvertinti bendrą jo veikimą. Vykdam peržiūrą turėtų būti atsižvelgiama į Talanoa dialogo ir pagal Paryžiaus susitarimą atliekamo bendros pažangos įvertinimo rezultatus. Strategija, skirta laikotarpiui po 2030 m., turėtų atitikti Paryžiaus susitarimo ilgalaikius tikslus ir pagal jį prisiimtus įsipareigojimus;
- (31) siekiant užtikrinti, kad ataskaitų apie išmetamą ir absorbuojamą ŠESD kiekį ir visą kitą informaciją, kurios reikia valstybių narių įsipareigojimų laikymuisi įvertinti, teikimas ir tikrinimas vyktų veiksmingai, skaidriai ir ekonomiškai efektyviai, ataskaitų teikimo reikalavimai turėtų būti įtraukti į Reglamentą (ES) Nr. 525/2013;
- (32) siekiant palengvinti duomenų rinkimą ir pagerinti metodiką, žemės naudojimas turėtų būti apskaitomas ir ataskaitos dėl jo teikiamos naudojant kiekvieno žemės ploto geografinio atsekamumo sistemą, atitinkančią nacionalines ir Sąjungos duomenų rinkimo sistemas. Reikėtų kuo geriau išnaudoti esamas Sąjungos ir valstybių narių programas ir tyrimus, įskaitant Statistinių duomenų apie žemės dangą ir žemės naudojimą rinkimo sistemą (LUCAS), Europos Žemės stebėjimo programą „Copernicus“ ir Europos palydovinės navigacijos sistemą GALILEO, duomenims rinkti. Duomenų tvarkymas, įskaitant keitimąsi duomenimis pakartotiniam naudojimui ataskaitose ir sklaidai, turėtų atitikti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2007/2/EB⁽²⁾ nustatytus reikalavimus;
- (33) Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (34) apskaitos ir ataskaitų teikimo įsipareigojimams ataskaitiniu laikotarpiu nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. turėtų būti ir toliau taikomas Sprendimas Nr. 529/2013/ES. Ataskaitiniams laikotarpiams nuo 2021 m. sausio 1 d. turėtų būti taikomas šis reglamentas;
- (35) Sprendimas Nr. 529/2013/ES turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (36) kadangi šio reglamento tikslų, visų pirma nustatyti su LULUCF sektoriumi susijusius valstybių narių įsipareigojimus, kad būtų prisidedama prie išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo Sąjungos tikslų pasiekimo 2021–2030 m. laikotarpiu, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomi valstybių narių įsipareigojimai dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) sektoriaus, kuriais prisidedama prie Paryžiaus susitarimo tikslų pasiekimo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo Sąjungos tikslo 2021–2030 m. laikotarpiui įvykdymo. Šiuo reglamentu taip pat nustatomos LULUCF sektoriuje išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio apskaitos ir patikros, kaip valstybės narės laikosi tų įsipareigojimų, taisyklės.

⁽¹⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

⁽²⁾ 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1).

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas I priedo A skirsnyje išvardytoms valstybių narių teritorijose bet kurioje iš toliau nurodytų žemės apskaitos kategorijų išmetamoms ir absorbuojamoms šiltnamio efektą sukeliančioms dujoms, už kurias atsiskaitoma pagal Reglamento (ES) Nr. 525/2013 7 straipsnį:

a) 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpiais:

i) mišku apželdinta žemė – žemė, kuri pagal savo naudojimą deklaruojama kaip pasėlių žemė, pieva, šlapžemės, gyvenvietės arba kita miško žeme paversta žemė;

ii) iškirštų miškų žemė – žemė, kuri pagal savo naudojimą deklaruojama kaip miško žemė, paversta pasėlių žeme, pieva, šlapžemėmis, gyvenvietėmis arba kita žeme;

iii) tvarkomi pasėliai – žemė, kuri pagal savo naudojimą deklaruojama kaip:

— pasėlių žemė, kuri lieka pasėlių žeme,

— pieva, šlapžemės, gyvenvietė arba kita žemė, paversta pasėlių žeme, arba

— pasėlių žemė, paversta šlapžemėmis, gyvenvietė arba kita žeme;

iv) tvarkomos pievos – žemė, kuri pagal savo naudojimą deklaruojama kaip:

— pieva, kuri lieka pieva,

— pasėlių žemė, šlapžemės, gyvenvietė arba kita žemė, paversta pieva, arba

— pieva, paversta šlapžemėmis, gyvenvietė arba kita žeme;

v) tvarkoma miško žemė – žemė, kuri pagal savo naudojimą deklaruojama kaip miško žemė, kuri lieka miško žeme;

b) pradedant nuo 2026 m., tvarkomos šlapžemės – žemė, kuri pagal savo naudojimą deklaruojama kaip:

— šlapžemės, kurios lieka šlapžemėmis,

— gyvenvietė arba kita žemė, paversta šlapžemėmis, arba

— šlapžemės, paverstos gyvenvietė arba kita žeme.

2. 2021–2025 m. laikotarpiu valstybė narė į savo įsipareigojimą pagal šio reglamento 4 straipsnį gali įtraukti šio reglamento I priedo A skirsnyje išvardytas jos teritorijoje tvarkomos šlapžemių žemės apskaitos kategorijoje išmetamas ir absorbuojamas šiltnamio efektą sukeliančias dujas, už kurias atsiskaitoma pagal Reglamento (ES) Nr. 525/2013 7 straipsnį. Šis reglamentas taip pat taikomas tokiems išmetamiems ir absorbuojamiems ŠESD kiekiams, kuriuos įtraukia valstybė narė.

3. Jeigu valstybė narė į savo įsipareigojimą pagal 2 dalį ketina įtraukti tvarkomas šlapžemes, ji apie tai praneša Komisijai ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d.

4. Prireikus, atsižvelgdama patirtį, įgytą taikant patikslintas 2006 m. TKKK gaires, Komisija gali pateikti pasiūlymų atidėti privalomą tvarkomų šlapžemių apskaitą dar penkerių metų laikotarpiui.

3 straipsnis

Apibrėžtys

1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1) absorbentas – bet koks procesas, veikla ar mechanizmas, kuriuo iš atmosferos pašalinamos ŠESD, aerosolis arba ŠESD pirmtakas;

- 2) šaltinis – bet koks procesas, veikla ar mechanizmas, dėl kurio į atmosferą išmetamos ŠESD, aerozolis arba ŠESD pirmtakas;
- 3) anglies absorbentas – visas biogeocheminis vietovės elementas ar sistema arba jų dalis valstybės narės teritorijoje ir kuriuose kaupiasi anglis arba ŠESD pirmtakas, kuriame yra anglies, arba ŠESD, kuriose yra anglies;
- 4) anglies sankaupos – anglies absorbente susikaupusios anglies masė;
- 5) nukirsto medžio produktas – nukirtus medį gautas produktas, išvežtas iš kirtimo vietos;
- 6) miškas – žemės plotas, apibrėžtas nurodant minimalų ploto dydį, minimalias medžių lajos padengimo arba lygiaverčio skalsumo ir galimo medžių aukščio brandos amžiuje vertes jų augimo vietoje, kaip nurodyta kiekvienos valstybės narės atveju II priede. Jis apima plotus su medžiais, įskaitant natūraliai augančių jaunų medžių grupes, arba plantacijas, kuriose medžių lajos padengimo ar lygiaverčio skalsumo minimalios vertės arba minimalus medžių aukštis, kaip nurodyta II priede, dar nepasiekti, įskaitant žemės plotą, kuris paprastai yra miško ploto dalis, bet kuriame dėl žmogaus veiklos, pavyzdžiui, kirtimo, arba gamtinių priežasčių medžių laikinai nėra, tačiau kuris, tikimasi, vėl gali tapti mišku;
- 7) miškų atskaitos lygis – 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpiais valstybės narės teritorijoje tvarkomoje miško žemėje per metus išmetamo arba absorbuojamo vidutinio grynojo ŠESD kiekio įvertis, išreiškiamas CO₂ ekvivalento tonomis per metus, remiantis šiame reglamente išdėstytais kriterijais;
- 8) pusėjimo vertė – metų, per kuriuos tam tikros kategorijos nukirsto medžio produktuose susikaupusios anglies kiekis sumažėja per pusę, palyginti su jo pradine verte, skaičius;
- 9) natūralūs trikdžiai – bet kokie ne žmogaus nulemti įvykiai ar aplinkybės, dėl kurių miškuose išmetamas didelis ŠESD kiekis ir kurių atitinkama valstybė narė nepajėgia kontroliuoti ir kurių pasekmių ta valstybė narė dėl objektyvių priežasčių negali pastebimai apriboti, net jiems įvykus;
- 10) staigi oksidacija – apskaitos metodas, pagal kurį daroma prielaida, kad visas nukirsto medžio produktuose esančios anglies kiekis išmetamas į atmosferą nukirtimo metu.

2. Komisijai pagal 16 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų iš dalies pakeistos arba išbrauktos apibrėžtys, pateiktos šio straipsnio 1 dalyje, arba į tą dalį būtų įrašytos naujos apibrėžtys siekiant pritaikyti tą dalį prie mokslo pokyčių arba technikos pažangos ir užtikrinti šių apibrėžčių ir atitinkamų UNFCCC šalių konferencijos arba Šalių konferencijos, kuri yra ir Paryžiaus susitarimo Šalių susirinkimas, priimtose TKKK gairėse pateiktų apibrėžčių bet kokių pakeitimų suderinamumą.

4 straipsnis

Įsipareigojimai

Atsižvelgiant į 12 ir 13 straipsniuose numatytas lankstumo priemones, 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpiais kiekviena valstybė narė užtikrina, kad išmetamas ŠESD kiekis neviršytų absorbuojamo ŠESD kiekio, apskaičiuoto kaip viso jos teritorijoje išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio visose 2 straipsnyje nurodytose žemės apskaitos kategorijose, apskaitomo pagal šį reglamentą, suma.

5 straipsnis

Bendrosios apskaitos taisyklės

1. Kiekviena valstybė narė parengia ir veda apskaitą, kurioje tiksliai parodomas 2 straipsnyje nurodytose žemės apskaitos kategorijose išmetamas ir absorbuojamas ŠESD kiekis. Valstybės narės užtikrina, kad jų apskaita ir kiti pagal šį reglamentą pateikiami duomenys būtų tikslūs, išsamūs, nuoseklūs, palyginami ir skaidrūs. Valstybės narės išmetamą ŠESD kiekį nurodo pliuso ženklu (+), o absorbuotą ŠESD kiekį – minuso ženklu (–).

2. Valstybės narės užtikrina, kad būtų išvengta išmetamo ar absorbuojamo ŠESD kiekio dvigubos apskaitos, visų pirma užtikrinamos, kad išmetamas ir absorbuojamas ŠESD kiekis nebūtų apskaitomas daugiau nei vienoje žemės apskaitos kategorijoje.
3. Kai žemės paskirtis pakeičiama, valstybės narės praėjus 20 metų nuo pakeitimo dienos pakeičia miško žemės, pasėlių žemės, pievų, šlapžemių, gyvenviečių ir kitos žemės iš tokios žemės, paverstos kitos rūšies žeme, į tokią žemę, kuri lieka tokios pačios rūšies žeme.
4. Valstybės narės į savo apskaitą kiekvienoje žemės apskaitos kategorijoje įtraukia visus anglies absorbentuose, išvardytuose I priedo B skirsnyje, esančių anglies sancaupų pasikeitimus. Valstybės narės gali nuspręsti į savo apskaitą neįtraukti anglies absorbentuose esančių anglies sancaupų pasikeitimų, jeigu anglies absorbentas nėra šaltinis. Tačiau ši galimybė neįtraukti anglies sancaupų pasikeitimų į apskaitą žemės apskaitos kategorijos atveju netaikoma antžeminės biomasės, negyvos medienos ir nukirsto medžio produktų iš tvarkomos miško žemės anglies sancaupoms.
5. Valstybės narės išsamiai ir tiksliai registruoja visus duomenis, naudotus rengiant apskaitą.
6. Komisijai pagal 16 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų iš dalies pakeistas I priedas siekiant atspindėti UNFCCC šalių konferencijos arba Šalių konferencijos, kuri yra ir Paryžiaus susitarimo Šalių susirinkimas, priimtų TKKK gairių pakeitimus.

6 straipsnis

Mišku apželdintos žemės ir nulydytų miškų žemės apskaita

1. Valstybės narės į apskaitą įtraukia ŠESD kiekį, kuris išmetamas ir absorbuojamas mišku apželdintoje žemėje ir nulydytų miškų žemėje, kaip bendrą išmetamą ir bendrą absorbuojamą ŠESD kiekį kiekvienais 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpiais metais.
2. Nukrypstant nuo 5 straipsnio 3 dalies, kai žemės paskirtis iš pasėlių žemės, pievos, šlapžemių, gyvenviečių ar kitos žemės pakeičiama į miško žemę, valstybė narė gali pakeisti tokios žemės kategoriją iš „žemės, paverstos miško žeme“ į „miško žemę, kuri lieka miško žeme“ praėjus 30 metų po pavertimo dienos, jeigu tai tinkamai pagrįsta remiantis TKKK gairėmis.
3. Apskaičiuodama ŠESD kiekį, kuris išmetamas ir absorbuojamas mišku apželdintoje žemėje ir nulydytų miškų žemėje, kiekviena valstybė narė nustato miško plotą naudodama II priede nustatytus parametrus.

7 straipsnis

Tvarkomų pasėlių, tvarkomų pievų ir tvarkomų šlapžemių apskaita

1. Kiekviena valstybė narė į apskaitą įtraukia ŠESD kiekį, kuris išmetamas ir absorbuojamas tvarkomuose pasėliuose ir kuris apskaičiuojamas kaip 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpiais išmestas ir absorbuotas ŠESD kiekis, atėmus vertę, gautą valstybės narės vidutinį metinį tvarkomuose pasėliuose išmestą ir absorbuotą ŠESD kiekį 2005–2009 m. baziniu laikotarpiu padauginus iš penkių.
2. Kiekviena valstybė narė į apskaitą įtraukia ŠESD kiekį, kuris išmetamas ir absorbuojamas tvarkomose pievose ir kuris apskaičiuojamas kaip 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpiais išmestas ir absorbuotas ŠESD kiekis, atėmus vertę, gautą valstybės narės vidutinį metinį tvarkomose pievose išmestą ir absorbuotą ŠESD kiekį 2005–2009 m. baziniu laikotarpiu padauginus iš penkių.
3. 2021–2025 m. laikotarpiu kiekviena valstybė narė, kuri pagal 2 straipsnio 2 dalį į savo įsipareigojimus įtraukia tvarkomas šlapžemes, o 2026–2030 m. laikotarpiu – visos valstybės narės į apskaitą įtraukia ŠESD kiekį, kuris išmetamas ir absorbuojamas tvarkomose šlapžemėse ir kuris apskaičiuojamas kaip atitinkamai laikotarpiais išmestas ir absorbuotas ŠESD kiekis, atėmus vertę, gautą valstybės narės vidutinį metinį tvarkomose šlapžemėse išmestą ir absorbuotą ŠESD kiekį 2005–2009 m. baziniu laikotarpiu padauginus iš penkių.

4. 2021–2025 m. laikotarpiu valstybės narės, kurios pagal 2 straipsnio 2 dalį nenusprendė į savo įsipareigojimus įtraukti tvarkomų šlapžemių, vis dėlto praneša Komisijai apie žemėje, kuri pagal savo naudojimą deklaruojama kaip:

- a) šlapžemės, kurios lieka šlapžemėmis;
- b) gyvenvietė arba kita žemė, paversta šlapžemėmis; arba
- c) šlapžemės, paverstos gyvenvieta arba kita žeme.

8 straipsnis

Tvarkomos miško žemės apskaita

1. Kiekviena valstybė narė į apskaitą įtraukia ŠESD kiekį, kuris išmetamas ir absorbuojamas tvarkomoje miško žemėje ir kuris apskaičiuojamas kaip 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpiais išmestas ir absorbuotas ŠESD kiekis, atėmus vertę, gautą atitinkamos valstybės narės miškų atskaitos lygį padauginus iš penkių.

2. Jeigu atlikus šio straipsnio 1 dalyje nurodytą apskaičiavimą gaunamas neigiamas rezultatas, palyginti su valstybės narės miškų atskaitos lygiu, atitinkama valstybė narė į savo tvarkomos miškų žemės apskaitą įtraukia bendrą grynąjį absorbuotą ŠESD kiekį, kuris sudaro ne daugiau kaip 3,5 % tos valstybės narės III priede nurodytais baziniais metais arba laikotarpiu išmesto ŠESD kiekio ekvivalento, padauginto iš penkių. Šis apribojimas netaikomas grynajam ŠESD kiekiui, kuris pašalinamas negyvos medienos ir nukirsto medžio produktų, išskyrus produktus, priskiriamus 9 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytai popieriaus kategorijai, iš tvarkomos miško žemės žemės atskaitos kategorijos anglies absorbentais.

3. Ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 31 d. 2021–2025 m. laikotarpiui ir ne vėliau kaip 2023 m. birželio 30 d. 2026–2030 m. laikotarpiui valstybės narės pateikia Komisijai nacionalinius miškininkystės apskaitos planus, kuriuose, be kita ko, nurodomas siūlomas miškų atskaitos lygis. Nacionaliniame miškininkystės apskaitos plane pateikiami visi IV priedo B skirsnyje išvardyti elementai ir jis paskelbiamas viešai, be kita ko, internete.

4. Valstybės narės nustato savo miškų atskaitos lygį remdamosi IV priedo A skirsnyje nustatytais kriterijais. Kroatijos atveju nustatant miškų atskaitos lygį taip pat galima atsižvelgti, be IV priedo A skirsnyje nustatytų kriterijų, į jos teritorijos okupaciją ir karo bei pokario aplinkybes, dariusias poveikį miškotvarkai atskaitiniu laikotarpiu.

5. Miškų atskaitos lygis grindžiamas tvarios miškotvarkos praktikos, registruotos 2000–2009 m. laikotarpiu, kiek tai susiję su dinaminėmis su amžiumi susijusiomis miškų charakteristikomis nacionaliniuose miškuose, pratęsimu, naudojantis geriausiais turimais duomenimis.

Pagal pirmą pastraipą nustatytais miškų atskaitos lygiais atsižvelgiama į būsimą dinaminių su amžiumi susijusių miškų charakteristikų poveikį, kad nebūtų nepagrįstai varžomas miškotvarkos intensyvumas – esminis tvarios miškotvarkos praktikos elementas, siekiant išlaikyti arba sustiprinti ilgalaikius anglies dioksido absorbentus.

Valstybės narės įrodo, kad metodai ir duomenys, naudoti nustatant siūlomą miškų atskaitos lygį nacionaliniame miškininkystės apskaitos plane, ir metodai bei duomenys, naudoti rengiant atskaitas dėl tvarkomos miško žemės, yra tarpusavyje suderinami.

6. Komisija, konsultuodamasi su valstybių narių paskirtais ekspertais, atlieka valstybių narių pagal šio straipsnio 3 dalį pateiktų nacionalinių miškininkystės apskaitos planų techninį įvertinimą, kad būtų įvertinta, kiek siūlomi miškų atskaitos lygiai buvo nustatyti laikantis šio straipsnio 4 ir 5 dalyse ir 5 straipsnio 1 dalyje nustatytų principų ir reikalavimų. Be to, Komisija konsultuojasi su suinteresuotaisiais subjektais ir pilietine visuomene. Komisija paskelbia atlikto darbo santrauką, įskaitant valstybių narių paskirtų ekspertų pareikštas nuomones, ir jo išvadas.

Komisija prireikus pateikia valstybėms narėms technines rekomendacijas, kuriose atspindimos techninio įvertinimo išvados, kad būtų lengviau atlikti siūlomų miškų atskaitos lygių techninę peržiūrą. Tas technines rekomendacijas Komisija paskelbia.

7. Prireikus, remiantis techniniais įvertinimais ir, kai taikoma, techninėmis rekomendacijomis, valstybės narės praneša savo peržiūrėtus siūlomus miškų atskaitos lygius Komisijai ne vėliau kaip 2019 m. gruodžio 31 d. 2021–2025 m. laikotarpiui ir ne vėliau kaip 2024 m. birželio 30 d. 2026–2030 m. laikotarpiui. Valstybių narių jai praneštus siūlomus miškų atskaitos lygius Komisija paskelbia.

8. Remdamasi valstybių narių pateiktais siūlomais miškų atskaitos lygiais, pagal šio straipsnio 6 dalį atlikto techninio įvertinimo rezultatais ir, kai taikoma, pagal šio straipsnio 7 dalį pateiktu peržiūrėtu siūlomu miškų atskaitos lygiu, Komisija pagal 16 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas IV priedas siekiant nustatyti miškų atskaitos lygius, kuriuos valstybės narės turi taikyti 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpiais.

9. Jeigu valstybė narė Komisijai nepateikia savo miškų atskaitos lygio iki šio straipsnio 3 dalyje ir, kai taikoma, šio straipsnio 7 dalyje nurodytų datų, remdamasi pagal šio straipsnio 6 dalį atlikto techninio įvertinimo rezultatais, Komisija pagal 16 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas IV priedas siekiant nustatyti miškų atskaitos lygį, kurį ta valstybė narė turi taikyti 2021–2025 m. laikotarpiu arba 2026–2030 m. laikotarpiu.

10. 8 ir 9 dalyse nurodyti deleguotieji aktai priimami ne vėliau kaip 2020 m. spalio 31 d. 2021–2025 m. laikotarpiui ir ne vėliau kaip 2025 m. balandžio 30 d. 2026–2030 m. laikotarpiui.

11. Siekiant užtikrinti suderinamumą, kaip nurodyta šio straipsnio 5 dalyje, valstybės narės ne vėliau kaip iki 14 straipsnio 1 dalyje nurodytų datų prireikus pateikia Komisijai technines pataisas, dėl kurių nėra būtina daryti pagal šio straipsnio 8 arba 9 dalis priimtų deleguotųjų aktų pakeitimų.

9 straipsnis

Nukirsto medžio produktų apskaita

1. Pagal 6 straipsnio 1 dalį ir 8 straipsnio 1 dalį pateikiamose ataskaitose, susijusiose su nukirsto medžio produktais, valstybės narės, naudodamosi V priede nustatyta pirmojo laipsnio irimo funkcija, metodika ir numatytosiomis pusėjimo vertėmis, nurodo ŠESD kiekį, išmestą ir absorbuotą dėl pokyčių nukirsto medžio produktų, kurie priskiriami prie toliau nurodytų kategorijų, anglies absorbente:

a) popieriaus;

b) medienos skydų;

c) pjautinės medienos.

2. Komisija pagal 16 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais šio straipsnio 1 dalis ir V priedas būtų iš dalies pakeisti įtraukiant naujas nukirsto medžio produktų, turinčių anglies dioksido sekvestracijos poveikį, kategorijas, remiantis UNFCCC šalių konferencijos arba Šalių konferencijos, kuri yra ir Paryžiaus susitarimo Šalių susirinkimas, priimtomis TKKK gairėmis ir užtikrinant aplinkosauginį naudingumą.

3. Valstybės narės gali nurodyti medienos medžiagos produktus, įskaitant žievę, priskiriamus prie atitinkamai 1 ir 2 dalyse nurodytų esamų ir naujų kategorijų, remdamasi UNFCCC šalių konferencijos arba Šalių konferencijos, kuri yra ir Paryžiaus susitarimo Šalių susirinkimas, priimtomis TKKK gairėmis, su sąlyga, kad turimi duomenys yra skaidrūs ir patikrinami.

10 straipsnis

Natūralių trikdžių apskaita

1. 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpių pabaigoje valstybės narės gali mišku apželdintos žemės ir tvarkomos miško žemės atveju neįtraukti į apskaitą šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų dėl natūralių trikdžių, kiekio, viršijančio vidutinį dėl natūralių trikdžių per 2001–2020 m. laikotarpį išmestą ŠESD kiekį, išskyrus statistines išskirtis (toliau – foninis lygis). Tas foninis lygis apskaičiuojamas pagal šį straipsnį ir VI priedą.

2. Jei valstybė narė taiko 1 dalį, ji:
  - a) pateikia Komisijai informaciją apie 1 dalyje nurodytų žemės apskaitos kategorijų foninį lygį ir apie pagal VI priedą naudotus duomenis bei metodiką ir
  - b) į apskaitą iki 2030 m. neįtraukia viso nuo natūralių trikdžių nukentėjusioje žemėje vėliau absorbuojamo ŠESD kiekio.
3. Komisijai pagal 16 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų iš dalies pakeistas VI priedas siekiant peržiūrėti tame priede nustatytus metodikos ir informavimo reikalavimus, kad būtų atspindėti UNFCCC šalių konferencijos arba Šalių konferencijos, kuri yra ir Paryžiaus susitarimo Šalių susirinkimas, priimtų TKKK gairių pokyčiai.

11 straipsnis

Lankstumo priemonės

1. Valstybė narė gali naudoti:
  - a) 12 straipsnyje nurodytas bendro pobūdžio lankstumo priemones ir
  - b) siekiant laikytis 4 straipsnyje nustatyto išpareigojimo, 13 straipsnyje nurodytą tvarkomos miško žemės lankstumo priemonę.
2. Jei valstybė narė nesilaiko Reglamento (ES) Nr. 525/2013 7 straipsnio 1 dalies da punkte nustatytų stebėsenos reikalavimų, vyriausiasis administratorius, paskirtas pagal Direktyvos 2003/87/EB 20 straipsnį (toliau – vyriausiasis administratorius), tai valstybei narei laikinai uždraudžia perduoti arba rezervuoti kiekius pagal šio reglamento 12 straipsnio 2 ir 3 dalis arba naudoti tvarkomos miško žemės lankstumo priemonę pagal šio reglamento 13 straipsnį.

12 straipsnis

Bendro pobūdžio lankstumo priemonės

1. Jei valstybės narės bendras išmetamas ŠESD kiekis viršija bendrą absorbuojamą ŠESD kiekį ir ta valstybė narė nusprendė pasinaudoti jai skirta lankstumo priemone ir paprašė išbraukti metines išmetamo dujų kiekio kvotas pagal Reglamentą (ES) 2018/842, į šį išbrauktų metinių išmetamo dujų kiekio kvotų kiekį atsižvelgiama vertinant, kaip valstybė narė laikosi savo išpareigojimo pagal šio reglamento 4 straipsnį.
2. Tiek, kiek valstybės narės bendra absorbuojamas ŠESD kiekis viršija bendrą išmetamą ŠESD kiekį, ir atėmus bet kokį kiekį, į kurį atsižvelgta pagal Reglamento (ES) 2018/842 7 straipsnį, ta valstybė narė likusį absorbuojamą ŠESD kiekį gali perduoti kitai valstybei narei. Į perduotą kiekį atsižvelgiama vertinant, kaip gaunančioji valstybė narė laikosi savo išpareigojimo pagal šio reglamento 4 straipsnį.
3. Tiek, kiek 2021–2025 m. laikotarpiu valstybės narės bendras absorbuojamas ŠESD kiekis viršija bendrą išmetamą ŠESD kiekį, ir atėmus bet kokį kiekį, į kurį atsižvelgta pagal Reglamento (ES) 2018/842 7 straipsnį arba kuris perduotas kitai valstybei narei pagal šio straipsnio 2 dalį, ta valstybė narė likusį absorbuojamą ŠESD kiekį gali rezervuoti 2026–2030 m. laikotarpiui.
4. Siekiant išvengti dvigubos apskaitos, grynasis absorbuotas ŠESD kiekis, į kurį atsižvelgta pagal Reglamento (ES) 2018/842 7 straipsnį, atimamas iš tos valstybės narės kiekio, kuris pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis gali būti perduotas kitai valstybei narei arba rezervuotas.

13 straipsnis

Tvarkomos miško žemės lankstumo priemonė

1. Jeigu valstybės narės bendras išmetamas ŠESD kiekis viršija bendrą absorbuojamą ŠESD kiekį 2 straipsnyje nurodytose žemės apskaitos kategorijose, apskaitomose pagal šį reglamentą, ta valstybė narė gali pasinaudoti šiame straipsnyje nustatyta tvarkomos miško žemės lankstumo priemone siekdama laikytis 4 straipsnio.

2. Jeigu atlikus 8 straipsnio 1 dalyje nurodytą apskaičiavimą gaunamas teigiamas skaičius, atitinkama valstybė narė turi teisę kompensuoti šį išmetamą ŠESD kiekį su sąlyga, kad:

- a) ta valstybė narė į savo strategiją, pateiktą pagal Reglamento (ES) Nr. 525/2013 4 straipsnį, įtraukė vykdomas arba planuojamas konkrečias priemones siekiant užtikrinti, kad būtų atitinkamai išsaugoti arba padidinti miškų absorbentai ir kaupikliai, ir
- b) tuo laikotarpiu, kuriuo ta valstybė narė ketina pasinaudoti kompensavimu, bendras Sąjungoje išmetamas ŠESD kiekis neviršija bendro absorbuojamo ŠESD kiekio šio reglamento 2 straipsnyje nurodytose žemės apskaitos kategorijose. Vertindama, ar bendras Sąjungoje išmetamas ŠESD kiekis viršija bendrą absorbuojamą ŠESD kiekį, Komisija užtikrina, kad valstybės narės vengtų dvigubos apskaitos, visų pirma, kai taikomos lankstumo priemonės, nustatytos šiame reglamente ir Reglamente (ES) 2018/842.

3. Kalbant apie kompensuojamąjį kiekį, atitinkama valstybė narė gali kompensuoti tik:

- a) absorbentus, apskaitomus kaip išmestas ŠESD kiekis ir įskaičiuojamus į jos miškų atskaitos lygį, ir
- b) neviršydama maksimalaus kompensuojamojo kiekio, numatomo tai valstybei narei, kaip nustatyta VII priede, 2021–2030 m. laikotarpiui.

4. Suomija gali kompensuoti iki 10 mln. tonų CO₂ ekvivalentą atitinkantį išmetamą ŠESD kiekį, jei ji tenkina 2 dalies a ir b punktuose išvardytas sąlygas.

14 straipsnis

Atitikties patikra

1. Laikotarpiu nuo 2021 m. iki 2025 m. – ne vėliau kaip 2027 m. kovo 15 d. ir laikotarpiu nuo 2026 m. iki 2030 m. – ne vėliau kaip 2032 m. kovo 15 d. valstybės narės pateikia Komisijai atitikties ataskaitą, kurioje nurodoma atitinkamu laikotarpiu kiekvienoje 2 straipsnyje nurodytoje žemės apskaitos kategorijoje bendro išmesto ir bendro absorbuoto ŠESD kiekio balansas, naudojant šiame reglamente nustatytas apskaitos taisykles.

Tokioje ataskaitoje, kai taikoma, pateikiama išsami informacija apie ketinimą naudotis 11 straipsnyje nurodytomis lankstumo priemonėmis ir susijusiais kiekiais arba apie tokių lankstumo priemonių ir susijusių kiekių naudojimą.

2. Komisija atlieka visapusišką pagal šio straipsnio 1 dalį pateiktų atitikties ataskaitų peržiūrą, siekdama įvertinti jų atitiktį 4 straipsniui.

3. Ataskaitą apie bendrą Sąjungos išmetamą ir bendrą absorbuojamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį kiekvienoje 2 straipsnyje nurodytoje žemės apskaitos kategorijoje, apskaičiuotą kaip bendrą praneštą išmestą ir bendrą absorbuotą ŠESD kiekį už toliau nurodytus laikotarpius atėmus vertę, gautą Sąjungos vidutinį metinį praneštą išmestą ir absorbuotą ŠESD kiekį 2000–2009 m. laikotarpiu padauginus iš penkių, Komisija 2027 m. parengia ataskaitą už 2021–2025 m. laikotarpį ir 2032 m. už 2026–2030 m. laikotarpį.

4. Europos aplinkos agentūra, vadovaudamasi savo metine darbo programa, padeda Komisijai įgyvendinti šiame straipsnyje nustatytą stebėsenos ir atitikties sistemą.

15 straipsnis

Registras

1. Komisija pagal šio reglamento 16 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas būtų papildomas siekiant nustatyti taisykles dėl kiekvienos valstybės narės kiekvienoje žemės apskaitos kategorijoje išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio registravimo ir užtikrinti, kad taikant lankstumo priemones pagal šio reglamento 12 ir 13 straipsnius vykdoma apskaita, naudojantis pagal Reglamento (ES) Nr. 525/2013 10 straipsnį sukurtu Sąjungos registru, būtų tiksli.

2. Vyriausiasis administratorius atlieka automatizuotą kiekvieno pagal šį reglamentą atlikto sandorio patikrą ir prireikus sandorius sustabdo siekdamas užtikrinti, kad nebūtų pažeidimų.

3. 1 ir 2 dalyse nurodyta informacija turi būti prieinama visuomenei.

16 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 3 straipsnio 2 dalyje, 5 straipsnio 6 dalyje, 8 straipsnio 8 ir 9 dalyje, 9 straipsnio 2 dalyje, 10 straipsnio 3 dalyje ir 15 straipsnio 1 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2018 m. liepos 9 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotiems įgaliojimams savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trim mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 3 straipsnio 2 dalyje, 5 straipsnio 6 dalyje, 8 straipsnio 8 ir 9 dalyje, 9 straipsnio 2 dalyje, 10 straipsnio 3 dalyje ir 15 straipsnio 1 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 3 straipsnio 2 dalį, 5 straipsnio 6 dalį, 8 straipsnio 8 ir 9 dalis, 9 straipsnio 2 dalį, 10 straipsnio 3 dalį ir 15 straipsnio 1 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

17 straipsnis

Peržiūra

1. Šis reglamentas nuolat peržiūrimas atsižvelgiant į, *inter alia*, tarptautinius pokyčius ir pastangas, įdėtas siekiant ilgalaikių Paryžiaus susitarimo tikslų.

Remdamasi pagal 14 straipsnio 3 dalį parengtos ataskaitos išvadomis ir pagal 13 straipsnio 2 dalies b punktą atlikto įvertinimo rezultatais, Komisija prireikus pateikia pasiūlymų, kuriais būtų siekiama užtikrinti bendro Sąjungos tikslo iki 2030 m. sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir jos indėlio įgyvendinant Paryžiaus susitarimo tikslus vientisumą.

2. Per šešis mėnesius po kiekvieno bendros pažangos įvertinimo, kuri susitarta atlikti pagal Paryžiaus susitarimo 14 straipsnį, Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kaip šis reglamentas veikia, prireikus įskaitant 11 straipsnyje nurodytų lankstumo priemonių poveikio įvertinimą, ir kiek šiuo reglamentu prisidedama prie bendro Sąjungos tikslo iki 2030 m. sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir kiek juo prisidedama įgyvendinant Paryžiaus susitarimo tikslus, visų pirma dėl poreikio nustatyti papildomą Sąjungos politiką ir priemones, įskaitant strategiją po 2030 m., siekiant, kad Sąjungoje reikiamu lygmeniu būtų dar labiau mažinamas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir kad šiltnamio efektą sukeliančios dujos būtų dar geriau absorbuojamas, ir prireikus pateikia pasiūlymų.

18 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 525/2013 pakeitimai

Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 iš dalies keičiamas taip:

1) 7 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) įterpiamas šis punktas:

„da) nuo 2023 m. – jose išmestą ir pašalintą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kuriam taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/841 (*) 2 straipsnis, pagal šio reglamento IIIa priede nustatytą metodiką;

(*) 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES (OL L 156, 2018 6 19, p. 1).“;

b) pridedama ši pastraipa:

„Valstybė narė gali prašyti Komisijos leisti taikyti nuo pirmos pastraipos da punkto nukrypti leidžiančią nuostatą, kad būtų galima taikyti kitokią metodiką, nei nurodyta IIIa priede, jei reikalingas metodikos patobulinimas negali būti atliktas laiku, kad į jį būtų atsižvelgta 2021–2030 m. laikotarpio šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitose, arba jei metodikos tobulinimo išlaidos būtų neproporcingai didelės, palyginti su tokios metodikos taikymo nauda siekiant pagerinti išmetamo ir pašalinamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaitos metodiką, nes atitinkamuose anglies absorbentuose išmetamas ir pašalinamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra nereikšmingas. Valstybės narės, norinčios pasinaudoti šia nukrypti leidžiančia nuostata, ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. pateikia Komisijai pagrįstą prašymą, kuriame nurodomas terminas, iki kurio galėtų būti įgyvendintas metodikos patobulinimas, pasiūlyta alternatyvi metodika arba jie abu, ir pateikia galimo poveikio apskaitos tikslumui vertinimą. Komisija gali paprašyti per konkretų pagrįstą laikotarpį pateikti papildomos informacijos. Jeigu Komisija mano, kad prašymas pagrįstas, ji leidžia taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą. Jeigu Komisija prašymą atmeta, ji nurodo savo sprendimo priežastis.“;

2) 13 straipsnio 1 dalies c punktas papildomas šiuo papunkčiu:

„viii) nuo 2023 m. – informaciją apie nacionalinę politiką ir priemones, įgyvendinamas siekiant įvykdyti įsipareigojimus pagal Reglamentą (ES) 2018/841, ir informaciją apie papildomą nacionalinę politiką ir planuojamas priemones, numatytas siekiant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį apriboti arba absorbentus didinti dar labiau, nei reikalaujama pagal tuo reglamentu nustatytus įsipareigojimus;“;

3) 14 straipsnio 1 dalyje įterpiamas šis punktas:

„ba) nuo 2023 m. – bendras prognozuojamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir atskirai įvertinti prognozuojami išmetami ir pašalinami šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiai, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2018/841;“;

4) įterpiamas šis I priedas:

„IIIa PRIEDAS

7 straipsnio 1 dalies da punkte nurodyta stebėsenos ir ataskaitų teikimo metodika

3 metodas. Geografiniai žemės naudojimo keitimo duomenys pagal 2006 m. TKKK gaires dėl nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų.

1 lygio metodika pagal 2006 m. TKKK gaires dėl nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų.

Kiek tai susiję su išmetamu ir pašalinamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu anglies absorbente, kuriam tenka bent 25–30 % išmetamo ar pašalinamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio šaltinio ar absorbento kategorijoje, kuriai valstybės narės nacionalinėje apskaitos sistemoje teikiama pirmenybė, nes jos įvertis daro didelį poveikį šalies bendrajai šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitai, kiek tai susiję su absoliučiu išmetamo ir pašalinamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu lygiu, išmetamo ir pašalinamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio tendencijomis arba išmetamo ir pašalinamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio neapibrėžtimi žemės naudojimo kategorijose – bent 2 lygio metodika pagal 2006 m. TKKK gaires dėl nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų.

Valstybės narės raginamos taikyti 3 lygio metodiką pagal 2006 m. TKKK gaires dėl nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų.“

19 straipsnis

Sprendimo Nr. 529/2013/ES dalinis pakeitimas

Sprendimas Nr. 529/2013/ES iš dalies keičiamas taip:

- 1) 3 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa išbraukiama;
- 2) 6 straipsnio 4 dalis išbraukiama.

20 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2018 m. gegužės 30 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

A. TAJANI

Tarybos vardu

Pirmininkas

L. PAVLOVA

I PRIEDAS

ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIOS DUJOS IR ANGLIES ABSORBENTAI

A. 2 straipsnyje nurodytos šiltnamio efektą sukeliančios dujos:

- a) anglies dioksidas (CO₂);
- b) metanas (CH₄);
- c) azoto suboksidas (N₂O).

Tos šiltnamio efektą sukeliančios dujos išreiškiamos CO₂ ekvivalento, nustatyto pagal Reglamentą (ES) Nr. 525/2013, tonomis.

B. 5 straipsnio 4 dalyje nurodyti anglies absorbentai:

- a) antžeminė biomasė;
  - b) požeminė biomasė;
  - c) miško paklotė;
  - d) negyva mediena;
  - e) dirvožemio organinė anglis;
  - f) mišku apželdintos žemės ir tvarkomos miško žemės žemės apskaitos kategorijų atveju – nukirsto medžio produktai.
-

II PRIEDAS

PLOTŲ DYDŽIO, MEDŽIŲ LAJOS DANGOS IR MEDŽIŲ AUKŠČIO PARAMETRŲ MINIMALIOS VERTĖS

Valstybė narė	Plotas (ha)	Medžių lajos danga (%)	Medžių aukštis (m)
Belgija	0,5	20	5
Bulgarija	0,1	10	5
Čekija	0,05	30	2
Danija	0,5	10	5
Vokietija	0,1	10	5
Estija	0,5	30	2
Airija	0,1	20	5
Graikija	0,3	25	2
Ispanija	1,0	20	3
Prancūzija	0,5	10	5
Kroatija	0,1	10	2
Italija	0,5	10	5
Kipras	0,3	10	5
Latvija	0,1	20	5
Lietuva	0,1	30	5
Liuksemburgas	0,5	10	5
Vengrija	0,5	30	5
Malta	1,0	30	5
Nyderlandai	0,5	20	5
Austrija	0,05	30	2
Lenkija	0,1	10	2
Portugalija	1,0	10	5
Rumunija	0,25	10	5
Slovėnija	0,25	30	2
Slovakija	0,3	20	5
Suomija	0,5	10	5
Švedija	0,5	10	5
Jungtinė Karalystė	0,1	20	2

III PRIEDAS

BAZINIAI METAI ARBA LAIKOTARPIS, NAUDOJAMI APSKAIČIUOJANT 8 STRAIPSNIO 2 DALYJE NUMATYTĄ VIRŠUTINĘ RIBĄ

Valstybė narė	Baziniai metai (laikotarpis)
Belgija	1990 m.
Bulgarija	1988 m.
Čekija	1990 m.
Danija	1990 m.
Vokietija	1990 m.
Estija	1990 m.
Airija	1990 m.
Graikija	1990 m.
Ispanija	1990 m.
Prancūzija	1990 m.
Kroatija	1990 m.
Italija	1990 m.
Kipras	1990 m.
Latvija	1990 m.
Lietuva	1990 m.
Liuksemburgas	1990 m.
Vengrija	1985–87 m.
Malta	1990 m.
Nyderlandai	1990 m.
Austrija	1990 m.
Lenkija	1988 m.
Portugalija	1990 m.
Rumunija	1989 m.
Slovėnija	1986 m.
Slovakija	1990 m.
Suomija	1990 m.
Švedija	1990 m.
Jungtinė Karalystė	1990 m.

IV PRIEDAS

NACIONALINIS MIŠKININKYSTĖS APSKAITOS PLANAS, KURIAME NURODYTAS VALSTYBĖS NARĖS MIŠKŲ ATSKAITOS LYGIS

A. Miškų atskaitos lygio nustatymo kriterijai ir gairės

Valstybės narės miškų atskaitos lygiai nustatomi pagal šiuos kriterijus:

- a) atskaitos lygiai turi atitikti tikslą antroje šio šimtmečio pusėje pasiekti išmetamo žmogaus veiklos nulemtų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio iš šaltinių ir jų šalinimo absorbentais pusiausvyrą, be kita ko, padidinti galimą absorbavimą senėjančiais miško ištekliais, kurie kitu atveju galėtų tapti palaipsniui nykstančiais absorbentais;
- b) atskaitos lygiais užtikrinama, kad į paprastą anglies sancaupų egzistavimą apskaitoje nebūtų atsižvelgiama;
- c) atskaitos lygiais turėtų būti užtikrinta griežta ir patikima apskaitos sistema, kuri garantuotų, kad būtų tinkamai apskaitomi dėl biomasės naudojimo išmesti ir absorbuoti ŠESD kiekiai;
- d) nustatant atskaitos lygius įtraukiamas nukirsto medžio produktų anglies absorbentas, kad būtų galima palyginti atvejus, kai daroma prielaida dėl staigios oksidacijos, ir atvejus, kai taikoma pirmojo laipsnio irimo funkcija ir pusėjimo vertės;
- e) daroma prielaida, kad santykis tarp 2000–2009 m. laikotarpiu registruoto kietosios miško biomasės ir energijos reikmėms naudojamos miško biomasės yra pastovus;
- f) atskaitos lygiai turėtų atitikti tikslą prisidėti prie biologinės įvairovės išsaugojimo ir tausaus gamtos išteklių naudojimo, kaip nustatyta ES miškų strategijoje, valstybių narių nacionalinėje miškų politikoje ir ES biologinės įvairovės strategijoje;
- g) atskaitos lygiai turi atitikti dėl žmogaus veiklos iš šaltinių išmetamo ir absorbentais šalinamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio nacionalines prognozes, pateiktas pagal Reglamentą (ES) Nr. 525/2013;
- h) atskaitos lygiai turi atitikti šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitą bei atitinkamus ankstesnius duomenis ir turi būti grindžiami skaidria, išsamia, nuoseklia, palyginama ir tikslia informacija. Atskaitos lygiui nustatyti naudojamas modelis visų pirma turi leisti atkurti nacionalinėje šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitoje pateiktus ankstesnius duomenis.

B. Nacionalinio miškininkystės apskaitos plano elementai

Pagal 8 straipsnį teikiamą nacionalinį miškininkystės apskaitos planą sudaro tokie elementai:

- a) bendras miškų atskaitos lygio nustatymo aprašymas ir paaiškinimas, kaip atsižvelgta į šiame reglamente nustatytus kriterijus;
- b) į miškų atskaitos lygį įtraukti anglies absorbentai ir šiltnamio efektą sukeliančios dujos, priežastys, kodėl nustatant miškų atskaitos lygį kuris nors anglies absorbentas neįtrauktas, ir į miškų atskaitos lygį įtrauktų anglies absorbentų suderinamumo įrodymas;
- c) miškų atskaitos lygiui nustatyti naudotų principų, metodų ir modelių, įskaitant kiekybinę informaciją, atitinkančių pateiktą naujausią nacionalinę apskaitos ataskaitą ir dokumentinės informacijos aprašymą apie tvarios miškotvarkos praktiką bei intensyvumą, taip pat patvirtintą nacionalinę politiką, aprašymas;
- d) informacija apie tai, kokie nukertamo kiekio pokyčiai tikėtini pagal įvairius politikos scenarijus;

- e) aprašymas, kaip nustatant miškų atskaitos lygį atsižvelgta į kiekvieną iš šių elementų:
- i) žemės plotą, kuriame vykdoma miškotvarkos veikla;
  - ii) su miškais ir nukirsto medžio produktais susijusį išmetamą ir absorbuojamą ŠESD kiekį, užfiksuotą šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitose ir atitinkamuose ankstesniuose duomenyse;
  - iii) miško charakteristikas, įskaitant dinamines su amžiumi susijusias miško charakteristikas, augimą, rotacijos trukmę ir kitą informaciją apie miškotvarkos veiklą pagal įprastą scenarijų;
  - iv) ankstesnius ir būsimus nukirstus kiekius, padalytus pagal su energija susijusias ir nesusijusias reikmes.
-

V PRIEDAS

NUKIRSTO MEDŽIO PRODUKTAMS NUSTATYTA PIRMOJO LAIPSNIO IRIMO FUNKCIJA, METODIKA IR NUMATYTOSIOS PUSĖJIMO VERTĖS

Metodiniai klausimai

- Jei neįmanoma atskirti nukirsto medžio produktų iš mišku apželdintos žemės ir iš tvarkomos miško žemės žemės apskaitos kategorijose, valstybė narė gali nuspręsti nukirsto medžio produktus apskaityti vadovaujantis prielaida, kad visas ŠESD kiekis išmestas ir absorbuotas tvarkomoje miško žemėje.
- Kietųjų atliekų šalinimo vietose esantys nukirsto medžio produktai ir su energija susijusioms reikmėms skirti nukirsto medžio produktai apskaitomi remiantis staigia oksidacija.
- Importuotų nukirsto medžio produktų, nepriklausomai nuo jų kilmės, importuojanti valstybė narė neapskaito (gamybos principas).
- Eksportuojamų nukirsto medžio produktų atveju konkrečios šalies duomenys apima konkrečioje šalyje taikomas pusėjimo vertes ir nukirsto medžio produktų naudojimą importuojančioje šalyje.
- Pusėjimo vertės, konkrečios šalies nustatytos Sąjungoje esančiai rinkai teikiamiems nukirsto medžio produktams, neturėtų nukrypti nuo importuojančios valstybės narės naudojamų pusėjimo verčių.
- Valstybės narės teikiamuose duomenyse gali tik informavimo tikslais nurodyti su energija susijusioms reikmėms naudojamos medienos, importuotos iš Sąjungai nepriklausančių šalių, dalį ir apie tokios medienos kilmės šalis.

Valstybės narės gali vietoj šiame priede nustatytos metodikos ir numatytųjų pusėjimo verčių naudoti konkrečioje šalyje taikomą metodiką ir pusėjimo vertes, jeigu tokia metodika ir vertės nustatytos remiantis skaidriais ir patikrinamais duomenimis, o taikomi metodai yra bent tokie pat išsamūs ir tikslūs, kaip nurodytieji šiame priede.

Numatytosios pusėjimo vertės:

Pusėjimo vertė – metų, per kuriuos tam tikros kategorijos nukirsto medžio produktuose susikaupusios anglies kiekis sumažėja per pusę, palyginti su jo pradine verte, skaičius.

Numatytosios pusėjimo vertės:

- a) 2 metai popieriui;
- b) 25 metai medienos skydams;
- c) 35 metai pjautinei medienai.

Valstybės narės gali nurodyti medienos medžiagos produktus, įskaitant žievę, kurie patenka į a, b ir c punktuose nurodytas kategorijas, remdamosi UNFCCC šalių konferencijos arba Šalių konferencijos, kuri yra ir Paryžiaus susitarimo Šalių susirinkimas, priimtomis TKKK gairėmis, ir su sąlyga, kad turimi duomenys yra skaidrūs ir patikrinami. Valstybės narės taip pat gali naudoti konkrečioje šalyje taikomas tų kategorijų pakategores.

VI PRIEDAS

NATŪRALIŲ TRIKDŽIŲ FONINIŲ LYGIŲ APSKAIČIAVIMAS

1. Foniniam lygiui apskaičiuoti pateikiama tokia informacija:
  - a) ankstesni dėl natūralių trikdžių išmesti ŠESD kiekiai;
  - b) į vertinimą įtraukta (-os) natūralių trikdžių rūšis (-ys);
  - c) su tų rūšių natūraliais trikdžiais susiję bendri metiniai įvertinti ŠESD kiekiai 2001–2020 m. laikotarpiu, išvardyti pagal žemės apskaitos kategorijas;
  - d) laiko eilučių nuoseklumo pagal visus atitinkamus parametrus, įskaitant minimalų plotą, išmetamo ŠESD kiekio įvertinimo metodikas, įtrauktus anglies absorbentus ir dujas, įrodymas.
2. Foninis lygis apskaičiuojamas kaip 2001–2020 m. (išskyrus visus metus, kuriais buvo užregistruotas anomalus išmestų ŠESD lygis, t. y. atmetus visas statistines išskirtis) laiko eilutės vidurkis. Statistinės išskirtys nustatomos taip:
  - a) apskaičiuojamas visos 2001–2020 m. laiko eilutės aritmetinis vidurkis ir standartinis nuokrypis;
  - b) iš laiko eilutės pašalinami visi metai, kuriais metinis išmestas ŠESD kiekis nuo vidurkio skiriasi daugiau nei standartinio nuokrypio, padauginto iš dviejų, verte;
  - c) vėl apskaičiuojamas 2001–2020 m. laiko eilutės, išskyrus pagal b punktą pašalintus metus, aritmetinis vidurkis ir standartinis nuokrypis;
  - d) b ir c punktai kartojami, kol nebenustatoma jokių išskirčių.
3. Pagal šio priedo 2 punktą apskaičiavus foninį lygį, jei išmestas ŠESD kiekis konkrečiais 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpių metais viršija foninį lygį pridėjus paklaidą, foninį lygį viršijantis išmestas ŠESD kiekis gali būti neįskaitytas pagal 10 straipsnį. Paklaida yra lygi 95 % reikšmingumo lygmeniui.
4. Neįskaityti negalima šių išmetamų ŠESD kiekių:
  - a) išmesto ŠESD kiekio, susidariusio dėl miško kirtimo ir sanitarinių kirtimų darbų, vykdytų žemėje po natūralių trikdžių;
  - b) išmesto ŠESD kiekio, susidariusio dėl reikalaujamo deginimo, vykdyto žemėje bet kuriais 2021–2025 m. arba 2026–2030 m. laikotarpio metais;
  - c) išmesto ŠESD kiekio žemės plotuose, kuriuose po natūralių trikdžių vyko miškų lydimas.
5. Teikiant informaciją pagal 10 straipsnio 2 dalį, be kita ko, reikalaujama:
  - a) nurodyti visus žemės plotus, kurie tais konkrečiais metais nukentėjo nuo natūralių trikdžių, įskaitant jų geografinę vietą, atitinkamą laikotarpį ir natūralių trikdžių rūšis;
  - b) įrodyti, kad žemės plotuose, kurie nukentėjo nuo natūralių trikdžių ir kuriuose išmestas ŠESD kiekis nebuvo įtrauktas į apskaitą, likusios 2021–2025 m. arba 2026–2030 m. laikotarpio dalies metu nevyko miškų lydimas;

- c) aprašyti, kokie patikrinami metodai ir kriterijai bus naudojami nustatant, ar vėlesniais 2021–2025 m. arba 2026–2030 m. laikotarpio metais tuose žemės plotuose vyko miškų lydimas;
  - d) jei įmanoma, aprašyti, kokių priemonių valstybė narė ėmėsi tų natūralių trikdžių poveikiui užkardyti arba riboti;
  - e) jei įmanoma, aprašyti, kokių priemonių valstybė narė ėmėsi nuo tų natūralių trikdžių nukentėjusiems žemės plotams atkurti.
-

VII PRIEDAS

MAKSIMALUS KOMPENSUOJAMASIS KIEKIS, SKIRIAMAS PAGAL 13 STRAIPSNIO 3 DALIES B PUNKTE NURODYTĄ TVARKOMOS MIŠKO ŽEMĖS LANKSTUMO PRIEMONĘ

Valstybė narė	2000–2009 m. laikotarpiu praneštas vidutinis absorbcijavimas miškuose milijonais tonų CO ₂ ekvivalento per metus	Kompensavimo riba, išreikšta milijonais tonų CO ₂ ekvivalento 2021–2030 m. laikotarpiu
Belgija	– 3,61	– 2,2
Bulgarija	– 9,31	– 5,6
Čekija	– 5,14	– 3,1
Danija	– 0,56	– 0,1
Vokietija	– 45,94	– 27,6
Estija	– 3,07	– 9,8
Airija	– 0,85	– 0,2
Graikija	– 1,75	– 1,0
Ispanija	– 26,51	– 15,9
Prancūzija	– 51,23	– 61,5
Kroatija	– 8,04	– 9,6
Italija	– 24,17	– 14,5
Kipras	– 0,15	– 0,03
Latvija	– 8,01	– 25,6
Lietuva	– 5,71	– 3,4
Liuksemburgas	– 0,49	– 0,3
Vengrija	– 1,58	– 0,9
Malta	0,00	0,0
Nyderlandai	– 1,72	– 0,3
Austrija	– 5,34	– 17,1
Lenkija	– 37,50	– 22,5
Portugalija	– 5,13	– 6,2
Rumunija	– 22,34	– 13,4
Slovėnija	– 5,38	– 17,2
Slovakija	– 5,42	– 6,5
Suomija	– 36,79	– 44,1
Švedija	– 39,55	– 47,5
Jungtinė Karalystė	– 16,37	– 3,3

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2018/842

2018 m. gegužės 30 d.

kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PALAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Europos Vadovų Tarybos savo 2014 m. spalio 23–24 d. išvadose dėl 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos patvirtino privalomą tikslą ne vėliau kaip 2030 m. ES viduje visos ekonomikos mastu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti ne mažiau kaip 40 %, palyginti su 1990 m., ir tas tikslas buvo dar kartą patvirtintas 2016 m. kovo 17–18 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose;
- (2) Europos Vadovų Taryba savo 2014 m. spalio 23–24 d. išvadose nurodė, kad išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimo ne mažiau kaip 40 % tikslą turėtų įgyvendinti bendrai visa Sąjunga ekonomiškai efektyviausiu būdu, išmetamą dujų kiekį ne vėliau kaip 2030 m. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2003/87/EB ⁽⁴⁾ nustatytos Europos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (toliau – ES ATLPS) sektoriuose ir sektoriuose, kuriems ATLPS netaikoma, sumažinant atitinkamai 43 % ir 30 %, palyginti su 2005 m. Prie to išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo turėtų prisidėti visi ekonomikos sektoriai, o pastangas turėtų dėti visos valstybės narės, išlaikant teisingumo ir solidarumo aspektų pusiausvyrą. Iki 2030 m. turėtų būti toliau taikoma nacionalinių mažinimo tikslų nustatymo sektoriams, kuriems ATLPS netaikoma, metodika, panaudojant visus elementus, taikomus Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 406/2009/EB ⁽⁵⁾, pastangas paskirstant santykinio bendrojo vidaus produkto (BVP) vienam gyventojui pagrindu. Visos valstybės narės turėtų prisidėti įgyvendinant 2030 m. bendrą Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslą, o jų tikslų amplitudė bus nuo 0 % iki – 40 %, palyginti su 2005 m. Valstybių narių grupės, kurių BVP vienam gyventojui yra didesnis už Sąjungos vidurkį, nacionalinius tikslus reikėtų atitinkamai pakoreguoti, kad būtų teisingai ir subalansuotai atsižvelgta į ekonominį efektyvumą. Jei tie išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslai bus pasiekti, Sąjungos ekonomika turėtų tapti efektyvesnė ir inovatyvesnė, visų pirma skatinant vykdyti patobulinimus, labiausiai pastatų, žemės ūkio, atliekų tvarkymo ir transporto sektoriuose, kiek jie patenka į šio reglamento taikymo sritį;

⁽¹⁾ OL C 75, 2017 3 10, p. 103.

⁽²⁾ OL C 272, 2017 8 17, p. 36.

⁽³⁾ 2018 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2018 m. gegužės 14 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

⁽⁵⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas (OL L 140, 2009 6 5, p. 136).

- (3) šiuo reglamentu prisidedama prie Sąjungos išpareigojimų pagal Paryžiaus susitarimą⁽¹⁾, priimtą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC), įgyvendinimo. Paryžiaus susitarimas Sąjungos vardu buvo sudarytas remiantis Tarybos sprendimu (ES) 2016/1841⁽²⁾. Sąjungos išpareigojimas visos ekonomikos mastu sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį buvo nurodytas 2015 m. kovo 6 d. UNFCCC sekretariatui, atsižvelgiant į Paryžiaus susitarimą, pateiktuose Sąjungos ir jos valstybių narių numatomuose nacionaliniu lygmeniu nustatytuose įpareigojančiuose veiksniuose. Paryžiaus susitarimas įsigaliojo 2016 m. lapkričio 4 d. ir juo pakeistas 1997 m. Kioto protokole numatytas požiūris, kurio nebebus laikomasi po 2020 m.;
- (4) Paryžiaus susitarime, *inter alia*, nustatytas ilgalaikis tikslas, atitinkantis siekį užtikrinti, kad pasaulio temperatūros padidėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau siekti, kad jis nebūtų didesnis kaip 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu. Jame taip pat pabrėžiama, kad svarbu prisitaikyti prie neigiamo klimato kaitos poveikio ir užtikrinti, kad skiriamas finansavimas atitiktų išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažėjimo trajektoriją ir klimato kaitai atsparią plėtrą. Paryžiaus susitarime taip pat raginama antroje šio šimtmečio pusėje pasiekti žmogaus veiklos nulemtų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio iš šaltinių ir jų šalinimo absorbentais pusiausvyrą, o šalims imtis veiksmų, siekiant išsaugoti ir prireikus pagerinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų absorbentus ir kaupiklius, įskaitant miškus;
- (5) savo 2009 m. spalio 29–30 d. išvadose Europos Vadovų Taryba pritarė Sąjungos tikslui, numatytam atsižvelgiant į Tarpyriausybės klimato kaitos komisijos (IPCC) rekomendacijas, kad išsivysčiusios šalys turi bendrai sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 80–95 % iki 2050 m., palyginti su 1990 m. lygiu;
- (6) Paryžiaus susitarimo šalių nacionaliniu lygmeniu nustatyti įpareigojantys veiksmai turi atspindėti jų didžiausią galimą užmojų ir ilgai neišsėdinti vis didesnę mastą. Be to, Paryžiaus susitarimo šalys turėtų stengtis parengti ir paskelbti ilgalaikės mažo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio plėtos strategijas, vadovaudamosi Paryžiaus susitarimo tikslais. 2017 m. spalio 13 d. Tarybos išvadose pripažįstama ilgalaikių tikslų ir Paryžiaus susitarimo įgyvendinimo penkerių metų peržiūros ciklo svarba ir pabrėžiama, kad yra labai svarbios ilgalaikės mažo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio vystymosi strategijos, kuriomis užtikrinamas mažas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, nes jos yra viena iš politikos priemonių, kuria naudojantis gali būti plėtojamos patikimos raidos kryptys ir ilgalaikiai politiniai pokyčiai, reikalingi, kad būtų pasiekti Paryžiaus susitarimo tikslai;
- (7) tokiam perėjimui prie švarios energetikos reikės, kad keistųsi investicijų kryptys ir kad visose politikos srityse būtų kuriamos atitinkamos paskatos. Vienas iš pagrindinių Sąjungos prioritetų – sukurti atsparią energetikos sąjungą, kad būtų galima piliečiams tiekti patikimą, tvarią, konkurencingą ir įperkama energiją. Norint tai pasiekti, šiuo reglamentu reikia tęsti plataus užmojo klimato politiką ir daryti pažangą kitose energetikos sąjungos srityse, kaip nustatyta 2015 m. vasario 25 d. Komisijos komunikate „Atsparios energetikos sąjungos ir perspektyvios klimato kaitos politikos pagrindų strategija“;
- (8) yra įvairių Sąjungos priemonių, kuriomis didinamos valstybių narių galimybės įvykdyti su klimatu susijusius išpareigojimus ir yra būtinos norint sektoriuose, kuriems taikomas šis reglamentas, reikiamai sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Tos priemonės apima teisės aktus dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, dėl kelių transporto išmetamo CO₂ kiekio mažinimo, dėl pastatų energinio naudingumo, dėl atnaujinančiųjų energijos išteklių, dėl energijos naudojimo efektyvumo ir dėl žiedinės ekonomikos, taip pat Sąjungos finansavimo priemonės, skirtas su klimato kaita susijusioms investicijoms finansuoti;
- (9) 2015 m. kovo 19–20 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose pažymėta, kad Sąjunga yra išpareigojusi sukurti perspektyvia klimato politika grindžiamą energetikos sąjungą remiantis Komisijos pagrindų strategija, kurios penkios dimensijos yra glaudžiai tarpusavyje susijusios ir viena kitą papildo. Viena iš penkių tos energetikos sąjungos strategijos dimensijų yra energijos paklausos mažinimas. Pagerinus energijos vartojimo efektyvumą galima reikšmingai sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Tai taip pat gali būti naudinga aplinkai ir sveikatai, gali padidinti energetinį saugumą, sumažinti namų ūkių ir bendrovių energijos išlaidas, padėti sumažinti energijos nepriteklį ir užtikrinti daugiau darbo vietų bei aktyvesnę ekonominę veiklą visos ekonomikos mastu. Ekonomiškai efektyvus būdas padėti valstybėms narėms pasiekti tikslus pagal šį reglamentą galėtų būti priemonės, kuriomis prisidedama prie platesnio energiją taupančių technologijų naudojimo pastatuose, pramonėje ir transporto sektoriuje;

⁽¹⁾ Paryžiaus susitarimas (OL L 282, 2016 10 19, p. 4).

⁽²⁾ 2016 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2016/1841 dėl Paryžiaus susitarimo, priimto pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, sudarymo Europos Sąjungos vardu (OL L 282, 2016 10 19, p. 1).

- (10) diegiant ir plėtojant tvarią ir novatorišką praktiką ir technologijas gali būti sustiprintas žemės ūkio sektoriaus vaidmuo klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos atžvilgiu, visų pirma mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir išlaikant bei didinant absorbentus ir anglies sankaupas. Norint sumažinti žemės ūkio sektoriaus anglies ir ekologinį pėdsaką, kartu išlaikant šio sektoriaus našumą, atkūrimo išteklius ir gyvybingumą, svarbu didinti klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos veiksmų ir mokslinių tyrimų finansavimą, kad būtų plėtojama tvari ir novatoriška praktika bei technologijos ir į jas būtų investuojama;
- (11) žemės ūkio sektorius daro didelį tiesioginį poveikį biologinei įvairovei ir ekosistemoms. Dėl tos priežasties svarbu užtikrinti, kad šio reglamento tikslas derėtų su kitų sričių Sąjungos politika ir tikslais, pavyzdžiui, bendra žemės ūkio politika ir tikslais, susijusiais su biologinės įvairovės strategija, miškų strategija ir žiedinės ekonomikos strategija;
- (12) transporto sektoriui tenka beveik ketvirtadalis viso Sąjungoje išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio. Todėl svarbu mažinti transporto sektoriaus išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir su šio sektoriaus priklausomybe nuo iškastinio kuro susijusią riziką taikant visapusišką požiūrį, kuriuo skatinama mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinti energijos efektyvumą transporto sektoriuje, propaguojamos elektros transporto priemonės, skatinama pereiti prie kitų transporto rūšių, kai jos yra tvaresnės, ir naudoti tvarius atsinaujinančiuosius energijos išteklius transporto srityje, taip pat ir po 2020 m. Perėjimas prie mažataršio judumo, kuris yra dalis platesnio perėjimo prie saugios ir darnios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, būtų lengvesnis užtikrinus palankias sąlygas ir patikimas paskatas, taip pat įgyvendinant ilgalaikes strategijas, kuriomis taip pat didinamos investicijos;
- (13) Sąjungos ir nacionalinės politikos bei priemonių, kuriomis įgyvendinamas šis reglamentas, poveikis turėtų būti vertinamas laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 525/2013 ⁽¹⁾ nustatytą stebėsenos ir ataskaitų teikimo įpareigojimų;
- (14) nedarant poveikio biudžeto valdymo institucijos įgaliojims, politikos integravimo metodika, įgyvendinama 2014–2020 m. daugiametės finansinės programos laikotarpiu, tinkamais atvejais turėtų būti toliau įgyvendinama ir tobulinama nuo 2021 m. siekiant įveikti sunkumus ir reaguoti į investicijų poreikius, susijusius su klimato politika. Sąjungos finansavimas turėtų atitikti Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos tikslus ir Paryžiaus susitarime nurodytus ilgalaikius tikslus, kad būtų užtikrintas viešųjų išlaidų efektyvumas. Komisija turėtų parengti iš Sąjungos biudžeto arba kitais būdais pagal Sąjungos teisės aktus, susijusius su išmetamomis šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis tuose sektoriuose, kuriems taikomas šis reglamentas arba Direktyva 2003/87/EB, skiriamo Sąjungos finansavimo poveikio ataskaitą;
- (15) šis reglamentas turėtų būti taikomas iš IPCC šaltinių kategorijų – energetikos, pramoninių procesų ir produkcijos naudojimo, žemės ūkio ir atliekų – išmetamam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui, kaip nustatyta pagal Reglamentą (ES) Nr. 525/2013, išskyrus šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, išmetamą vykdant Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytą veiklą;
- (16) šiuo metu nacionalinėse šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitose ir nacionaliniuose bei Sąjungos registruose pateikiamų duomenų nepakanka, kad būtų galima valstybių narių lygmeniu nustatyti civilinės aviacijos sektoriuje nacionaliniu lygmeniu išmetamą CO₂ kiekį, kuriam netaikoma Direktyva 2003/87/EB. Nustatydama ataskaitų teikimo įpareigojimus, Sąjunga neturėtų valstybėms narėms arba mažosioms bei vidutinėms įmonėms (MVĮ) užkrauti naštos, kuri būtų neproporcinga siekiamiems tikslams. Skrydžių metu išmetamas CO₂ kiekis, kuriam netaikoma Direktyva 2003/87/EB, sudaro tik labai mažą viso išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalį, todėl ataskaitų apie šias šiltnamio efektą sukeliančias dujas teikimo sistemos nustatymas būtų nepagrįsta našta, atsižvelgiant į dabartinius pagal Direktyvą 2003/87/EB platesniam sektoriui taikomus reikalavimus. Todėl taikant šį reglamentą CO₂ kiekis, išmetamas IPCC šaltinio kategorijoje „1.A.3.A. Civilinė aviacija“, turėtų būti apskaitomas kaip lygus nuliui;
- (17) kiekvienos valstybės narės iki 2030 m. pasiektinas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimo rodiklis turėtų būti nustatomas siejant su peržiūrėtu 2005 m. jos išmestu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu, kurias taikomas šis reglamentas, neįtraukiant patikrinto išmestų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio iš 2005 m. veikusių įrenginių, kurie į ES ATLPS įtraukti tik po 2005 m. 2021–2030 m. metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos turėtų būti nustatomos remiantis valstybių narių pateiktais ir Komisijos peržiūrėtais duomenimis;

⁽¹⁾ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 280/2004/EB (OL L 165, 2013 6 18, p. 13).

- (18) 2021–2030 m. reikėtų toliau taikyti Sprendime Nr. 406/2009/EB nustatytą privalomų nacionalinių ribinių verčių metodą. Šiame reglamente nustatytose kiekvienai valstybei narei skirtų metinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotų nustatymo taisyklėse turėtų būti laikomasi tos pačios metodikos, kuri pagal tą sprendimą taikoma valstybėms narėms, turinčioms neigiamą limitą, tačiau trajektorijos pradžią apskaičiuojant kaip penkias dvyliktąsias atstumo nuo 2019 m. iki 2020 m. arba 2020 m. pagal 2016–2018 m. vidutiniškai išmestą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, o trajektorijos pabaiga laikant 2030 m. kiekvienai valstybei narei nustatytą ribinę vertę. Siekiant užtikrinti tinkamą indėlį siekiant Sąjungos išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo laikotarpiu nuo 2021 m. iki 2030 m. tikslo, trajektorijos pradžios data kiekvienos valstybės narės atveju turėtų būti nustatoma remiantis tuo, kurias iš tų datų pasirinkus gaunama mažesnė kvota. Galimybė koreguoti metinę šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotą 2021 m. turėtų būti suteikiama valstybėms narėms, turinčioms teigiamą limitą pagal Sprendimą Nr. 406/2009/EB, ir 2017–2020 m. padidinant pagal Komisijos sprendimą 2013/162/ES ⁽¹⁾ bei Komisijos įgyvendinimo sprendimą 2013/634/ES ⁽²⁾ nustatytas metines išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotas, kad būtų atsižvelgta į tų metų didesnio išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio pajėgumą.

Tam tikroms valstybėms narėms reikėtų numatyti papildomą galimybę koreguoti, pripažįstant jų išimtinę padėtį, kai jos turi ir teigiamą limitą pagal Sprendimą Nr. 406/2009/EB, ir pagal tą sprendimą vienam gyventojui tenka mažiausias išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis arba šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų sektoriuose, kuriems tas sprendimas netaikomas, dalis yra mažiausia, palyginti su visu jų išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu. Ta papildoma koregavimo galimybė turėtų būti taikoma tik išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo daliai, kurios reikia norint laikotarpiu nuo 2021 m. iki 2029 m. išlaikyti paskatas papildomai mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir nedaryti poveikio 2030 m. tikslo pasiekimui, atsižvelgiant į naudojamąsi kitomis šiame reglamente nustatytomis koregavimo galimybėmis ir lankstumo priemonėmis;

- (19) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento nuostatų, susijusių su valstybėms narėms nustatomomis metinėmis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotomis, įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojama laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ⁽³⁾;
- (20) 2014 m. spalio 23–24 d. išvadose Europos Vadovų Taryba nurodė, kad norint iki 2030 m. užtikrinti bendrą visos Sąjungos pastangų išlaidų efektyvumą ir vienam gyventojui tenkančio išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio suvienodinimą, reikia gerokai daugiau lankstumo priemonių ir galimybių jomis pasinaudoti sektoriuose, kuriems netaikoma ATLPS. Kaip priemonę padidinti bendrą viso išmetamo kiekio mažinimo ekonominį efektyvumą, valstybės narės turėtų galėti rezervuoti ir skolintis dalį savo metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos. Jos taip pat turėtų turėti galimybę dalį savo metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos perleisti kitoms valstybėms narėms. Reikėtų užtikrinti tokių perleidimų skaidrumą ir jie turėtų būti atliekami abipusiai patogiu būdu, taip pat ir organizuojant aukcioną, pasinaudojant rinkos tarpininkais, veikiančiais kaip agentūros, arba sudarant dvišalius susitarimus. Toks perleidimas galėtų būti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo projekto ar programos, vykdomos parduodančiojoje valstybėje narėje ir finansuojamos gaunančiosios valstybės narės, rezultatas. Be to, valstybės narės turėtų turėti galimybę skatinti kurti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės projektams pagal Direktyvos 2003/87/EB 24a straipsnio 1 dalį įgyvendinti;
- (21) turėtų būti sukurta vienkartinė lankstumo priemonė, skirta tam, kad valstybėms narėms, kurių nacionaliniai mažinimo tikslai gerokai viršija ir Sąjungos vidurkį, ir jų ekonomiškai efektyvaus mažinimo potencialą, taip pat valstybėms narėms, kurios neskyrė jokių nemokamų ES ATLPS leidimų pramonės įrenginiams 2013 m., būtų lengviau pasiekti nustatytus tikslus. Siekiant išlaikyti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2015/1814 ⁽⁴⁾ nustatyto rinkos stabilumo rezervo tikslą spręsti ES ATLPS struktūrinio paklausos ir pasiūlos disbalanso problemą, apskaičiuojant visą tam tikrais metais apyvartoje esančių ES ATLPS leidimų skaičių, ES ATLPS leidimai, į kuriuos atsižvelgiama dėl vienkartinės lankstumo priemonės, turėtų būti laikomi apyvartoje esančiais ES ATLPS leidimais. Atlikdama pirmąją peržiūrą pagal tą sprendimą, Komisija turėtų apsvarstyti, ar tokius leidimus ir toliau reikėtų apskaityti kaip apyvartoje esančius ES ATLPS leidimus;

⁽¹⁾ 2013 m. kovo 26 d. Komisijos sprendimas 2013/162/ES dėl valstybių narių metinių išmetamųjų dujų kiekio kvotų 2013–2020 m. laikotarpiu nustatymo pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 406/2009/EB (OL L 90, 2013 3 28, p. 106).

⁽²⁾ 2013 m. spalio 31 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2013/634/ES dėl valstybių narių metinių išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kvotų 2013–2020 m. laikotarpiu koregavimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 406/2009/EB (OL L 292, 2013 11 1, p. 19).

⁽³⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁽⁴⁾ 2015 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo bei kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB (OL L 264, 2015 10 9, p. 1).

- (22) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/841 ⁽¹⁾ nustatomos naudojant žemę, keičiant žemės naudojimą ir vykdant miškininkystės veiklą (LULUCF) išmetamo ir absorbuojamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaitos taisyklės. Veiklai, kuriai taikomas tas reglamentas, neturėtų būti taikomas šis reglamentas. Tačiau, kadangi, kai yra atsižvelgiama į kiekį, neviršijantį viso grynojo absorbuoto ir viso grynojo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, susijusio su mišku apželdinta žeme, iškirštų miškų žeme, kultivuojamais pasėliais, tvarkomomis pievomis ir, laikantis tam tikrų sąlygų, tvarkoma miško žeme, taip pat, kai tai privaloma pagal Reglamentą (ES) 2018/841, tvarkoma šlapžeme, kaip apibrėžta tame reglamente, sumos, yra daromas poveikis išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo lygio aplinkosauginiam rezultatui, kurio siekiama šiuo reglamentu, kaip papildomą galimybę valstybėms narėms įvykdyti savo išpareigojimus, jei reikia, į šį reglamentą turėtų būti įtraukta LULUCF lankstumo priemonė, pagal kurią ne daugiau kaip 280 milijonų CO₂ ekvivalento tonų to absorbuoto kiekio būtų padalyta valstybėms narėms. Tuo visu kiekiu ir jo paskirstymu valstybėms narėms turėtų būti pripažįstamas mažesnis žemės ūkio ir žemės naudojimo sektoriaus potencialas sušvelninti klimato kaitą ir to sektoriaus tinkamas indėlis mažinant šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir vykdant sekvestraciją. Be to, jei pagal šį reglamentą savanoriškai išbraukiamos metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos, turėtų būti numatyta galimybė atsižvelgti į tokius kiekius vertinant, kaip valstybės narės laikosi Reglamente (ES) 2018/841 nustatytų reikalavimų;
- (23) 2016 m. lapkričio 30 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl energetikos sąjungos valdymo (toliau – valdymo pasiūlymas), kuriame reikalaujama, kad vykdant strateginę energetikos ir klimato politikos planavimą valstybės narės parengtų integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, susijusius su visomis penkiomis energetikos sąjungos dimensijomis. Valdymo pasiūlyme nurodyta, kad 2021–2030 m. laikotarpio nacionaliniams planams turi tekti svarbus vaidmuo valstybėms narėms planuojant, kaip valstybės narės laikysis šio reglamento ir Reglamento (ES) 2018/841. Tuo tikslu valstybės narės turi nustatyti politiką ir priemones, kuriomis siekiama įgyvendinti išpareigojimus pagal šį reglamentą ir Reglamentą (ES) 2018/841, orientuojantis į ilgalaikį tikslą subalansuoti išmetamą ir absorbuojamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekius pagal Paryžiaus susitarimą. Tuose planuose taip pat turi būti įvertintas planuojamos politikos ir priemonių tikslams pasiekti poveikis. Remiantis valdymo pasiūlymu, Komisija turėtų turėti galimybę savo rekomendacijose dėl nacionalinių planų projektų nurodyti politikos ir priemonių užmojo ir vėlesnio įgyvendinimo tinkamumą. Rengiant tuos planus, reikėtų atsižvelgti į galimą naudojimąsi LULUCF lankstumo priemone šio reglamento laikymosi tikslais;
- (24) Europos aplinkos agentūra siekia remti darnų vystymąsi ir padėti reikšmingai ir pastebimai pagerinti aplinką, politiką formuojantiems asmenims, viešosioms institucijoms ir visuomenei laiku teikdama tikslingą, aktualią ir patikimą informaciją. Prireikus Europos aplinkos agentūra turėtų padėti Komisijai atsižvelgiant į Agentūros metinę darbo programą;
- (25) atliekant kokias nors Direktyvos 2003/87/EB 11, 24, 24a ir 27 straipsniuose nustatytos aprėpties korekcijas, reikėtų atitinkamai koreguoti ir šiame reglamente numatytą didžiausią leidžiamą išmesti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Todėl, jei valstybės narės į savo išpareigojimus pagal šį reglamentą įtraukia papildomą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, išmetamą iš įrenginių, kuriems anksčiau buvo taikoma Direktyva 2003/87/EB, tos valstybės narės turėtų įgyvendinti papildomą politiką ir priemones sektoriuose, kuriems taikomas šis reglamentas, kad tokį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažintų;
- (26) pripažįstant ankstesnes pastangas, kurias nuo 2013 m. dėjo tos valstybės narės, kurių BVP vienam gyventojui 2013 m. buvo mažesnis už Sąjungos vidurkį, tikslinga nustatyti ribotą specialios paskirties saugos rezervą, atitinkantį iki 105 mln. CO₂ ekvivalento tonų, kartu išsaugant šio reglamento aplinkosauginį naudingumą, taip pat paskatas valstybėms narėms imtis veiksmų, kuriais viršijamas minimalus indėlis pagal šį reglamentą. Saugos rezervu turėtų turėti galimybę naudotis valstybės narės, kurių BVP vienam gyventojui 2013 m. buvo mažesnis už Sąjungos vidurkį, kurių išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis tebėra mažesnis nei jų metinės išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos 2013–2020 m. laikotarpiu ir kurios, nepaisant to, kad naudojasi kitomis šiame reglamente numatytomis lankstumo priemonėmis, patiria sunkumų norėdamos pasiekti 2030 m. šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo tikslą. Tokio dydžio saugos rezervu, netaikant papildomų politikos priemonių, būtų

(¹) 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1).

padengiama didelė dalis reikalavimus atitinkančių valstybių narių prognozuojamo bendro trūkumo 2021–2030 m. laikotarpiu, kartu išlaikant paskatas imtis papildomų veiksmų. Saugos rezervu tos valstybės narės tam tikromis sąlygomis turėtų turėti galimybę pradėti naudotis 2032 m., jeigu jį naudojant netrukdoma pasiekti Sąjungos tikslo, kad ne vėliau kaip 2030 m. sektoriuose, kuriems taikomas šis reglamentas, būtų 30 % sumažintas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis;

- (27) siekiant tinkamai atsižvelgti į pokyčius pagal Reglamentą (ES) 2018/841, taip pat užtikrinti tikslią apskaitą pagal šį reglamentą, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais numatoma galimybė naudoti tvarkomos miško žemės ir tvarkomos šlapžemės apskaitos kategorijas pagal LULUCF lankstumo priemonę ir kuriais reglamentuojama sandorių apskaita pagal šį reglamentą, įskaitant naudojimąsi lankstumo priemonėmis, reikalavimų laikymosi patikrinimus ir tikslų saugos rezervu veikimą, naudojantis registru, sukurtu pagal Reglamento (ES) Nr. 525/2013 10 straipsnį (toliau – Sąjungos registras). Su apskaita susijusi informacija pagal šį reglamentą turėtų būti prieinama visuomenei. Reikiamos nuostatos dėl sandorių apskaitos turėtų būti sutelktos vienoje priemonėje, apimančioje su apskaita susijusias nuostatas pagal Reglamentą (ES) Nr. 525/2013, Reglamentą (ES) 2018/841, šį reglamentą ir Direktyvą 2003/87/EB. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁽¹⁾ nustatytais principais. Visų pirma, siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (28) šį reglamentą reikėtų peržiūrėti 2024 m. ir po to kas penkerius metus, siekiant įvertinti bendrą jo veikimą, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad reikia, jog Sąjungos politika ir priemonės būtų griežtesni. Toje peržiūroje reikėtų atsižvelgti, *inter alia*, į nacionalinių aplinkybių pokyčius ir pasinaudoti 2018 m. palankesnių sąlygų sudarymo dialogo pagal UNFCCC (toliau – Talano dialogas) ir bendros pažangos įvertinimo pagal Paryžiaus susitarimą rezultatais. Atliekant peržiūrą taip pat reikėtų atsižvelgti į metinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotų pasiūlos ir paklausos pusiausvyrą siekiant užtikrinti šiame reglamente nustatytą įpareigojimų tinkamumą. Be to, reguliariai teikdama ataskaitas pagal Reglamentą (ES) Nr. 525/2013, Komisija taip pat iki 2019 m. spalio 31 d. turėtų įvertinti Talano dialogo rezultatus. Laikotarpio po 2030 m. peržiūra turėtų atitikti Paryžiaus susitarimo ilgalaikius tikslus ir pagal jį priimtus įsipareigojimus ir todėl ji turėtų atspindėti bėgant laikui padarytą pažangą;
- (29) siekiant užtikrinti, kad išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ir kitos informacijos, kurios reikia vertinant valstybės narės pažangą, susijusią su metinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotomis, ataskaitų teikimas ir tikrinimas vyktų veiksmingai, skaidriai ir ekonomiškai efektyviai, metinių ataskaitų teikimo ir vertinimo pagal šį reglamentą reikalavimai turėtų būti integruoti į atitinkamus Reglamento (ES) Nr. 525/2013 straipsnius. Tuo reglamentu taip pat turėtų būti užtikrinta, kad valstybių narių pažanga mažinant išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir toliau būtų vertinama kasmet, atsižvelgiant į Sąjungos politikos ir priemonių įgyvendinimo pažangą ir į valstybių narių pateiktą informaciją. Kas dvejus metus į vertinimą reikėtų įtraukti prognozuojamą Sąjungos pažangą vykdant jos išmetamo kiekio mažinimo tikslus, taip pat prognozuojamą valstybių narių pažangą vykdant jų įpareigojimus. Tačiau, ar taikyti atskaitymus, turėtų būti svarstoma tik kas penkerius metus, kad būtų galima atsižvelgti į galimą veiklos, susijusios su mišku apželdinta žeme, iškirštų miškų žeme, kultivuojamais pasėliais ir tvarkomomis pievomis, vykdomos pagal Reglamentą (ES) 2018/841, indėlį. Tai nedaro poveikio nei Komisijos pareigai užtikrinti, kad valstybės narės laikytųsi savo įpareigojimų pagal šį reglamentą, nei Komisijos įgaliojimams tuo tikslu pradėti pažeidimų tyrimo procedūras;
- (30) Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (31) kadangi šio reglamento tikslų, visų pirma valstybėms narėms nustatyti įpareigojimus dėl jų minimalių indėlių 2021–2030 m. laikotarpiu siekiant Sąjungos tikslo – sumažinti jos išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir prisidedama prie Paryžiaus susitarimo tikslų siekimo, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

⁽¹⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

(32) šis reglamentas nedaro poveikio griežtesniems nacionaliniams tikslams,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai dėl jų minimalių indėlių 2021–2030 m. laikotarpiu siekiant įvykdyti Sąjungos tikslą – 2030 m. 30 %, palyginti su 2005 m. lygiais, sumažinti jos išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sektoriuose, kuriems taikomas šio reglamento 2 straipsnis, ir prisidedama prie Paryžiaus susitarimo tikslų siekimo. Šiame reglamente taip pat nustatomos metinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kvotų nustatymo taisyklės ir valstybių narių pažangos joms užtikrinant jų minimalų indėlių vertinimo taisyklės.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas iš IPCC šaltinių kategorijų – energetikos, pramoninių procesų ir produktų naudojimo, žemės ūkio ir atliekų – išmetamam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui, kaip nustatyta remiantis Reglamentu (ES) Nr. 525/2013, išskyrus šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, išmetamą vykdant Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytą veiklą.
2. Nedarant poveikio šio reglamento 7 straipsniui ir 9 straipsnio 2 daliai, šis reglamentas netaikomas išmetamam ir absorbuojamam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui, patenkančiam į Reglamento (ES) 2018/841 taikymo sritį.
3. Šio reglamento tikslais CO₂ kiekis, išmetamas IPCC šaltinio kategorijoje „1.A.3.A. Civilinė aviacija“, bus apskaitomas kaip lygus nuliui.

3 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1. išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – CO₂ ekvivalento tonomis išreikštas išmetamas anglies dioksido (CO₂), metano (CH₄), azoto suboksido (N₂O), hidrofluorangliavandenilių (HFC), perfluorangliavandenilių (PFC), azoto trifluorido (NF₃) ir sieros heksafluorido (SF₆) kiekis, nustatytas pagal Reglamentą (ES) Nr. 525/2013 ir patenkantis į šio reglamento taikymo sritį;
2. metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kvotos – didžiausias kiekvienais 2021–2030 m. laikotarpio metais leidžiamas išmesti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, nustatomas pagal 4 straipsnio 3 dalį ir 10 straipsnį;
3. ES ATLPS leidimas – leidimas, kaip apibrėžta Direktyvos 2003/87/EB 3 straipsnio a punkte.

4 straipsnis

Metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų kiekio ribos 2021–2030 m. laikotarpiu

1. Iki 2030 m. kiekviena valstybė narė apribos savo išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį bent iki tai valstybei narėi I priede nustatyto procentinio dydžio, palyginti su jos 2005 m. išmestų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu, nustatytu pagal šio straipsnio 3 dalį.
2. Atsižvelgiant į galimybę pasinaudoti šio reglamento 5, 6 ir 7 straipsniuose numatytomis lankstumo priemonėmis ir korekcijomis pagal šio reglamento 10 straipsnio 2 dalį ir į visus atskaitymus, susidarancius taikant Sprendimo Nr. 406/2009/EB 7 straipsnį, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad jos per kiekvienus 2021–2029 m. laikotarpio metus išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis neviršytų linijine trajektorija, pradedama skaičiuoti pagal jos 2016 m., 2017 m. ir 2018 m. išmestų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio vidurkį, nustatytą pagal šio straipsnio 3 dalį, ir baigiama 2030 m. tai valstybei narėi šio reglamento I priede nustatyta riba, apibrėžtos ribos. Linijinė trajektorija valstybei narėi pradedama skaičiuoti nuo penkių dvylikųjų atstumo nuo 2019 m. iki 2020 m., arba 2020 m., priklausomai nuo to, kuriuo atveju tai valstybei narėi susidaro mažesnė kvota.
3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos 2021–2030 m. laikotarpio metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos, išreiškiamos CO₂ ekvivalento tonomis, kaip nurodyta šio straipsnio 1 ir 2 dalyse. Tų įgyvendinimo aktų tikslais Komisija atlieka išsamią naujausių nacionalinių apskaitos duomenų už 2005 m. ir 2016–2018 m., kuriuos valstybės narės pateikia pagal Reglamento (ES) Nr. 525/2013 7 straipsnį, peržiūrą.

Tuose įgyvendinimo aktuose nurodoma kiekvienos valstybės narės 2005 m. išmestų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio vertė, kuri buvo naudojama nustatant 1 ir 2 dalyse nurodytas metines šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotas.

4. Be to, tuose įgyvendinimo aktuose, remiantis procentiniais dydžiais, kuriuos pagal 6 straipsnio 3 dalį praneša valstybės narės, nurodomi bendri kiekiai, į kuriuos galima atsižvelgti 2021–2030 m. pagal 9 straipsnį vertinant, kaip valstybė narė laikosi reikalavimų. Jei visų valstybių narių bendrų kiekių suma viršytų bendrą 100 milijonų kiekį, kiekvienos valstybės narės bendri kiekiai proporcingai sumažinami, kad bendra suma nebūtų viršyta.

5. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 14 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5 straipsnis

Lankstumo priemonės, susijusios su pasiskolinimu, rezervavimu ir perleidimu

1. 2021–2025 m. valstybė narė gali iš kitų metų pasiskolinti iki 10 % metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos dalies kiekį.

2. 2026–2029 m. valstybė narė gali iš kitų metų pasiskolinti iki 5 % metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos dalies kiekį.

3. Valstybė narė, kurios išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis tam tikrais metais yra mažesnis nei jos tų metų metinė šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvota, atsižvelgdama į lankstumo priemonių panaudojimą pagal šį straipsnį ir 6 straipsnį, gali:

a) 2021 m. atžvilgiu – rezervuoti tą perteklinę savo metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos dalį vėlesniems metams iki 2030 m., ir

b) 2022–2029 m. atžvilgiu – rezervuoti perteklinę savo metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos dalį, sudarančią iki 30 % savo metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos iki tų metų, vėlesniems metams iki 2030 m.

4. Valstybė narė gali iki 5 % tam tikrų metų metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos perleisti kitoms valstybėms narėms 2021–2025 m. atžvilgiu ir iki 10 % – 2026–2030 m. atžvilgiu. Gaunančioji valstybė narė gali panaudoti tą kiekį reikalavimų laikymuisi pagal 9 straipsnį užtikrinti tais pačiais metais arba vėlesniais metais iki 2030 m.

5. Valstybė narė, kurios peržiūrėtas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis tam tikrais metais yra mažesnis nei jos tų metų metinė šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvota, atsižvelgdama į lankstumo priemonių panaudojimą pagal šio straipsnio 1–4 dalis ir 6 straipsnį, gali perleisti tą perteklinę savo metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos dalį kitoms valstybėms narėms. Gaunančioji valstybė narė gali panaudoti tą kiekį reikalavimų laikymuisi pagal 9 straipsnį užtikrinti tais pačiais metais arba vėlesniais metais iki 2030 m.

6. Pajamas, gautas perleidus metines šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotas pagal 4 ir 5 dalis, valstybės narės gali panaudoti kovai su klimato kaita Sąjungoje arba trečiojoje valstybėje. Valstybės narės praneša Komisijai apie visus veiksmus, kurių imtasi pagal šią dalį.

7. Pagal 4 ir 5 dalis atliekamas metinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotų perleidimas gali būti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo projekto ar programos, atliktos parduodančiojoje valstybėje narėje ir finansuotos gaunančiosios valstybės narės, išdava, su sąlyga, kad išvengiama dvigubo apskaitymo ir užtikrinamas atsekamumas.

8. Valstybės narės gali pasinaudoti kreditais iš projektų, suteiktais pagal Direktyvos 2003/87/EB 24a straipsnio 1 dalį reikalavimų laikymuisi pagal šio reglamento 9 straipsnį užtikrinti, netaikant jokių kiekybinių apribojimų, su sąlyga, kad išvengiama dvigubo apskaitymo.

6 straipsnis

Tam tikroms valstybėms narėms po ES ATLPS leidimų sumažinimo skirtos lankstumo priemonės

1. Šio reglamento II priede išvardytos valstybės narės gali ribotai atšaukti ne daugiau kaip 100 milijonų ES ATLPS leidimų, bendrai atsižvelgiant į tai, kaip jos laikosi reikalavimų pagal šį reglamentą. Toks leidimų atšaukimas atliekamas iš pardavimui aukcionuose skirtų atitinkamos valstybės narės kiekių pagal Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnį.

2. ES ATLPS leidimai, į kuriuos atsižvelgiama pagal šio straipsnio 1 dalį, laikomi apyvartoje esančiais ES ATLPS leidimais Sprendimo (ES) 2015/1814 1 straipsnio 4 dalies tikslais.

Atlikdama pirmąją peržiūrą pagal to sprendimo 3 straipsnį, Komisija apsvaisto, ar toliau taikyti šios dalies pirmoje pastraipoje nustatytą apskaitą.

3. II priede išvardytos valstybės narės ne vėliau kaip 2019 m. gruodžio 31 d. praneša Komisijai apie ketinimus pasinaudoti ribotu ES ATLPS leidimų atšaukimu, nurodytu šio straipsnio 1 dalyje, neviršijant II priede kiekvienai atitinkamai valstybei narei paskirto procentinio dydžio kiekvienais 2021–2030 m. laikotarpio metais, kad užtikrintų savo reikalavimų laikymąsi pagal 9 straipsnį.

II priede išvardytos valstybės narės du kartus, t. y. 2024 m. ir 2027 m., gali nuspręsti peržiūrėti procentinį dydį, apie kurį pranešta, ir jį sumažinti. Tokiu atveju atitinkama valstybė narė apie tai praneša Komisijai atitinkamai ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. arba ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d.

4. Valstybei narei paprašius, pagal Direktyvos 2003/87/EB 20 straipsnio 1 dalį paskirtas vyriausiasis administratorius (toliau – vyriausiasis administratorius) atsižvelgia į dydį, neviršijantį pagal šio reglamento 4 straipsnio 4 dalį nustatyto bendro kiekio, vertinant, kaip ta valstybė narė laikosi reikalavimų pagal šio reglamento 9 straipsnį. Kiekvienais 2021–2030 m. laikotarpio metais pagal Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnio 4 dalį atšaukiama viena dešimtoji tai valstybei narei pagal šio reglamento 4 straipsnio 4 dalį nustatyto bendro ES ATLPS leidimų kiekio.

5. Jeigu valstybė narė pagal šio straipsnio 3 dalį pranešė Komisijai apie savo sprendimą peržiūrėti procentinį dydį, apie kurį pranešta anksčiau, ir jį sumažinti, tai valstybei narei atšaukiamas atitinkamai mažesnis ES ATLPS leidimų kiekis kiekvienais metais atitinkamai 2026–2030 m. arba 2028–2030 m. laikotarpiu.

7 straipsnis

Papildomas iki 280 mln. grynojo teršalų kiekio, absorbuoto dėl LULUCF, panaudojimas

1. Tiek, kiek valstybės narės išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis viršija jos tų metų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotą, įskaitant metines šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotas, rezervuotas pagal šio reglamento 5 straipsnio 3 dalį, pagal šio reglamento 9 straipsnį vertinant, kaip ji tais metais laikėsi reikalavimų, galima atsižvelgti į kiekį, neviršijantį bendro grynojo absorbuoto ir bendro grynojo išmesto teršalų kiekio, susijusio su mišku apželdintos žemės, iškirstų miškų žemės, kultivuojamų pasėlių, tvarkomų pievų ir, atsižvelgiant į deleguotuosius aktus, priimtus pagal šio straipsnio 2 dalį, tvarkomos miško žemės ir tvarkomos šlapžemės bendros žemės apskaitos kategorijomis, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/841 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose, sumos, jei:

- a) suminis kiekis, į kurį atsižvelgiama tos valstybės narės atveju, už visus 2021–2030 m. laikotarpio metus neviršija tai valstybei šio reglamento III priede nustatyto didžiausio bendro grynojo absorbuoto kiekio;
- b) toks kiekis viršija pagal Reglamento (ES) 2018/841 4 straipsnį tai valstybei narei nustatytus reikalavimus;
- c) valstybė narė pagal Reglamentą (ES) 2018/841 iš kitų valstybių narių neįgijo daugiau grynojo absorbuoto kiekio nei perkėlė;
- d) valstybė narė laikėsi Reglamento (ES) 2018/841 ir
- e) valstybė narė yra pateikusi šioje dalyje numatytos lankstumo priemonės numatomo naudojimo aprašymą pagal Reglamento (ES) Nr. 525/2013 7 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą.

2. Komisija pagal šio reglamento 13 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas jo III priedo pavadinimas, kiek tai susiję su žemės apskaitos kategorijomis, kad būtų:

- a) atsižvelgta į indėlį pagal tvarkomos miško žemės apskaitos kategoriją, kartu laikantis šio reglamento III priede kiekvienai valstybei narei nurodyto didžiausio bendro grynojo absorbuoto kiekio, jei deleguotieji aktai, kuriais nustatomi miškų atskaitos lygiai, yra priimti pagal Reglamento (ES) 2018/841 8 straipsnio 8 arba 9 dalį; ir
- b) atsižvelgta į indėlį pagal tvarkomos šlapžemės apskaitos kategoriją, kartu laikantis šio reglamento III priede kiekvienai valstybei narei nurodyto didžiausio bendro grynojo absorbuoto kiekio, jei visos valstybės narės turi atsiskaityti už šią kategoriją pagal Reglamentą (ES) 2018/841.

*8 straipsnis***Taisomieji veiksmai**

1. Jeigu, atlikusi metinį vertinimą pagal Reglamento (ES) Nr. 525/2013 21 straipsnį ir atsižvelgdama į numatytą naudojimąsi šio reglamento 5, 6 ir 7 straipsniuose nurodytomis lankstumo priemonėmis, Komisija nustato, kad valstybė narė daro nepakankamą pažangą, kad įvykdytų savo įsipareigojimus pagal šio reglamento 4 straipsnį, ta valstybė narė per tris mėnesius pateikia Komisijai taisomųjų veiksmų planą, kuriame nurodo:

a) papildomus veiksmus, kuriuos valstybė narė įgyvendins vykdydama vidaus politiką ir priemones bei įgyvendindama Sąjungos veiksmus, kad įvykdytų konkrečius savo įsipareigojimus pagal šio reglamento 4 straipsnį;

b) griežtą tokių veiksmų įgyvendinimo tvarkaraštį, pagal kurį galima kasmet įvertinti įgyvendinimo pažangą.

2. Laikydamosi savo metinės darbo programos, Europos aplinkos agentūra padeda Komisijai vertinti tokius taisomųjų veiksmų planus.

3. Komisija gali pateikti nuomonę dėl taisomųjų veiksmų planų, pateiktų pagal 1 dalį, patikimumo ir tokiu atveju nuomonę pateikia per keturis mėnesius nuo tų planų gavimo dienos. Atitinkama valstybė narė kuo labiau atsižvelgia į Komisijos nuomonę ir gali savo taisomųjų veiksmų planą atitinkamai patikslinti.

*9 straipsnis***Patikra, kaip laikomasi reikalavimų**

1. 2027 m. ir 2032 m., jei peržiūrėtas valstybės narės išmestas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis viršys jos kurių nors konkrečių to laikotarpio metų metinę šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotą, atsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalį ir lankstumo priemones, naudojamas pagal 5, 6 ir 7 straipsnius, taikomos šios priemonės:

a) prie kitų metų valstybės narės išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio skaičiaus pridedama CO₂ ekvivalento tonomis išreikštas išmesto šiltnamio efektą sukeliančių kiekio perviršis, padaugintas iš 1,08 dydžio koeficiento, laikantis pagal 12 straipsnį priimtų priemonių, ir

b) valstybei narei laikinai uždraudžiama perleisti kokią nors savo metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos dalį kitai valstybei narei tol, kol ji neužtikrins 4 straipsnio laikymosi.

Vyriausiasis administratorius pirmos pastraipos b punkte nurodytą draudimą taiko Sąjungos registre.

2. Jei valstybės narės išmestas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis 2021–2025 m. laikotarpiu arba 2026–2030 m. laikotarpiu, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/841 4 straipsnyje, viršijo jos absorbuotą kiekį, kaip nustatyta pagal to reglamento 12 straipsnį, vyriausiasis administratorius iš tos valstybės narės metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos atima tokį kiekį, kuris atitinka atitinkamais metais išmesto perviršinio šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, išreikštą CO₂ ekvivalentu tonomis.

*10 straipsnis***Korekcijos**

1. Komisija pakoreguoja kiekvienai valstybei narei pagal šio reglamento 4 straipsnį nustatytą metinę šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotą, kad būtų atsižvelgta į:

a) pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnį išduotų ES ATLPS leidimų skaičiaus korekcijas, kurios atsirado dėl šaltinių aprėpties pagal tą direktyvą pokyčių, laikantis pagal tą direktyvą priimtų Komisijos sprendimų dėl nacionalinių kvotų planų 2008–2012 m. laikotarpiu galutinio patvirtinimo;

b) ES ATLPS leidimų arba kreditų, išduotų atitinkamai pagal Direktyvos 2003/87/EB 24 ir 24a straipsnius, skaičiaus korekcijas, atsižvelgiant į valstybės narės išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimą, ir

c) ES ATLPS leidimų, susijusių su išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu iš įrenginių, kuriems netaikoma ES ATLPS pagal Direktyvos 2003/87/EB 27 straipsnį, tuo laikotarpiu, kol ATLPS netaikoma, skaičiaus korekcijas.

2. IV priede nurodytas kiekis pridedamas prie tame priede nurodytos kiekvienai valstybei narei paskirtos metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos 2021 m.
3. Komisija paskelbia skaičius, gautus atlikus tokias korekcijas.

11 straipsnis

Saugos rezervas

1. Sąjungos registre sukuriamas saugos rezervas, kuris atitinka iki 105 mln. CO₂ ekvivalento tonų kiekį, su sąlyga, kad 1 straipsnyje nurodytas Sąjungos tikslas yra įgyvendinamas. Saugos rezervu galima naudotis kartu su 5, 6 ir 7 straipsniuose nustatytais lankstumo priemonėmis.
2. Valstybė narė gali pasinaudoti saugos rezervu, jeigu tenkinamos visos toliau nurodytos sąlygos:
  - a) jos BVP vienam gyventojui 2013 m. rinkos kainomis (Eurostato 2016 m. balandžio mėn. paskelbtais duomenimis) buvo mažesnis už Sąjungos vidurkį;
  - b) jos suminis išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis 2013–2020 m. sektoriuose, kuriems taikomas šis reglamentas, yra mažesnis nei jos suminės metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos 2013–2020 m., ir
  - c) jos išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis viršija jos metines šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotas 2026–2030 m. laikotarpiu, nepaisant to, kad ji:
    - i) išnaudojo lankstumo priemones pagal 5 straipsnio 2 ir 3 dalis,
    - ii) kiek įmanoma, maksimaliai panaudojo grynąjį absorbuotą kiekį pagal 7 straipsnį, net jei tas kiekis nesiekia III priede nustatyto lygio, ir
    - iii) neatliko nė vieno grynojo perleidimo kitoms valstybėms narėms pagal 5 straipsnį.
3. Valstybė narė, kuri atitinka šio straipsnio 2 dalyje išdėstytas sąlygas, iš saugos rezervo gauna papildomą kiekį, kuriuo padengiamas trūkstamas kiekis ir kuris naudojamas reikalavimų laikymuisi pagal 9 straipsnį. Tas kiekis negali viršyti 20 % bendro kiekio, kuriuo ji viršijo tikslą 2013–2020 m. laikotarpiu.

Jeigu dėl to susidarantis bendras kiekis, kurį turi gauti visos šio straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas atitinkančios valstybės narės, viršija šio straipsnio 1 dalyje nurodytą ribą, kiekvienai iš tų valstybių narių turintis atitekti kiekis proporcingai sumažinamas.

4. Visas saugos rezervo kiekis, likęs po paskirstymo pagal 3 dalies pirmą pastraipą, paskirstomas toje pastraipoje nurodytoms valstybėms narėms proporcingai jų likusiam trūkstamam kiekiui, tačiau jo neviršijant. Tas kiekis kiekvienai iš tų valstybių narių gali papildyti toje pastraipoje nurodytą procentinį dydį.
5. Užbaigus Reglamento (ES) Nr. 525/2013 19 straipsnyje nurodytą 2020 m. peržiūrą, Komisija dėl kiekvienos šio straipsnio 2 dalies a ir b punktuose nustatytas sąlygas atitinkančios valstybės narės paskelbia kiekius, atitinkančius 20 % bendro kiekio, kuriuo ji viršijo tikslą 2013–2020 m. laikotarpiu, kaip nustatyta šio straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje.

12 straipsnis

Registras

1. Komisija pagal 13 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šis reglamentas, siekiant užtikrinti tikslią apskaitą pagal šį reglamentą naudojantis Sąjungos registru, dėl:
  - a) metinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotų;
  - b) lankstumo priemonių naudojimo pagal 5, 6 ir 7 straipsnius;
  - c) patikrų, kaip laikomasi reikalavimų pagal 9 straipsnį
  - d) korekcijų pagal 10 straipsnį, ir
  - e) saugos rezervo pagal 11 straipsnį.

2. Vyriausiasis administratorius atlieka automatizuotas kiekvieno pagal šį reglamentą atlikto sandorio patikras Sąjungos registre ir, jei reikia, sandorius sustabdo, taip užtikrindamas, kad nebūtų pažeidimų.
3. 1 dalies a–e punktuose ir 2 dalyje nurodyta informacija prieinama viešai.

13 straipsnis

Igaliojimų delegavimas

1. Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 7 straipsnio 2 dalyje ir 12 straipsnio 1 dalyje nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2018 m. liepos 9 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais igaliojimais ataskaitą. Deleguotieji igaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 7 straipsnio 2 dalyje ir 12 straipsnio 1 dalyje nurodytus deleguotuosius igaliojimus. Sprendimu dėl igaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę dieną nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 7 straipsnio 2 dalį arba 12 straipsnio 1 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus tam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

14 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Klimato kaitos komitetas, įsteigtas pagal Reglamentą (ES) Nr. 525/2013. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

15 straipsnis

Peržiūra

1. Šis reglamentas nuolat peržiūrimas atsižvelgiant, *inter alia*, į nacionalinių aplinkybių pokyčius, būdus, kuriais visi ekonomikos sektoriai prisideda mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, tarptautinius pokyčius ir pastangas, kurių imamasi siekiant ilgalaikių Paryžiaus susitarimo tikslų.
2. Komisija per šešis mėnesius nuo kiekvieno bendros pažangos įvertinimo, dėl kurio susitarta pagal Paryžiaus susitarimo 14 straipsnį, Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą dėl to, kaip šis reglamentas veikia, įskaitant dėl metinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotų pasiūlos ir paklausos pusiausvyros ir dėl to, kiek šiuo reglamentu prisidedama prie 2030 m. bendro Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo tikslo bei Paryžiaus susitarimo įgyvendinimo tikslų, visų pirma dėl poreikio nustatyti papildomą Sąjungos politiką ir priemones, įskaitant strategiją po 2030 m., siekiant, kad Sąjunga bei jos valstybės narės reikiamu lygiu sumažintų išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, ir prireikus gali pateikti pasiūlymų.

Tose ataskaitose atsižvelgiama į strategijas, parengtas pagal Reglamento (ES) Nr. 525/2013 4 straipsnį, siekiant prisidėti prie ilgalaiškės Sąjungos strategijos formavimo.

16 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 525/2013 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 iš dalies keičiamas taip:

1. 7 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) įterpiamas šis punktas:

„aa) nuo 2023 m. – X-2 metais jose dėl žmogaus veiklos išmestą Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/842 (*) 2 straipsnyje nurodytų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, laikydamosi UNFCCC ataskaitų teikimo reikalavimų;

(*) 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmy, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 156, 2018 6 19, p. 26).“;

b) antra pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės savo ataskaitose kasmet praneša Komisijai apie bet kokią ketinimą pasinaudoti Reglamento (ES) 2018/842 5 straipsnio 4 ir 5 dalyse ir 7 straipsnyje nustatytais lankstumo priemonėmis, taip pat apie pajamų panaudojimą pagal to reglamento 5 straipsnio 6 dalį. Per tris mėnesius nuo tokios informacijos gavimo iš valstybių narių Komisija tą informaciją pateikia susipažinti šio reglamento 26 straipsnyje nurodytam komitetui.“;

2. 13 straipsnio 1 dalies c punktas papildomas šiuo papunkčiu:

„ix) nuo 2023 m. – informaciją apie nacionalinę politiką ir priemones, įgyvendinamas siekiant įvykdyti įsipareigojimus pagal Reglamentą (ES) 2018/842, taip pat informaciją apie planuojamą papildomą nacionalinę politiką ir priemones, numatytas siekiant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį apriboti dar labiau, nei reikalaujama pagal tuo reglamentu nustatytus įpareigojimus.“;

3. 14 straipsnio 1 dalis papildoma šiuo punktu:

„f) nuo 2023 m. – bendras prognozuojamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir atskirai įvertinti prognozuojami išmesti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiai iš taršos šaltinių, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2018/842 ir Direktyva 2003/87/EB.“;

4. 21 straipsnio 1 dalis papildoma šiuo punktu:

„c) įgyvendinant įpareigojimus pagal Reglamento (ES) 2018/842 4 straipsnį. Atliekant vertinimą atsižvelgiama į pažangą, susijusią su Sąjungos politika ir priemonėmis, ir į valstybių narių pateiktą informaciją. Kas dvejus metus į vertinimą taip pat įtraukiama prognozuojama Sąjungos pažanga įgyvendinant jos nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus pagal Paryžiaus susitarimą, sudarančius Sąjungos įsipareigojimą visos ekonomikos mastu sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, taip pat prognozuojama valstybių narių pažanga vykdant jų įpareigojimus pagal tą reglamentą.“

17 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2018 m. gegužės 30 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

A. TAJANI

Tarybos vardu

Pirmininkas

L. PAVLOVA

I PRIEDAS

VALSTYBIŲ NARIŲ IŠMETAMO ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ KIEKIO MAŽINIMO ĮPAREIGIJIMAI, KAIP NUMATYTA 4 STRAIPSNIO 1 DALYJE

	Valstybių narių išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo iki 2030 m., palyginti su jų 2005 m. išmestu kiekiu, kaip nustatyta pagal 4 straipsnio 3 dalį, įpareigojimai
Belgija	– 35 %
Bulgarija	– 0 %
Čekija	– 14 %
Danija	– 39 %
Vokietija	– 38 %
Estija	– 13 %
Airija	– 30 %
Graikija	– 16 %
Ispanija	– 26 %
Prancūzija	– 37 %
Kroatija	– 7 %
Italija	– 33 %
Kipras	– 24 %
Latvija	– 6 %
Lietuva	– 9 %
Liuksemburgas	– 40 %
Vengrija	– 7 %
Malta	– 19 %
Nyderlandai	– 36 %
Austrija	– 36 %
Lenkija	– 7 %
Portugalija	– 17 %
Rumunija	– 2 %
Slovėnija	– 15 %
Slovakija	– 12 %
Suomija	– 39 %
Švedija	– 40 %
Jungtinė Karalystė	– 37 %

II PRIEDAS

VALSTYBĖS NARĖS, KURIOS GALI RIBOTAI ATŠAUKTI ES ATPLS LEIDIMUS, ATSIŽVELGIANT Į REIKALAVIMŲ LAIKYMĄSI, KAIP NUMATYTA 6 STRAIPSNYJE

	Didžiausias 2005 m. išmesto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, nustatyto pagal 4 straipsnio 3 dalį, procentinis dydis, į kurį galima atsižvelgti
Belgija	2 %
Danija	2 %
Airija	4 %
Liuksemburgas	4 %
Malta	2 %
Nyderlandai	2 %
Austrija	2 %
Suomija	2 %
Švedija	2 %

III PRIEDAS

BENDRAS GRYNASIS ABSORBUOTAS KIEKIS, SUSIJĘS SU MIŠKU APŽELDINTA ŽEME, IŠKIRSTŲ MIŠKŲ ŽEME, KULTIVUOJAMAI PASĖLIAIS IR TVARKOMOMIS PIEVOMIS, Į KURĮ VALSTYBĖS NARĖS GALI ATSIŽVELGTI REIKALAVIMŲ LAIKYMOSEI 2021–2030 M. LAIKOTARPIU TIKSLAIS, KAIP NUMATYTA 7 STRAIPSNIO 1 DALIES A PUNKTE

	Didžiausias kiekis, išreikštas milijonais CO ₂ ekvivalento tonų
Belgija	3,8
Bulgarija	4,1
Čekija	2,6
Danija	14,6
Vokietija	22,3
Estija	0,9
Airija	26,8
Graikija	6,7
Ispanija	29,1
Prancūzija	58,2
Kroatija	0,9
Italija	11,5
Kipras	0,6
Latvija	3,1
Lietuva	6,5
Liuksemburgas	0,25
Vengrija	2,1
Malta	0,03
Nyderlandai	13,4
Austrija	2,5
Lenkija	21,7
Portugalija	5,2
Rumunija	13,2
Slovėnija	1,3
Slovakija	1,2
Suomija	4,5
Švedija	4,9
Jungtinė Karalystė	17,8
Iš viso ne daugiau kaip	280

IV PRIEDAS

KOREKCIJŲ PAGAL 10 STRAIPSNIO 2 DALĮ DYDIS

	Dydis, išreikštas CO ₂ ekvivalento tonomis
Bulgarija	1 602 912
Čekija	4 440 079
Estija	145 944
Kroatija	1 148 708
Latvija	1 698 061
Lietuva	2 165 895
Vengrija	6 705 956
Malta	774 000
Lenkija	7 456 340
Portugalija	1 655 253
Rumunija	10 932 743
Slovėnija	178 809
Slovakija	2 160 210

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2018/843

2018 m. gegužės 30 d.

kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos ir iš dalies keičiamos direktyvos 2009/138/EB ir 2013/36/ES

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami į įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 ⁽⁴⁾ yra pagrindinė teisinė priemonė, kuria užkertamas kelias Sąjungos finansų sistemos naudojimui pinigų plovimui ir teroristų finansavimui. Toje direktyvoje, kurios perkėlimo į nacionalinę teisę terminas buvo 2017 m. birželio 26 d., nustatoma efektyvi ir išsami teisinė sistema, skirta lėšų ar turto kaupimo terorizmo tikslams problemai spręsti reikalaujant, kad valstybės narės atpažintų, suprastų ir mažintų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką;
- (2) paskutiniai teroristų išpuoliai atskleidė naujas tendencijas, ypač kalbant apie būdus, kuriais teroristų grupuotės finansuoja ir atlieka savo operacijas. Kaip alternatyvios finansų sistemos vis labiau populiarėja tam tikros šiuolaikinių technologijų paslaugos; kadangi jos nepatenka į Sąjungos teisės taikymo sritį arba joms taikomos teisinių reikalavimų išimtis, o tai negalėtų toliau būti pagrįsta. Norint neatsilikti nuo naujų tendencijų, reikėtų imtis tolesnių priemonių didesniame finansinių sandorių, bendrovių ir kitų juridinių asmenų bei patikos fondų ir juridinių struktūrų, turinčių panašią į patikos fondų struktūrą arba funkcijas (toliau – panašios juridinės struktūros), skaidrumui užtikrinti pagal Sąjungoje taikomas prevencinės teisinės sistemos nuostatas, siekiant gerinti esamą prevencinę sistemą ir veiksmingiau kovoti su teroristų finansavimu. Svarbu pažymėti, kad taikomos priemonės turėtų būti proporcingos atitinkamai rizikai;
- (3) Jungtinės Tautos (JT), Interpolas ir Europolas praneša apie vis didesnę organizuoto nusikalstamumo ir terorizmo supanašėjimą. Organizuoto nusikalstamumo ir terorizmo sąsaja ir ryšiai tarp nusikaltėlių ir teroristų grupuočių kelia vis didesnę grėsmę saugumui Sąjungoje. Finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencija yra neatsiejama bet kokios kovos su ta grėsme strategijos dalis;

⁽¹⁾ OL C 459, 2016 12 9, p. 3.

⁽²⁾ OL C 34, 2017 2 2, p. 121.

⁽³⁾ 2018 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2018 m. gegužės 14 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

- (4) nors valstybės narės pastaraisiais metais padarė didelę pažangą tvirtindamos ir įgyvendindamos Finansinių veiksmų darbo grupės (FATF) standartus ir remdamos Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos veiklą skaidrumo srityje, akivaizdžiai būtina dar labiau padidinti bendrą Sąjungos ekonominės ir finansinės aplinkos skaidrumą. Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija gali būti veiksminga tik užtikrinus aplinką, nepalankią nusikalstėjimams, kurie pasinaudodami neskaidriomis struktūromis ieško prieglobsčio savo lėšoms. Sąjungos finansų sistemos vientisumas priklauso nuo bendrovių ir kitų juridinių asmenų, patikos fondų bei panašių juridinių struktūrų skaidrumo. Šia direktyva siekiama ne tik aptikti ir tirti pinigų plovimo atvejus, bet ir užkirsti jiems kelią. Skaidrumo didinimas gali turėti stiprų atgrasomąjį poveikį;
- (5) nors Direktyvos (ES) 2015/849 tikslai turėtų būti toliau įgyvendinami ir bet kokie jos pakeitimai turėtų derėti su Sąjungos veikla, vykdoma kovos su terorizmu ir teroristų finansavimo srityje, tokie pakeitimai turėtų būti atliekami tinkamai atsižvelgiant į pagrindinę teisę į asmens duomenų apsaugą ir proporcingumo principo laikymąsi ir taikymą. Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos saugumo darbotvarkė“ nurodytas veiksmingesnių ir išsamesnių priemonių prieš teroristų finansavimą poreikis ir pabrėžta, kad įsiskverbimas į finansų rinkas sudaro sąlygas terorizmo finansavimui. 2015 m. gruodžio 17–18 d. Europos Tarybos išvadose irgi pabrėžtas poreikis visose srityse skubiai imtis tolesnių priemonių prieš terorizmo finansavimą;
- (6) Komisijos komunikate Europos Parlamentui ir Tarybai „Kovos su teroristų finansavimu stiprinimo veiksmų planas“ akcentuojamas poreikis prisitaikyti prie naujų grėsmių ir atitinkamai iš dalies pakeisti Direktyvą (ES) 2015/849;
- (7) Sąjungos priemonės taip pat turėtų tiksliai atspindėti tarptautinio lygmens pokyčius ir išsipareigojimus. Todėl turėtų būti atsižvelgta į JT Saugumo Tarybos (toliau – JT ST) rezoliuciją 2195 (2014) dėl grėsmių tarptautinei taikai ir saugumui bei į JT ST rezoliucijas 2199 (2015) ir 2253 (2015) dėl teroristinių išpuolių keliamos grėsmės tarptautinei taikai ir saugumui. Tose JT ST rezoliucijose kalbama atitinkamai apie terorizmo ir tarptautinio organizuoto nusikalstamumo ryšius, apie teroristų grupuočių prieigos prie tarptautinių finansų įstaigų prevenciją ir apie sankcijų sistemos išplėtimą grupei „Irako ir Levanto islamo valstybė“;
- (8) virtualiųjų valiutų ir dekretinių valiutų (t. y. teisėta mokėjimo priemone paskelbtų šalies monetų ir banknotų bei elektroninių pinigų, kurie jų emisijos valstybėje pripažįstami kaip atsiskaitymo priemonė) konvertavimu užsiimančių paslaugų teikėjams ir depozicinės piniginės paslaugos teikėjams netaikomas Sąjungos įpareigojimas atskleisti įtartinos veiklos. Taigi teroristų grupuotės turi galimybę pervesti pinigus į Sąjungos finansų sistemą arba virtualiųjų valiutų tinkluose maskuodami pervedimus arba pasinaudodami tam tikro laipsnio anonimiškumu tose platformose. Todėl būtina išplėsti Direktyvos (ES) 2015/849 taikymo sritį ir į ją įtraukti virtualiųjų valiutų ir dekretinių valiutų konvertavimo bei depozicinės piniginės paslaugų teikėjus. Kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu tikslais kompetentingos institucijos turėtų galėti per įpareigotuosius subjektus stebėti virtualiųjų valiutų naudojimą. Toks stebėjimas būtų subalansuotas ir proporcingas metodas, išsaugantis techninę pažangą ir aukšto lygio skaidrumą, pasiekiant alternatyvaus finansavimo ir socialinio verslumo srityje;
- (9) Virtualiųjų valiutų anonimiškumas sudaro galimybes jomis nederamai naudotis nusikalstamais tikslais. Virtualiųjų valiutų ir dekretinių valiutų konvertavimo paslaugų teikėjų ir depozicinės piniginės paslaugos teikėjų įtrauktis iki galo neišspręs sandorių virtualiąja valiuta anonimiškumo klausimo, nes didelė virtualiųjų valiutų aplinkos dalis išliks anonimiška, kadangi naudotojai gali sudaryti sandorius ir be tokių paslaugų teikėjų. Kovodami su anonimiškumo keliamą rizika nacionaliniai finansinės žvalgybos padaliniai (FŽP) turėtų turėti galimybę gauti informaciją, kuria remiantis galima susieti virtualiosios valiutos adresą su virtualiosios valiutos savininko tapatybe. Be to, reikėtų toliau analizuoti galimybę leisti naudotojams pateikti savanorišką pranešimą paskirtosioms institucijoms;

- (10) virtualiosios valiutos neturėtų būti painiojamos su elektroniniais pinigais, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/110/EB ⁽¹⁾ 2 straipsnio 2 punkte, su platesne sąvoka „lėšos“, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2366 ⁽²⁾ 4 straipsnio 25 punkte, su priemonėse, kurioms taikomos Direktyvos (ES) 2015/2366 3 straipsnio k ir l punktuose nustatytos išimtys, esančia pinigine verte, taip pat su tik konkrečioje žaidimo aplinkoje galimomis naudoti žaidimo valiutomis. Nors virtualiosios valiutos gali dažnai būti naudojamos kaip mokėjimo priemonė, jos galėtų taip pat būti naudojamos kitiems tikslams bei platesniu mastu, pavyzdžiui, kaip mainų ar investavimo priemonės, vertės išsaugojimo produktai arba internetiniuose lošimo namuose naudojamos priemonės. Šios direktyvos tikslas – apimti visus galimus virtualiųjų valiutų naudojimo atvejus;
- (11) vietinės valiutos, taip pat dar vadinamos papildomomis valiutomis, kurios naudojamos labai ribotuose tinkluose (pavyzdžiui, viename mieste ar regione) ir turi labai mažai naudotojų, neturėtų būti laikomos virtualiosiomis valiutomis;
- (12) turėtų būti ribojami su didelės rizikos trečiosiomis valstybėmis susiję verslo santykiai ar sandoriai, kai nustatomi dideli atitinkamų trečiųjų valstybių kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu tvarkos trūkumai, išskyrus atvejus, kai taikomos tinkamos papildomos rizikos mažinimo priemonės arba atsakomosios priemonės. Tokiais didelės rizikos ir tokių verslo ryšių ar sandorių atvejais valstybės narės turėtų reikalauti, kad įpareigotieji subjektai taikytų sustiprintas deramo klientų patikrinimo priemones tai rizikai valdyti ir sumažinti. Todėl kiekviena valstybė narė nacionaliniu lygiu nustato sustiprintų deramo tikrinimo priemonių, taikytinų didelės rizikos trečiosioms valstybėms, tipą. Valstybėms narėms taikant tokius skirtingus metodus atsiranda spragų valdant verslo ryšius, su kuriais susijusios Komisijos nurodytos didelės rizikos trečiosios valstybės. Svarbu padidinti Komisijos parengto didelės rizikos trečiųjų valstybių sąrašo veiksmingumą toms valstybėms taikant Sąjungos lygmeniu suderintą tvarką. Tas suderintas metodas turėtų būti pirmiausia nukreiptas į sustiprintas deramo klientų tikrinimo priemones, jei jos dar nėra privalomos pagal nacionalinę teisę. Atsižvelgiant į tarptautinius įsipareigojimus, valstybėms narėms turėtų būti leista, prireikus, reikalauti įpareigotųjų subjektų greta sustiprintų deramo klientų tikrinimo priemonių taikyti papildomas rizikos mažinimo priemones, vadovaujantis rizika grindžiamu metodu ir atsižvelgiant į konkrečias verslo santykių arba sandorių aplinkybes. Pinigų plovimo prevencijos ir kovos su teroristų finansavimu įgaliojimus turinčios tarptautinės organizacijos ir standartus nustatančios institucijos gali paraginti taikyti tinkamas atsakomas priemones tarptautinei finansų sistemai apsaugoti nuo esamos didelės pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos, kurią skleidžia tam tikros valstybės. Be to, valstybės narės turėtų reikalauti įpareigotųjų subjektų taikyti papildomas riziką mažinančias priemones didelės rizikos trečiosioms valstybėms, kurias nustatė Komisija, atsižvelgdamos į raginimus imtis atsakomųjų priemonių ir į rekomendacijas, pavyzdžiui, FATF pateiktus raginimus, taip pat vykdydamos iš tarptautinių susitarimų kylančias pareigas;
- (13) dėl kintančio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmių ir jų galimo poveikio pobūdžio Sąjunga turėtų laikytis integruotos nacionalinių kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemų derinimo su Sąjungos lygmens reikalavimais strategijos, atsižvelgdama į tų nacionalinių sistemų veiksmingumo vertinimą. Kad būtų galima stebėti teisingą Sąjungos reikalavimų perkėlimą į nacionalines kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemas, veiksmingą tų reikalavimų įgyvendinimą ir tų sistemų pajėgumą sukurti stiprią prevencinę sistemą, Komisija savo vertinimą turėtų grįsti nacionalinėmis kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemomis, ir tai neturėtų daryti poveikio pinigų plovimo prevencijos ir kovos su teroristų finansavimu srityje kompetentingų tarptautinių organizacijų ir standartų kūrėjų (tokių kaip FATF arba Kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu priemonių įvertinimo ekspertų komitetas) atliekamam vertinimui;
- (14) bendros paskirties išankstinio mokėjimo kortelės gali būti naudojamos teisėtai būdais ir prisideda prie socialinės ir finansinės įtraukties. Tačiau anonimiškas išankstinio mokėjimo kortelės lengva panaudoti teroristų išpuoliams ir jų veiklos organizavimui finansuoti. Todėl be galo svarbu sutrukdyti teroristams naudotis šiais jų operacijų finansavimo būdais toliau mažinant ribines vertes ir didžiausias sumas, kurių neviršijus įpareigotiesiems subjektams leidžiama netaikyti tam tikrų deramo klientų tikrinimo priemonių, numatytų Direktyvoje (ES) 2015/849. Todėl,

⁽¹⁾ 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/110/EB dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir riziką ribojančios priežiūros, iš dalies keičianti Direktyvas 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinanti Direktyvą 2000/46/EB (OL L 267, 2009 10 10, p. 7).

⁽²⁾ 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (OL L 337, 2015 12 23, p. 35).

deramai atsižvelgus į klientų poreikį naudoti bendros paskirties išankstinio mokėjimo priemonės ir nedraudžiant tokių priemonių naudojimo socialinei ir finansinei įtraukčiai skatinti, labai svarbu sumažinti dabartines ribas, nustatytas anonimiškoms bendros paskirties išankstinio mokėjimo kortelėms, ir nustatyti kliento tapatybę, kai nuotolinio mokėjimo operacijų metu sandorio suma viršija 50 EUR;

- (15) Sąjungoje išduotų anoniminių išankstinio mokėjimo kortelių naudojimas iš esmės apsiriboja tik Sąjungos teritorija, bet tai ne visada taikytina panašioms kortelėms, išduotoms trečiojoje valstybėje. Todėl svarbu užtikrinti, kad už Sąjungos ribų išduotas anoniminės išankstinio mokėjimo kortelės būtų galima naudoti Sąjungos viduje tik tuo atveju, jei jas galima laikyti atitinkančiomis reikalavimus, lygiavertius nustatytiems Sąjungos teisėje. Ta taisyklė turėtų visiškai atitikti Sąjungos prieveles dėl tarptautinės prekybos, ypač Bendrojo susitarimo dėl prekybos paslaugomis nuostatas;
- (16) FŽP atlieka svarbų vaidmenį nustatant teroristų tinklų finansines operacijas (ypač tarpvalstybines) ir aptinkant jų finansinius rėmėjus. Finansinė žvalgyba gali būti itin naudinga siekiant atskleisti pagalbą teroristiniams nusikaltimams ir teroristinių organizacijų tinklus bei sistemas. Kadangi nėra privalomų tarptautinių standartų, išlieka dideli FŽP funkcijų, kompetencijos ir galių skirtumai. Valstybės narės turėtų stengtis užtikrinti efektyvesnę ir labiau suderintą su terorizmu susijusių finansinių tyrimų (įskaitant susijusių su netinkamu virtualiųjų valiutų naudojimu) strategiją. Tačiau dabartiniai skirtumai neturėtų paveikti FŽP veiklos, ypač gebėjimo rengti prevencines analizes remiant visas už žvalgybinę, tiriamąją ir teisminę veiklą atsakingas valdžios institucijas bei tarptautinį bendradarbiavimą. Vykdydami savo užduotis FŽP turėtų turėti galimybę gauti informaciją ir be kliūčių ja keistis, įskaitant tinkamą bendradarbiavimą su teisėsaugos institucijomis. Visais įtariamų nusikaltimų atvejais ir ypač bylose dėl terorizmo finansavimo informacija turi būti teikiama tiesiogiai, greitai ir be nederamos gaisaties. Taigi itin svarbu toliau stiprinti FŽP veiksmingumą ir efektyvumą, aiškiau nustatant FŽP galias ir tarpusavio bendradarbiavimą;
- (17) FŽP turėtų turėti galimybę iš bet kokio įpareigotojo subjekto gauti visą su savo veikla susijusią reikiamą informaciją. Nesuvaržyta prieiga prie informacijos be galo svarbi užtikrinant, kad būtų galima tinkamai atsekti pinigų srautus ir ankstyvame etape aptikti nelegalius tinklus ir srautus. Kai FŽP pririekia papildomos informacijos iš įpareigotųjų subjektų įtarimo dėl pinigų plovimo ar teroristų finansavimo pagrindu, tokių veiksmų gali sukelti ne tik anksčiau FŽP gautas pranešimas apie įtartiną sandorį, bet ir kitos priemonės (pavyzdžiui, FŽP atlikta analizė, kompetentingų institucijų suteikta žvalgybinė informacija ar kito FŽP turima informacija). Taigi FŽP vykdydami savo užduotis turėtų turėti galimybę gauti informaciją iš bet kokio įpareigotojo subjekto (net ir negavę jokio išankstinio pranešimo). Tačiau tai nereiškia, kad atlikdami analizę FŽP gali teikti neapibrėžtus prašymus įpareigotiesiems subjektams, – prašymai suteikti informacijos turi būti paremti tinkamai nustatytais sąlygomis. FŽP taip pat derėtų turėti galimybę gauti tokią informaciją kito Sąjungos FŽP pateikto prašymo pagrindu ir keistis informacija su prašymą pateikusių FŽP;
- (18) FŽP tikslas – rinkti ir analizuoti informaciją, kurią jie gauna siekdami kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu bei tokios veiklos prevencijos tikslais nustatyti ryšį tarp įtartinų sandorių ir susijusios nusikalstamos veiklos, taip pat pateikti savo analizės rezultatus ir papildomą informaciją kompetentingoms institucijoms, kai yra pagrindo įtarimams dėl pinigų plovimo, su juo susijusių pirminių nusikaltimų arba teroristų finansavimo. FŽP neturėtų susilaikyti nuo keitimosi informacija arba atsisakyti keistis informacija su kitu FŽP savo iniciatyva arba gavęs prašymą remdamasis tokiomis priežastimis kaip susijusio pirminio nusikaltimo nenurodymas, nacionalinės baudžiamosios teisės aktų ypatumai ir susijusių pirminių nusikaltimų apibrėžčių skirtumai ar nuorodos į konkrečius susijusius pirminius nusikaltimus nebuvimas. Kad būtų veiksmingai vykdomos informacijos platinimo funkcijos, FŽP atitinkamai turėtų suteikti savo išankstinį sutikimą kitam FŽP perduoti informaciją kompetentingoms institucijoms neatsižvelgiant į tai, koks galimo susijusio pirminio nusikaltimo tipas. FŽP pranešė apie keitimosi informacija sunkumus dėl nevienodų tam tikrų pirminių nusikaltimų, pavyzdžiui, mokesčių nusikaltimų, apibrėžčių nacionalinėje teisėje, kurios nėra suderintos Sąjungos teisėje. Tokie skirtumai neturėtų varžyti keitimosi informacija tarpusavyje ir jos platinimo kompetentingoms institucijoms bei tos informacijos naudojimo, kaip nustatyta šioje direktyvoje. FŽP turėtų pinigų plovimo, susijusių pirminių nusikaltimų ir teroristų finansavimo klausimais sparčiai, konstruktyviai ir veiksmingai kuo įvairiau tarptautiniu mastu bendradarbiauti su trečiųjų valstybių FŽP, vadovaudamiesi FATF rekomendacijomis ir Egmonto grupės nustatytais informacijos keitimosi tarp finansinės žvalgybos padalinių principais;

- (19) su kredito ir finansų įstaigomis susijusi rizikos ribojimo (toliau – prudencinė) informacija, kaip antai informacija, susijusi su direktorių ir akcininkų kompetentingumu ir tinkamumu, vidaus kontrolės mechanizmais, valdymu arba atitikties ir rizikos valdymu, dažnai būtina siekiant kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu tikslais tinkamai prižiūrėti tokių įstaigų veiklą. Taip pat informacija apie kovą su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu yra svarbi atliekant tokių įstaigų prudencinę priežiūrą. Todėl institucijų, atsakingų už kredito ir finansų įstaigų priežiūrą kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu srityje, tarpusavio keitimuisi konfidencialia informacija ir bendradarbiavimui neturėtų kliudyti teisinis netikrumas, kuris gali atsirasti dėl aiškių nuostatų šioje srityje trūkumo. Teisinės sistemos paaiškinimas tuo labiau svarbus tuo, kad prudencinė priežiūra kai kuriais atvejais patikėta ne kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūros institucijoms, pavyzdžiui, Europos Centriniam Bankui (ECB);
- (20) FŽP ir kitų kompetentingų institucijų pavėluotai gaunama informacija apie banko ir mokėjimo sąskaitų bei banko seifų (ypač anoniminių) savininkų tapatybę kliudo aptikti su terorizmu siejamų lėšų pervedimą. Nacionaliniai duomenys, leidžiantys identifikuoti vienam asmeniui priklausančius banko ir mokėjimų sąskaitas bei banko seifus, nėra apjungti, todėl FŽP ir kitos kompetentingos institucijos negali jų gauti laiku. Taigi itin svarbu visose valstybėse narėse įkurti centralizuotus automatizuotus mechanizmus (tokius kaip registras ar duomenų paieškos sistema), kurie efektyviai padėtų laiku gauti informaciją apie banko ir mokėjimo sąskaitų bei banko seifų savininkus, jų įgaliotinius ir tikruosius savininkus. Taikant prieigos sąlygas tikslinga naudoti iki šiol veikiančius mechanizmus, jei nacionaliniai FŽP gali skubiai gauti jų prašomus nefiltruotus duomenis. Valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę į tokius mechanizmus įtraukti kitą informaciją, jei tai, jų manymu, būtina ir proporcinga siekiant veiksmingiau mažinti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką. FŽP ir kitos kompetentingos institucijos, išskyrus už baudžiamąjį persekiojimą atsakingas institucijas, turėtų užtikrinti visišką tokių tyrimų ir susijusios informacijos prašymų konfidencialumą;
- (21) gerbiant privatumą ir saugant asmens duomenis, minimalūs duomenys, reikalingi kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimo tyrimams atlikti, turėtų būti laikomi banko ir mokėjimų sąskaitų centralizuotuose automatizuotuose mechanizmuose, tokiuose kaip registrai ar duomenų paieškos sistemos. Valstybės narės, atsižvelgdamos į esamas sistemas ir teises tradicijas, turėtų galėti nustatyti, kokius duomenis naudinga ir proporcinga rinkti, kad būtų galima tinkamai nustatyti tikruosius savininkus. Perkeldamos su tais mechanizmais susijusias nuostatas į nacionalinę teisę valstybės narės turėtų nustatyti saugojimo laikotarpius, lygiaverčius laikotarpiui, kurį turi būti saugomi dokumentai ir informacija, gauti taikant deramo klientų tikrinimo priemones. Remdamosi bendrosiomis teisės nuostatomis valstybės narės turėtų turėti galimybę pratęsti saugojimo laikotarpį, kad nereikėtų prašyti priimti sprendimų kiekvienu konkrečiu atveju. Tas papildomas saugojimo laikotarpis neturėtų viršyti papildomų penkerių metų. Tas laikotarpis neturėtų daryti poveikio nacionalinei teisei, kurioje nustatomi kiti duomenų saugojimo reikalavimai, kad sprendimai galėtų būti priimami kiekvienu konkrečiu atveju, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas baudžiamosioms ar administracinėms byloms nagrinėti. Prieiga prie tų mechanizmų turėtų būti suteikiama tik būtinumo žinoti pagrindu;
- (22) tiksli fizinių ir juridinių asmenų atpažintis ir duomenų patvirtinimas itin svarbūs kovojant su pinigų plovimu arba teroristų finansavimu. Naujausia techninė pažanga sandorių ir mokėjimų skaitmeninio srityje leidžia saugiai atlikti nuotolinę arba elektroninę atpažintį. Į tas atpažinties priemones, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014 ⁽¹⁾, reikėtų atsižvelgti, ypač paskelbtųjų elektroninės atpažinties schemų ir priemonių, užtikrinančių tarpvalstybinį teisinį pripažinimą, suteikiančių aukšto saugumo lygio įrankius ir lyginamąjį kriterijų, kuriuo remiantis gali būti tikrinami nacionaliniai atpažinties metodai, atveju. Be to, gali būti atsižvelgta į kitus saugius nuotolinės arba elektroninės atpažinties procesus, kuriuos nacionaliniu lygmeniu reglamentavo, pripažino, patvirtino ar priėmė nacionalinė kompetentinga institucija. Kai tinkama, atpažinties procese taip pat turėtų būti atsižvelgta į elektroninių dokumentų ir operacijų patikimumo užtikrinimo pripažinimą, nustatytą Reglamente (ES) Nr. 910/2014. Taikant šią direktyvą turėtų būti atsižvelgiama į technologinio neutralumo principą;

(¹) 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL L 257, 2014 8 28, p. 73).

- (23) siekiant Sąjungoje nustatyti politikoje dalyvaujančius asmenis, valstybės narės turėtų paskelbti sąrašus, kuriuose būtų nurodomos konkrečios pareigos, kurios pagal nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus laikomos svarbiomis viešosiomis pareigomis. Valstybės narės turėtų kiekvienos jų teritorijoje akredituotos tarptautinės organizacijos paprašyti sudaryti asmenų, kurie užima svarbias viešąsias pareigas toje tarptautinėje organizacijoje, sąrašą ir jį nuolat atnaujinti;
- (24) esamų klientų tikrinimo metodas dabartinėje sistemoje remiasi rizika grindžiamu metodu. Tačiau, atsižvelgiant į didesnę su tam tikromis tarpinėmis struktūromis susijusio pinigų plovimo, teroristų finansavimo ir pirminių nusikaltimų riziką, tas metodas gali nepadėti laiku aptikti ir įvertinti rizikos. Todėl svarbu taip pat užtikrinti nuolatinę tam tikrų, aiškiai apibrėžtų jau esamų klientų kategorijų stebėseną;
- (25) šiuo metu valstybės narės privalo užtikrinti, kad jų teritorijoje įsteigtos bendrovės ir kiti juridiniai asmenys gautų ir saugotų tinkamą, tikslią ir aktualią informaciją apie savo tikruosius savininkus. Tikslios ir aktualios informacijos apie tikrąjį savininką poreikis yra esminis veiksnys aptinkant nusikaltėlius, kurie priešingu atveju savo tapatybę galėtų dangstyti įmonės struktūra. Pasauliniu mastu susieta finansų sistema sudaro galimybes lėšų slėpimui ir kilnojimui po visą pasaulį, o pinigų plovėjai ir teroristų finansuotojai bei kiti nusikaltėliai vis labiau išnaudoja tą galimybę;
- (26) reikėtų aiškiau nustatyti konkretų veiksnį, nuo kurio priklauso, kuri valstybė narė atsakinga už informacijos apie patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų tikruosius savininkus stebėjimą ir registravimą. Dėl valstybių narių teisės sistemų skirtumų tam tikri patikos fondai ir panašios juridinės struktūros Sąjungoje niekur nėra stebimi ar registruojami. Informacija apie patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų tikruosius savininkus registruojama patikos fondų patikėtinių ir asmenų, einančių lygiavertes pareigas panašiose juridinėse struktūrose, įsisteigimo arba buvimo vietos valstybėje. Kad būtų užtikrintas veiksmingas informacijos apie patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų tikruosius savininkus stebėjimas ir registravimas, taip pat būtinas valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimas. Sujungus valstybių narių registrus, kuriuose įrašoma informacija apie patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų tikruosius savininkus, ta informacija taptų prieinama ir būtų išvengta tų pačių patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų pakartotinės registracijos Sąjungoje;
- (27) patikos fondams ir panašioms juridinėms struktūroms taikomos priegios prie informacijos apie jų tikruosius savininkus taisyklės turėtų būti pakankamai panašios į atitinkamas taisykles, taikomas bendrovėms ir kitiems juridiniams asmenims. Dėl šiuo metu Sąjungoje egzistuojančių patikos fondų tipų įvairovės ir dar didesnės kitų panašių juridinių struktūrų įvairovės sprendimus dėl to, ar patikos fondas arba panaši juridinė struktūra yra pakankamai panašūs į bendroves ir kitus juridinius asmenis, turėtų priimti valstybės narės. Tas nuostatas perkeliančiais nacionalinės teisės aktais turėtų būti siekiama užkirsti kelią patikos fondų arba panašių juridinių struktūrų naudojimui pinigų plovimo, teroristų finansavimo arba susijusių pirminių nusikaltimų tikslais;
- (28) atsižvelgiant į patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų savybių skirtumus, valstybės narės turėtų turėti galimybę pagal nacionalinę teisę arba duomenų apsaugos taisykles nustatyti patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų, kurios nėra pakankamai panašios į bendroves ir kitus juridinius asmenis, skaidrumo lygį. Susijusi pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika gali skirtis priklausomai nuo patikos fondo arba panašios juridinės struktūros savybių, o tos rizikos vertinimas ilgainiui gali keistis, pavyzdžiui, dėl vykdomo nacionalinio arba viršvalstybinio rizikos vertinimo. Dėl tos priežasties valstybės narės turėtų turėti galimybę teisės aktuose numatyti platesnę priegią prie informacijos apie patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų tikruosius savininkus, jei tokia priega yra būtina ir proporcinga priemone siekiant teisėto tikslo išvengti finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui. Nustatydamos informacijos apie tokių patikos fondų arba panašių juridinių struktūrų tikruosius savininkus skaidrumo lygį, valstybės narės turėtų deramai apsaugoti asmenų pagrindines teises, visų pirma teisę į privatumą ir asmens duomenų apsaugą. Priega prie informacijos apie patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų tikruosius savininkus turėtų būti suteikta bet kokiam teisėtą interesą įrodyti galinčiam asmeniui. Priega taip pat turėtų būti suteikta bet kuriam asmeniui, pateikusiam prašymą raštu dėl patikos fondo ar panašios juridinės struktūros, tiesiogiai arba netiesiogiai nuosavybės arba ne nuosavybės teise turinčio bet kokios bendrovės ar

kito juridinio asmens, įsteigto ne Sąjungoje, kontrolinį akcijų paketą, be kita ko, per pareikštinių akcijų valdymą, arba kontrolę kitomis priemonėmis. Kriterijai ir sąlygos, kuriais remiantis suteikiama prieiga prie informacijos apie patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų tikruosius savininkus, turėtų būti pakankamai tikslūs ir atitikti šios direktyvos tikslus. Valstybės narės turėtų turėti galimybę atmesti raštu pateiktą prašymą, jei yra pagrįstų priežasčių įtarti, kad jis neatitinka šios direktyvos tikslų;

- (29) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir vienodas veiklos sąlygas, labai svarbu aiškiai nustatyti, kokios Sąjungoje įsteigtos juridinės struktūros turėtų būti laikomos savo funkcijomis arba struktūra panašiomis į patikos fondus. Todėl kiekviena valstybė narė turėtų privalėti nustatyti patikos fondus (jeigu jie pripažįstami pagal nacionalinę teisę) ir panašias juridines struktūras, kurios gali būti įsteigtos pagal tos valstybės nacionalinę teisinę sistemą ar papročius ir kurių struktūra arba funkcijos panašios į patikos fondų, pavyzdžiui, tuo, kad sudaroma galimybė atskirti turtą, kuris priklauso atitinkamai juridiniams ir tikriesiems savininkams, arba nutraukti jo sąsajas. Vėliau valstybės narės turėtų pateikti Komisijai tų patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų kategorijas, savybių aprašymus, pavadinimus bei, jei taikytina, teisinį pagrindą, kad ta informacija būtų paskelbta *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir kad kitos valstybės narės galėtų tuos fondus ir struktūras atpažinti. Reikėtų atsižvelgti į tai, kad patikos fondai ir panašios juridinės struktūros įvairiose Sąjungos teritorijose gali turėti skirtingas teises savybes. Tais atvejais, kai patikos fondų arba panašių juridinių struktūrų savybės struktūra arba funkcijomis pakankamai panašios į bendrovių ir kitų juridinių asmenų savybes, paviešinus prieigą prie informacijos apie tikruosius savininkus būtų prisidedama prie kovos su patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų netinkamu naudojimu. Panašiai vieša prieiga gali padėti užkirsti kelią netinkamam bendrovių ir kitų juridinių asmenų naudojimui pinigų plovimo ir teroristų finansavimo tikslais;
- (30) vieša prieiga prie informacijos apie tikruosius savininkus taip pat leidžia pilietinei visuomenei, įskaitant žiniasklaidą ir pilietinės visuomenės organizacijas, nuodugniau tikrinti informaciją ir padeda išsaugoti pasitikėjimą verslo sandorių ir finansų sistemos sąžiningumu. Ji gali padėti kovoti su netinkamu bendrovių ir kitų juridinių asmenų bei juridinių struktūrų naudojimu pinigų plovimo arba teroristų finansavimo tikslais (dėl pagalbos tyrimams ir dėl poveikio reputacijai), nes visi, galintys sudaryti sandorius, žino tikrųjų savininkų tapatybę. Be to, vieša prieiga finansų įstaigoms ir valdžios institucijoms (įskaitant trečiųjų valstybių valdžios institucijas), kovojančioms su tokiais nusikaltimais, suteiks didesnes galimybes laiku ir efektyviai gauti informaciją. Prieiga prie tos informacijos taip pat padėtų atlikti pinigų plovimo, susijusių pirminių nusikaltimų ir teroristų finansavimo tyrimus;
- (31) investuotojų ir visos visuomenės pasitikėjimas finansų rinkomis didele dalimi priklauso nuo tikslios informacijos atskleidimo tvarkos, užtikrinančios tikrųjų savininkų ir bendrovių kontrolės struktūrų skaidrumą. Tai ypač taikytina įmonių valdymo sistemoms, kurioms, kaip Sąjungos atveju, būdinga koncentruota nuosavybė. Viena vertus, stambieji investuotojai su didelės apimties teisėmis į balsavimą ir grynųjų pinigų srautus gali paskatinti ilgalaikį augimą ir stabilią veiklą. Tačiau, antra vertus, kontroliuojantys tikrieji savininkai su dideliu balsuotojų bloku gali turėti paskatų įmonės turtą ir galimybes smulkiųjų investuotojų sąskaita nukreipti asmeninei naudai. Potencialus pasitikėjimo finansų rinkomis padidėjimas turėtų būti laikomas teigiamu šalutiniu poveikiu, o ne tikslu padidinti skaidrumą – tikslas yra sukurti aplinką, kurios naudojimas pinigų plovimo ir teroristų finansavimo tikslais būtų mažiau tikėtinas;
- (32) investuotojų ir visuomenės pasitikėjimas finansų rinkomis gerokai priklauso nuo tikslios informacijos atskleidimo tvarkos, užtikrinančios bendrovių ir kitų juridinių asmenų bei tam tikrų tipų patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų tikrųjų savininkų ir kontrolės struktūrų skaidrumą. Todėl valstybės narės turėtų sudaryti galimybes pakankamai nuosekliai ir suderintai teikti prieigą prie informacijos apie tikruosius savininkus, nustatydamos aiškias viešos prieigos taisykles, kad tretieji asmenys galėtų visoje Sąjungoje išsiaiškinti, kas yra bendrovių ir kitų juridinių asmenų bei tam tikrų tipų patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų tikrieji savininkai;
- (33) taigi valstybės narės turėtų sudaryti galimybes pakankamai nuosekliai ir suderintai teikti prieigą prie informacijos apie tikruosius bendrovių ir kitų juridinių asmenų savininkus centriniuose registruose, kuriuose sukaupta informacija apie tikruosius savininkus, nustatydamos aiškias viešos prieigos taisykles, kad tretieji asmenys galėtų visoje Sąjungoje išsiaiškinti, kas yra bendrovių ir kitų juridinių asmenų tikrieji savininkai. Taip pat labai svarbu sukurti nuoseklią teisinę sistemą, kuria, Sąjungoje įregistravus patikos fondus arba panašias juridines struktūras, būtų užtikrinama geresnė prieiga prie informacijos apie jų tikruosius savininkus. Patikos fondams ir panašioms juridinėms struktūroms taikomos taisyklės dėl prieigos prie informacijos apie jų tikruosius savininkus turėtų būti panašios į atitinkamas taisykles, taikomas bendrovėms ir kitiems juridiniams asmenims;

- (34) tiek bendrovių ir kitų juridinių asmenų, tiek patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų atžvilgiu visais atvejais reikia siekti teisingos pusiausvyros (ypač tarp bendrojo viešojo intereso užkirsti kelią pinigų plovimui bei teroristų finansavimui ir duomenų subjektų pagrindinių teisių). Viešai pateikiami duomenys turi būti riboti, aiškiai ir išsamiai apibrėžti bei bendro pobūdžio, siekiant kuo labiau sumažinti potencialią žalą tikriesiems savininkams. Tačiau viešai pateikiama informacija negali stipriai skirtis nuo tuo metu surinktų duomenų. Siekiant sumažinti poveikį teisei į pagarbą jų privačiam gyvenimui apskritai ir ypač jų asmens duomenų apsaugai, ta informacija turėtų iš esmės sietis su bendrovių ir kitų juridinių asmenų bei patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų tikrųjų savininkų statusu ir griežtai apsiriboti ekonominės veiklos, kurią vykdo tikrieji savininkai, sfera. Tais atvejais, kai vyresnysis vadovas laikomas tikroju savininku tik *ex officio*, o ne todėl, kad turi nuosavybės dalį arba kitomis priemonėmis vykdo kontrolę, tai turėtų būti aiškiai nurodyta registruose. Informacijos apie tikruosius savininkus atveju valstybės narės gali nustatyti, kad į centrinį registrą turi būti įrašoma informacija apie pilietybę, visų pirma kalbant apie tikruosius savininkus iš kitų valstybių. Siekdama supaprastinti registravimo procedūras ir atsižvelgdama į tai, jog didžioji dauguma tikrųjų savininkų bus centrinį registrą tvarkančios valstybės piliečiai, ta valstybė narė gali daryti prielaidą, kad tikrasis savininkas yra jos pilietis, jei nėra kitokio įrašo;
- (35) sustiprinta visuomenės kontrolė padės išvengti piktnaudžiavimo juridiniais asmenimis ir juridinėmis struktūromis, įskaitant mokesčių vengimą. Todėl labai svarbu, kad informacija apie tikruosius savininkus išliktų pasiekiamą per nacionalinius registrus ir jungtinę registrų sistemą bent penkerius metus nuo tada, kai nebelieka pagrindų registruoti informaciją apie patikos fondo arba panašios juridinės struktūros tikruosius savininkus. Tačiau valstybės narės turėtų turėti galimybę teisės aktais nustatyti informacijos apie tikruosius savininkus tvarkymą, įskaitant asmens duomenis kitiems tikslams, jei toks tvarkymas atitinka viešąjį interesą ir yra būtinas ir proporcingas demokratinės visuomenės teisėtam tikslui siekti;
- (36) be to, proporcingo ir subalansuoto metodo užtikrinimo ir teisės į privatų gyvenimą bei asmens duomenų apsaugos užtikrinimo tikslu valstybės narės turėtų turėti galimybę nustatyti išskirtinėmis aplinkybėmis taikomas išimtis dėl nuostatų, susijusių su registruose esančios informacijos apie tikruosius savininkus atskleidimu ir prieiga prie tokios informacijos, kai ta informacija galėtų sukelti tikrajam savininkui neproporcingą sukčiavimo, pagrobimo, šantažo, turto prievartavimo, priekabiavimo, prievartos ar bauginimo riziką. Valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę reikalauti, kad būtų atliekama registracija internetu, siekiant nustatyti bet kokio asmens, kuris prašo pateikti registre esančią informaciją, tapatybę, taip pat prašyti sumokėti mokesčių už prieigą prie registre esančios informacijos;
- (37) valstybių narių centrinių registrų, kuriuose saugoma informacija apie tikruosius savininkus, sujungimui per Europos centrinę platformą, sukurtą Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1132⁽¹⁾, atlikti reikia derinti skirtingų techninių savybių turinčias nacionalines sistemas. Tai reiškia, kad reikia nustatyti tokias technines priemones ir specifikacijas, kuriomis būtų atsižvelgta į registrų tarpusavio skirtumus. Siekiant užtikrinti vienodas šios direktyvos įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai spręsti tokius techninius ir veiklos klausimus. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁽²⁾ 5 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Bet kuriuo atveju valstybių narių dalyvavimas visos sistemos veikime turėtų būti užtikrinamas palaikant reguliarių Komisijos ir valstybių narių atstovų dialogą su sistemos veikimu ir tolesniu jos kūrimu susijusiais klausimais;
- (38) asmens duomenų tvarkymui pagal šią direktyvą taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679⁽³⁾. Todėl fiziniai asmenys, kurių kaip tikrųjų savininkų asmens duomenys laikomi nacionaliniuose registruose, turėtų būti atitinkamai informuojami. Be to, prieiga turėtų būti suteikta tik prie tokių asmens duomenų, kurie yra atnaujinti ir atitinka realius tikruosius savininkus, o atitinkami savininkai turėtų būti informuoti apie jų teises pagal

⁽¹⁾ 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų (OL L 169, 2017 6 30, p. 46).

⁽²⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁽³⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

dabartinę Sąjungos duomenų apsaugos teisės sistemą, nustatytą Reglamente (ES) 2016/679 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/680 ⁽¹⁾, bei toms teisėms įgyvendinti taikomas procedūras. Be to, siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimui registruose saugoma informacija ir siekiant subalansuoti tikrųjų savininkų teises, valstybės narės gali nuspręsti, kad derėtų apsvarstyti galimybę taip pat tikrajam savininkui pateikti informaciją apie prašymą teikiančių asmenį ir to prašymo teisinį pagrindą;

- (39) jei FŽP ir kompetentingų institucijų pranešimas apie neatitikimus pakenktų vykdomam tyrimui, FŽP arba kompetentingos institucijos turėtų atidėti pranešimą apie neatitikimą, kol išnyks pranešimo neteikimo priežastis. Be to, FŽP ir kompetentingos institucijos neturėtų pranešti apie neatitikimą, jei tai pažeistų nacionalinės teisės nuostatas dėl konfidencialumo arba nusikalstamai nutekintų informaciją apie tyrimą (angl. „tipping-off“);
- (40) šia direktyva nedaromas poveikis asmens duomenų, kuriuos tvarko kompetentingos institucijos pagal Direktyvą (ES) 2016/680, apsaugai;
- (41) prieiga prie informacijos ir teisėto intereso apibrėžtis turėtų būti reglamentuojamos valstybės narės, kurioje įsteigtas arba nuolat gyvena patikos fondo patikėtinis arba asmuo, einantis lygiavertes pareigas panašioje juridinėje struktūroje, teisės aktais. Jei patikos fondo patikėtinis arba asmuo, einantis lygiavertes pareigas panašioje juridinėje struktūroje, nėra įsisteigęs ir nuolat negyvena jokioje valstybėje narėje, prieiga prie informacijos ir teisėto intereso apibrėžtis turėtų būti reglamentuojamos valstybės narės, kurioje pagal šios direktyvos nuostatas į registrus įtraukta informacija apie patikos fondo arba panašios juridinės struktūros tikruosius savininkus, teisės aktais;
- (42) valstybės narės teisėtą interesą turėtų apibrėžti (tiek kaip bendrą sąvoką, tiek kaip priegios prie informacijos apie tikruosius savininkus kriterijų) savo nacionalinėje teisėje. Visų pirma tomis apibrėžtimis teisėto intereso sąvoka neturėtų būti apribojama vien tiems atvejams, kai vyksta administracinės ar teisminės procedūros. Todėl, kai tinkama, jomis turėtų būti sudarytos sąlygos atsižvelgti į prevencinį nevyriausybių organizacijų ir tiriamosios žurnalistikos atstovų darbą kovos su pinigų plovimu, teroristų finansavimu ir susijusiais pirminiais nusikaltimais srityje. Sujungus valstybių narių registrus, kuriuose kaupiama informacija apie tikruosius savininkus, tiek nacionalinė, tiek tarpvalstybinė prieiga prie kiekvienos valstybės narės registro turėtų būti suteikiama remiantis teisėto intereso apibrėžtimi, nustatyta valstybės narės, kurioje pagal šios direktyvos nuostatas į registrus įtraukta informacija apie patikos fondo arba panašios juridinės struktūros tikruosius savininkus, atitinkamoms tos valstybės narės valdžios institucijoms priėmus sprendimą. Valstybių narių registru, kuriuose kaupiama informacija apie tikruosius savininkus, atžvilgiu valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę nustatyti mechanizmus skundams dėl sprendimų, kuriais suteikiama prieiga prie informacijos apie tikruosius savininkus arba atsisakoma ją suteikti, nagrinėti. Siekiant užtikrinti nuoseklų ir efektyvų registravimą ir informacijos mainus, kiekviena valstybė narė turėtų užtikrinti, kad už registrą, įsteigtą informacijai apie patikos fondų ir kitų panašių juridinių struktūrų tikruosius savininkus registruoti, atsakinga jos institucija bendradarbiautų su savo partnerėmis kitose valstybėse narėse, keisdamosi informacija apie vienos valstybės teisės aktais reglamentuojamus, tačiau kitoje valstybėje narėje administruojamus patikos fondus ir panašias juridines struktūras;
- (43) tarpvalstybiniai korespondentiniai santykiai su trečiųjų valstybių įstaigomis respondentėmis yra nuolatinio ir kartinio pobūdžio. Todėl valstybės narės, reikalaujančios priimti sustiprintas deramo tikrinimo priemones šiuo konkrečiu klausimu, turėtų atsižvelgti į tai, kad korespondentiniai santykiai neapima vienkartinų operacijų ar paprasčiausio keitimosi pranešimų priemonėmis. Be to, pripažįstant, kad ne visų tarpvalstybinių korespondentinių bankininkystės paslaugų rizikingumas pinigų plovimo ir teroristų finansavimo atžvilgiu yra vienodas, šioje direktyvoje išdėstytų priemonių intensyvumą galima nustatyti taikant rizika grindžiamo metodo principus ir jis nedaro poveikio finansų įstaigos respondentės rizikingumui pinigų plovimo ir teroristų finansavimo aspektu;
- (44) svarbu užtikrinti, kad įpareigotieji subjektai tinkamai laikytųsi kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu taisyklių. Tuo tikslu valstybės narės turėtų sustiprinti vaidmenį viešosios valdžios institucijų, veikiančių kaip kompetentingos institucijos su priskirtomis kovos su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu užduotimis, įskaitant FŽP, valdžios institucijas, kurioms pavesta atlikti pinigų plovimo, susijusių pirminių nusikaltimų ir teroristų

⁽¹⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89).

finansavimo tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą, nusikalstamu būdu įgyto turto aptikimą ir areštą arba išaldymą ir konfiskavimą, pranešimus apie per sieną gabenamą valiutą ir turėtojo apyvarčiašias (angl. „bearer-negotiable“) priemones gaunancias institucijas, taip pat institucijas, kurioms pavestos priežiūros ar stebėjimo funkcijos siekiant užtikrinti, kad įpareigotieji subjektai laikytųsi nustatytos tvarkos. Valstybės narės turėtų stiprinti kitų susijusių institucijų, įskaitant kovos su korupcija institucijas ir mokesčių administratorius, vaidmenį;

- (45) valstybės narės turėtų užtikrinti veiksmingą ir nešališką visų įpareigotųjų subjektų priežiūrą, kurią, pageidautina, turėtų atlikti viešosios valdžios institucijos per atskirą ir nepriklausomą nacionalinę reguliavimo arba priežiūros instituciją;
- (46) kad nebūtų aptikti, nusikaltėliai perkelia iš neteisėtos veiklos gautas pajamas per daugelį finansų tarpininkų, todėl svarbu, kad kredito ir finansų įstaigos galėtų keistis informacija ne tik grupės viduje, bet ir su kitomis kredito ir finansų įstaigomis, kartu deramai atsižvelgdamos į nacionalinėje teisėje nustatytas duomenų apsaugos taisykles;
- (47) kompetentingoms institucijoms, prižiūrinčioms, kaip įpareigotieji subjektai laikosi šios direktyvos, turėtų būti suteikta galimybė bendradarbiauti ir keistis konfidencialia informacija nepriklausomai nuo jų pobūdžio ar statuso. Šiuo tikslu tokios kompetentingos institucijos turėtų turėti tinkamą teisinį pagrindą keistis konfidencialia informacija ir bendradarbiauti, o priežiūros institucijų, atsakingų už kovą su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu, bendradarbiavimui su prudeninės priežiūros institucijomis neturėtų kliudyti atsitiktinis teisinis netikrumas, kuris gali atsirasti dėl aiškių nuostatų trūkumo šioje srityje. Priežiūra, ar veiksmingai įgyvendinama įmonių grupių kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu politika, turėtų būti atliekama vadovaujantis konsoliduotos priežiūros principais ir metodais, išdėstytais atitinkamuose ES sektorių teisės aktuose;
- (48) įgyvendinant šią direktyvą itin svarbu, kad valstybių narių kompetentingos institucijos tarpusavyje keistųsi informacija ir viena kitai teiktų pagalbą. Todėl valstybės narės neturėtų nustatyti draudimų arba nepagrįstų ar nederamai varžančių sąlygų šiems informacijos mainams ir pagalbos teikimui;
- (49) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. valstybių narių ir Komisijos bendrą politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų ⁽¹⁾ valstybės narės pagrįstais atvejais išipareigojo prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudėtinių dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (50) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. finansų sistemos apsaugos vykdant pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją, nustatymą ir tyrimą, valstybės narės negali deramai pasiekti, nes valstybių narių atskirai priimamos jų finansų sistemų apsaugos priemonės galėtų būti nesuderinamos su vidaus rinkos veikimu ir teisinės valstybės bei Sąjungos viešosios politikos principų reikalavimais, o dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (51) šia direktyva paisoma pagrindinių teisių ir laikomasi principų, pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) – visų pirma tai teisė į privatų ir šeimos gyvenimą (Chartijos 7 straipsnis), teisė į asmens duomenų apsaugą (Chartijos 8 straipsnis) ir laisvė užsiimti verslu (Chartijos 16 straipsnis);
- (52) rengdama ataskaitą, kurioje įvertinamas šios direktyvos įgyvendinimas, Komisija turėtų deramai apsvarstyti, ar laikomasi pagrindinių teisių ir principų, pripažintų Chartijoje;
- (53) atsižvelgiant į poreikį skubiai įgyvendinti priemones, priimtas siekiant sustiprinti Sąjungos nustatytą pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos sistemą, ir matant valstybių narių išipareigojimą skubiai vykdyti Direktyvos (ES) 2015/849 perkėlimą į nacionalinę teisę, Direktyvos (ES) 2015/849 daliniai pakeitimai turėtų būti perkelti į nacionalinę teisę ne vėliau kaip 2020 m. sausio 10 d. Valstybės narės turėtų sukurti bendrovių ir kitų juridinių asmenų tikrųjų savininkų registrus ne vėliau kaip 2020 m. sausio 10 d., o patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų tikrųjų savininkų registrus – ne vėliau kaip 2020 m. kovo 10 d. Centriniai registrai turėtų būti sujungti per Europos centrinę platformą ne vėliau kaip 2021 m. kovo 10 d. Valstybės narės ne vėliau kaip 2020 m. rugsėjo 10 d. turėtų sukurti centralizuotus automatizuotus mechanizmus, leidžiančius nustatyti banko ir mokejimų sąskaitų bei banko seifų savininkų tapatybę;

⁽¹⁾ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

- (54) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 45/2001 ⁽¹⁾ 28 straipsnio 2 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu. 2017 m. vasario 2 d. jis pateikė nuomonę ⁽²⁾;
- (55) todėl Direktyva (ES) 2015/849 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos (ES) 2015/849 daliniai pakeitimai

Direktyva (ES) 2015/849 iš dalies keičiama taip:

1) 2 straipsnio 1 dalies 3 punktą iš dalies keičiamas taip:

a) a punktas pakeičiamas taip:

„a) auditoriams, išorės apskaitininkams ir mokesčių konsultantams bei visiems kitiems asmenims, kurie vykdydami savo pagrindinę verslo arba profesinę veiklą įsipareigoja tiesiogiai arba per kitus asmenis, su kuriais tas kitas asmuo yra susijęs, teikti materialinę pagalbą, paramą ar patarimus mokesčių klausimais;“;

b) d punktas pakeičiamas taip:

„d) nekilnojamojo turto agentams, be kita ko, atliekantiems tarpininkavimo funkcijas išnuomojant nekilnojamąjį turtą, tačiau tik sandoriams, kurių atveju mėnesinis nuomos mokestis siekia 10 000 EUR arba daugiau;“;

c) papildoma šiais punktais:

„g) virtualiųjų valiutų ir dekretinių valiutų konvertavimo paslaugų teikėjams;

h) depozicinės pinigines paslaugų teikėjams;

i) asmenims, vykdančioms prekybos arba tarpininkavimo veiklą prekybos meno kūriniais srityje (be kita ko, kai tai atlieka meno galerijos ir aukcionų namai), jei sandorio ar grupės susijusių sandorių vertė siekia 10 000 EUR arba daugiau;

j) asmenims, vykdančioms saugojimo, prekybos arba tarpininkavimo veiklą prekybos meno kūriniais srityje, jei tai atlieka laisvieji uostai (angl. „freeports“) ir sandorio ar grupės susijusių sandorių vertė siekia 10 000 EUR arba daugiau.“;

2) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 4 punktas iš dalies keičiamas taip:

i) a papunktis pakeičiamas taip:

„a) teroristiniai nusikaltimai, su teroristine grupe susijusios nusikalstamos veikos ir su teroristine veikla susijusios nusikalstamos veikos, kaip nustatyta Direktyvos (ES) 2017/541 (*) II ir III antraštinėse dalyse;

(*) 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 2005/671/TVR (OL L 88, 2017 3 31, p. 6).“;

ii) c papunktis pakeičiamas taip:

„c) dalyvavimas nusikalstamų organizacijų, kaip apibrėžta Tarybos pamatinio sprendimo 2008/841/TVR (*) 1 straipsnio 1 dalyje, veikloje;

(*) 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu (OL L 300, 2008 11 11, p. 42).“;

⁽¹⁾ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

⁽²⁾ OL C 85, 2017 3 18, p. 3.

b) 6 punkto b papunktis pakeičiamas taip:

„b) patikos fondų atveju – visi šie asmenys:

- i) patikėtojas (-ai);
- ii) patikėtinis (-iai);
- iii) saugotojas (-ai) (jei esama);
- iv) naudos gavėjai arba (jei dar nenustatyti asmenys, gaunantys naudos iš juridinės struktūros ar juridinio asmens) asmenys, kurių interesams atstovauti ta juridinė struktūra ar juridinis asmuo yra pirmiausia įsteigti arba veikia;
- v) bet koks kitas fizinis asmuo, faktiškai kontroliuojantis patikos fondą per tiesioginę arba netiesioginę nuosavybę arba kitomis priemonėmis;“;

c) 16 punktas pakeičiamas taip:

„16. elektroniniai pinigai – elektroniniai pinigai, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/110/EB 2 straipsnio 2 punkte, išskyrus piniginę vertę, nurodytą tos direktyvos 1 straipsnio 4 ir 5 punktuose;“;

d) papildoma šiais punktais:

„18. virtualioji valiuta – skaitmeninė vertės forma, kuri nėra išleista arba užtikrinta centrinio banko ar viešosios valdžios institucijos, nebūtinai susieta su teisės aktais nustatyta valiuta ir neturinti teisinio valiutos ar pinigų statuso, tačiau pripažįstama fizinių arba juridinių asmenų kaip atsiskaitymo priemonė ir galinti būti perduodama, laikoma arba parduodama elektroniniu būdu;

19. depozicinės piniginių paslaugų teikėjas – subjektas, kuris teikia paslaugas, skirtas privatiems šifravimo raktams savo klientų vardu apsaugoti ir virtualiosioms valiutomis laikyti, saugoti ir perduoti.“;

3) 6 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalies b ir c punktai pakeičiami taip:

„b) su kiekvienu atitinkamu sektoriumi susijusią riziką, įskaitant (jei yra duomenų) pinigų plovimo veiklos pinigų srautų apimtį ir šaltinius, kuriuos Eurostatas pateikia kiekvienam iš tų sektorių;

c) labiausiai paplitusias priemones, kuriomis naudojasi nusikaltėliai iš neteisėtos veiklos gautoms pajamoms plauti, įskaitant, jei yra duomenų, priemones, ypač naudojamas sandoriams tarp valstybių narių ir trečiųjų valstybių, nepriklausomai nuo trečiosios valstybės nustatymo kaip didelės rizikos trečiosios valstybės pagal 9 straipsnio 2 dalį.“;

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Komisija leidžia susipažinti su 1 dalyje nurodyta ataskaita valstybėms narėms ir įpareigotiesiems subjektams, kad padėtų jiems nustatyti, suprasti, valdyti ir mažinti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką ir kad kiti suinteresuotieji subjektai, įskaitant nacionalinius teisės aktų leidėjus, Europos Parlamentą, Europos priežiūros institucijas (EPI) ir FŽP atstovus, galėtų geriau suvokti riziką. Ataskaitos skelbiamos viešai ne vėliau kaip per šešis mėnesius po to, kai buvo pateiktos valstybėms narėms, išskyrus ataskaitų elementus, kuriuose pateikiama įslaptinta informacija.“;

4) 7 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 4 dalis papildoma šiais punktais:

„f) praneša apie savo kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu tvarkos institucinę struktūrą ir bendras procedūras, įskaitant, be kita ko, apie FŽP, mokesčių administratorius ir prokurus, taip pat apie tam skirtus žmogiškuosius ir finansinius išteklius, jei tokios informacijos esama;

g) praneša apie nacionalines pastangas ir išteklius (darbo jėgos ir biudžeto), skirtus kovai su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu.“

b) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Valstybės narės su savo rizikos vertinimų rezultatais, įskaitant tų rezultatų atnaujinimus, leidžia susipažinti Komisijai, EPI ir kitoms valstybėms narėms. Kitos valstybės narės prireikus gali pateikti atitinkamą papildomą informaciją valstybei narei, atliekančiai rizikos vertinimą. Vertinimo santrauka skelbiama viešai. Toje santraukoje nepateikiama išlaptinta informacija.“;

5) 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 64 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos didelės rizikos trečiosios valstybės, atsižvelgiant į strateginius trūkumus, visų pirma susijusius su šiomis sritimis:

a) atitinkamos trečiosios valstybės teisine ir institucine kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistema, be kita ko:

i) pinigų plovimo ir teroristų finansavimo kriminalizavimu;

ii) priemonėmis, susijusiomis su deramu klientų tikrinimu;

iii) reikalavimais, susijusiais su įrašų tvarkymu;

iv) reikalavimais pranešti apie įtartinus sandorius;

v) tikslios ir laiku pateikiamos informacijos apie juridinių asmenų ir struktūrų tikruosius savininkus prieinamumu kompetentingoms institucijoms;

b) trečiosios valstybės kompetentingų institucijų įgaliojimais ir procedūromis kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu srityje, įskaitant atitinkamas veiksmingas, proporcingas ir atgrasomąsias sankcijas, taip pat trečiųjų valstybių praktiką bendradarbiaujant ir keičiantis informacija su valstybių narių kompetentingomis institucijomis;

c) trečiosios valstybės kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemos veiksmingumu mažinant pinigų plovimo ar teroristų finansavimo riziką.“;

b) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Komisija, rengdama 2 dalyje nurodytus deleguotuosius aktus, atsižvelgia į tarptautinių organizacijų ir standartus nustatančių subjektų, kompetentingų pinigų plovimo prevencijos ir kovos su teroristų finansavimu srityje, parengtus aktualius įvertinimus, vertinimus arba ataskaitas.“;

6) 10 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės draudžia savo kredito įstaigoms ir finansų įstaigoms turėti anoniminių sąskaitų, anoniminių banko atsiskaitymo knygelių arba anoniminių banko seifų. Valstybės narės visais atvejais reikalauja, kad egzistuojančių anoniminių sąskaitų, anoniminių banko atsiskaitymo knygelių arba anoniminių banko seifų savininkams ir tomis sąskaitomis, knygėlėmis bei seifais besinaudojantiems asmenims ne vėliau kaip 2019 m. sausio 10 d. ir visais atvejais iki pradėdant bet koku būdu naudotis tokiomis sąskaitomis, banko atsiskaitymo knygėlėmis arba banko seifais būtų taikomos deramo klientų tikrinimo priemonės.“;

7) 12 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

i) pirmos pastraipos a ir b punktai pakeičiami taip:

„a) mokėjimo priemonės negalima papildyti arba jai taikoma maksimali 150 EUR dydžio mėnesinė mokėjimo sandorių riba ir ją galima naudoti tik toje valstybėje narėje;

b) didžiausia elektroniniu būdu saugoma suma neviršija 150 EUR;“;

ii) antra pastraipa išbraukiama;

b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės užtikrina, kad šio straipsnio 1 dalyje numatyta nukrypti leidžianti nuostata nebūtų taikoma elektroninių pinigų piniginės vertės išpirkimui grynaisiais pinigais arba grynųjų pinigų išėmimui, kai išperkama suma viršija 50 EUR, o nuotolinių mokėjimo operacijų, apibrėžtų Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2366 (*) 4 straipsnio 6 punkte, atveju – jei per vieną operaciją sumokėta suma viršija 50 EUR.

(*) 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (OL L 337, 2015 12 23, p. 35).“;

c) papildoma šia dalimi:

„3. Valstybės narės užtikrina, kad kreditų ir finansų įstaigos, kaip kortelės aptarnaujantys teikėjai, leistų atskaityti trečiojoje valstybėje išduotomis anoniminėmis išankstinio mokėjimo kortelėmis tik tais atvejais, kai tokios kortelės atitinka reikalavimus, lygiaverčius nustatytiems 1 ir 2 dalyse.

Valstybės narės gali nuspręsti, kad jų teritorijoje nepriimami mokėjimai naudojantis anoniminėmis išankstinio mokėjimo kortelėmis.“;

8) 13 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) a punktas pakeičiamas taip:

„a) kliento tapatybės nustatymas ir patikrinimas remiantis iš patikimo ir nepriklausomo šaltinio gautais dokumentais, duomenimis ar informacija, įskaitant, kai naudojamos, elektroninės atpažinties priemonės ir patikimumo užtikrinimo paslaugas, išdėstytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014 (*), arba kitus saugius nuotolinės arba elektroninės atpažinties procesus, reglamentuojamus, pripažįstamus, patvirtintus arba priimamus atitinkamų nacionalinės valdžios institucijų;

(*) 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL L 257, 2014 8 28, p. 73).“;

b) b punktas papildomas šiuo sakiniu:

„Tais atvejais, kai nustatytas tikrasis savininkas yra vyresnysis vadovas, kaip nurodyta 3 straipsnio 6 dalies a punkto ii papunktyje, įpareigotieji subjektai imasi būtinų pagrįstų priemonių, kad patikrintų vyresniojo vadovo pareigas užimančio fizinio asmens tapatybę, ir saugo įrašus apie atliktus veiksmus ir iškilusius sunkumus patikrinimo proceso metu, jei tokių esama.“;

9) 14 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis papildoma šiuo sakiniu:

„Užmegzdami naujus verslo santykius su bendrove arba kitu juridiniu asmeniu, patikos fondu ar juridine struktūra, turinčia panašią į patikos fondų struktūrą arba funkcijas (toliau – panaši juridinė struktūra), kurių informacija apie tikruosius savininkus turi būti registruojama pagal 30 arba 31 straipsnį, įpareigotieji subjektai turi gauti registracijos įrodymą arba išrašą iš registro.“;

b) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Valstybės narės reikalauja, kad įpareigotieji subjektai deramo klientų tikrinimo priemonės taikytų ne tik visiems naujiems klientams, bet tinkamu metu ir esamiems klientams remdamiesi jautrumu rizikai, pasikeitus atitinkamoms kliento aplinkybėms arba tais atvejais, kai įpareigotasis subjektas turi teisinę prievolę atitinkamais kalendoriniais metais susisiekti su klientu, kad peržiūrėtų su tikroju (-aisiais) savininku (-ais) susijusią aktualią informaciją, arba jei įpareigotasis subjektas tą prievolę turėjo pagal Tarybos direktyvą 2011/16/ES (*).

(*) 2011 m. vasario 15 d. Tarybos direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ir panaikinanti Direktyvą 77/799/EEB (OL L 64, 2011 3 11, p. 1).“;

10) 18 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„18a–24 straipsniuose nurodytais atvejais ir kitais didesnės rizikos, kurią nustatė valstybės narės ar įpareigotieji subjektai, atvejais valstybės narės reikalauja, kad įpareigotieji subjektai taikytų sustiprinto deramo klientų tikrinimo priemones, kad ta rizika būtų tinkamai valdoma ir mažinama.“;

b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės reikalauja, kad įpareigotieji subjektai išnagrinėtų, kiek tai pagrįstai įmanoma, aplinkybes ir paskirtį visų sandorių, kurie atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

- i) tai sudėtingi sandoriai;
- ii) tai neįprastai dideli sandoriai;
- iii) tie sandoriai vykdomi neįprastu būdu;
- iv) tie sandoriai neturi akivaizdžios ekonominės arba teisėtos paskirties.

Visų pirma, įpareigotieji subjektai padidina verslo santykių stebėsenos apimtį ir sugriežtina jos metodus, kad nustatytų, ar tie sandoriai ar veiksmai atrodo įtartini.“;

11) įterpiamas šis straipsnis:

„18a straipsnis

1. Verslo santykių arba sandorių su didelės rizikos trečiosiomis valstybėmis, nustatytomis pagal 9 straipsnio 2 dalį, atveju valstybės narės reikalauja, kad įpareigotieji subjektai taikytų bent toliau pateiktas sustiprinto deramo klientų tikrinimo priemones:

- a) gauti papildomos informacijos apie klientą ir tikrąjį (-uosius) savininką (-us);
- b) gauti papildomos informacijos apie numatomą verslo santykių pobūdį;
- c) gauti informacijos apie kliento ir tikrojo (-ųjų) savininko (-ų) lėšų ir turto šaltinį;
- d) gauti informacijos apie numatomų arba įvykdytų sandorių priežastis;
- e) gauti vyresniosios vadovybės leidimą verslo santykiams užmegzti arba pratęsti;
- f) vykdyti sugriežtintą verslo santykių stebėjimą padidinant taikomų kontrolės priemonių kiekį ir terminus ir atrenkant sandorių, kuriems reikės tolesnio ištyrimo, tipus.

Valstybės narės gali reikalauti, kad prireikus įpareigotieji subjektai užtikrintų, kad pirmasis mokėjimas būtų atliktas per sąskaitą kliento vardu kredito įstaigoje, kuriai taikomi deramo klientų tikrinimo standartai, ne mažiau griežti nei šioje direktyvoje išdėstyti standartai.

2. Be 1 dalyje pateiktų priemonių ir vykdydamos Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus valstybės narės papildomai reikalauja, kad įpareigotieji subjektai, kai taikytina, taikytų vieną ar kelias papildomas rizikos mažinimo priemones asmenims ir juridiniams asmenims, vykdančioms sandorius su didelės rizikos trečiosiomis valstybėmis, nustatytomis pagal 9 straipsnio 2 dalį. Tos priemonės apima vieną ar daugiau iš šių elementų:

- a) papildomų sustiprinto deramo tikrinimo elementų taikymą;
- b) atitinkamų sugriežtintų pranešimų mechanizmų diegimą arba sistemingą pranešimų apie finansinius sandorius teikimą;
- c) verslo santykių arba sandorių su fiziniais asmenimis ar juridiniais asmenimis iš trečiųjų valstybių, kurios priskiriamos prie didelės rizikos valstybių pagal 9 straipsnio 2 dalį, ribojimą.

3. Be 1 dalyje pateiktų priemonių valstybės narės atitinkamais atvejais papildomai taiko vieną ar kelias iš šių priemonių didelės rizikos trečiosioms valstybėms, nustatytoms pagal 9 straipsnio 2 dalį, laikantis Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų:

- a) neleidžia steigti atitinkamos šalies įpareigotųjų subjektų dukterinių įmonių, filialų ar atstovybių arba kitaip atsižvelgia į faktą, kad atitinkamas įpareigotasis subjektas priklauso šaliai, neturinčiai adekvačių kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemų;
- b) įpareigotiesiems subjektams neleidžia steigti filialų ar atstovybių atitinkamoje šalyje arba kitaip atsižvelgia į faktą, kad atitinkamas filialas ar atstovybė veiks šalyje, neturinčioje adekvačių kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemų;
- c) reikalauja sustiprinti atitinkamoje šalyje esančių įpareigotųjų subjektų filialų ir dukterinių įmonių priežiūros analizę arba išorinio audito reikalavimus;
- d) reikalauja sustiprinti išorinio audito reikalavimus bet kokiems finansinių grupių filialams ir dukterinėms įmonėms, įsteigtoms atitinkamoje šalyje;
- e) reikalauja, kad kredito ir finansų įstaigos persvarstytų ir pakeistų arba, jei reikia, nutrauktų bendravimo ryšius su atitinkamos šalies įstaigomis respondentėmis.

4. Priimdamos arba taikydamos 2 ir 3 dalyse nustatytas priemones valstybės narės atsižvelgia į tarptautinių organizacijų ir standartus nustatančių institucijų, kompetentingų pinigų plovimo prevencijos ir kovos su teroristų finansavimu srityje, parengtas atitinkamas analizės, įvertinimus arba ataskaitas dėl atskirų trečiųjų valstybių keliamos rizikos.

5. Valstybės narės informuoja Komisiją prieš priimdamos arba taikydamos 2 ir 3 dalyse nustatytas priemones.“;

12) 19 straipsnio įžanginė dalis pakeičiama taip:

„Valstybės narės reikalauja, kad tarpvalstybinių korespondentinių santykių, kurie apima mokėjimų vykdymą, su trečiosios valstybės įstaigomis respondentėmis atveju, be 13 straipsnyje nustatytų deramo klientų tikrinimo priemonių, užmezgdamos verslo santykius jų kredito įstaigos ir finansų įstaigos.“;

13) įterpiamas šis straipsnis:

„20a straipsnis

1. Kiekviena valstybė narė sudaro ir nuolat atnaujina sąrašą, kuriame tiksliai nurodomos pareigos, laikomos svarbiomis viešosiomis pareigomis 3 straipsnio 9 punkto tikslais pagal nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus. Valstybės narės 3 straipsnio 9 punkto tikslais prašo kiekvienos jų teritorijoje akredituotos tarptautinės organizacijos sudaryti ir nuolat atnaujinti svarbių viešųjų pareigų atitinkamoje tarptautinėje organizacijoje sąrašą. Tie sąrašai siunčiami Komisijai ir gali būti skelbiami viešai.

2. Komisija sudaro ir nuolat atnaujina tikslų pareigų, kurios laikomos svarbiomis viešosiomis pareigomis Sąjungos institucijų ir organų lygmeniu, sąrašą. Į tą sąrašą taip pat įtraukiamos pareigos, kurios gali būti pavestos Sąjungos lygmeniu akredituotiems trečiųjų šalių ir tarptautinių organų atstovams.

3. Remdamasi šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytais sąrašais Komisija sudaro bendrą visų svarbių viešųjų pareigų sąrašą 3 straipsnio 9 punkto tikslais. Tas bendras sąrašas skelbiamas viešai.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodyto sąrašo duomenys apie pareigas tvarkomi pagal 41 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas.“;

14) 27 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės užtikrina, kad įpareigotieji subjektai, į kuriuos kreipiasi klientas, imtųsi tinkamų veiksmų užtikrinti, kad gavusi prašymą trečioji šalis iškart pateiktų atitinkamas tapatybės nustatymo ir patikrinimo duomenų kopijas, įskaitant, kai taikoma, duomenis, gautus naudojant elektroninės atpažinties priemones, teiktų atitinkamas patikimumo užtikrinimo paslaugas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 910/2014, arba taiktų bet kurį kitą saugų nuotolinės arba elektroninės atpažinties procesą, kurį pripažįsta, yra patvirtinusios arba priėmusios atitinkamos nacionalinės valdžios institucijos.“;

15) 30 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

i) pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės užtikrina, kad jų teritorijoje įsteigtos bendrovės ir kiti juridiniai asmenys laikytųsi reikalavimo gauti ir saugoti adekvačią, tikslią ir aktualią informaciją apie jų teritorijoje esančius tikruosius savininkus, įskaitant duomenis apie turimas naudos teises. Valstybės narės užtikrina, kad už šio straipsnio pažeidimus būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios priemonės arba sankcijos.“;

ii) papildoma šia pastraipa:

„Valstybės narės reikalauja, kad tikrieji bendrovių ar kitų juridinių asmenų savininkai, be kita ko, per akcijas, balsavimo teises, nuosavybės dalį, pareikštinių akcijų valdymą ar kontrolę kitomis priemonėmis, teiktų tiems subjektams visą reikalingą informaciją, kad bendrovė ar kitas juridinis asmuo galėtų laikytis pirmos pastraipos reikalavimų.“;

b) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Valstybės narės reikalauja, kad 3 dalyje nurodytame centriniame registre laikoma informacija būtų tinkama, tiksli ir aktuali, ir tuo tikslu nustato mechanizmus. Tokie mechanizmai apima reikalavimą, kad įpareigotieji subjektai ir, jei tinkama ir jei šis reikalavimas bereikalingai netrukdo jų pareigoms, kompetingos institucijos praneštų apie nustatytus neatitikimus tarp centriniuose registruose esančios ir tų subjektų arba institucijų turimos informacijos apie tikruosius savininkus. Nustačius neatitikimų valstybės narės užtikrina, kad būtų imamasi tinkamų veiksmų tiems neatitikimams laiku pašalinti ir, jei tinkama, tuo laikotarpiu centriniame registre būtų įrašoma speciali pastaba.“;

c) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Valstybės narės užtikrina, kad informaciją apie tikruosius savininkus visais atvejais galėtų gauti:

a) kompetentingos institucijos ir FŽP be jokių apribojimų;

b) įpareigotieji subjektai, kai vykdomas deramas klientų tikrinimas pagal II skyrių;

c) bet kuris plačiosios visuomenės atstovas.

Asmenys, nurodyti c punkte, gauna bent tokią informaciją: tikrojo savininko vardą ir pavardę, gimimo metus ir mėnesį, gyvenamosios vietos šalį ir pilietybę, taip pat jo turimų naudos teisių pobūdį ir apimtį.

Valstybės narės nacionalinėje teisėje nustatytais sąlygomis gali suteikti prieigą prie papildomos informacijos, pagal kurią galima identifikuoti tikrąjį savininką. Ta papildoma informacija apima bent gimimo datą arba kontaktinius duomenis vadovaujantis duomenų apsaugos taisyklėmis.“;

d) įterpiama ši dalis:

„5a. Valstybės narės gali padaryti prieinamą 3 dalyje nurodytuose nacionaliniuose registruose laikomą informaciją internetu užsiregistravusiems ir mokesčių sumokėjusiems vartotojams. Šis mokestis neturi viršyti administracinių informacijos paskelbimo sąnaudų, įskaitant sąnaudas, reikalingas registro priežiūrai ir atnaujinimui.“;

e) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingoms institucijoms ir FŽP būtų laiku suteikiama neribota prieiga prie visos 3 dalyje nurodytame centriniame registre esančios informacijos, neperspėjant atitinkamo subjekto. Valstybės narės taip pat laiku suteikia prieigą įpareigotiesiems subjektams, vykdančiams deramo klientų tikrinimo priemones pagal II skyrių.

Prieigą prie 3 dalyje nurodyto centrinio registro gavusios kompetentingos institucijos – tai valdžios institucijos su priskirtomis kovos su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu funkcijomis, taip pat mokesčių administratoriai, įpareigotųjų subjektų priežiūros institucijos ir institucijos, kurių užduotis yra tirti arba atlikti baudžiamąjį persekiojimą dėl pinigų plovimo, susijusių pirminių nusikaltimų ir teroristų finansavimo, aptikti ir areštuoti arba išaldyti ir konfiskuoti nusikaltėlių turta.“;

f) 7 dalis pakeičiama taip:

„7. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos ir FŽP galėtų laiku ir nemokamai pateikti 1 ir 3 dalyse nurodytą informaciją kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms ir FŽP.“;

g) 9 ir 10 dalys pakeičiamos taip:

„9. Nacionalinėje teisėje nustatytais išimtinėmis aplinkybėmis, kai 5 dalies pirmos pastraipos b ir c punktuose minima prieiga tikrajam savininkui gali sukelti neproporcingą sukčiavimo, pagrobimo, šantažo, turto prievartavimo, priekabiavimo, smurto ar bauginimo riziką arba jei tikrasis savininkas yra nepilnametis ar kitaip teisiškai neveiksnius, valstybės narės kiekvienu atskiru atveju gali apriboti tokią prieigą prie visos arba dalies informacijos apie tikrąjį savininką. Valstybės narės užtikrina, kad šios išimties būtų suteikiamos tik atlikus išsamų išimtinių aplinkybių pobūdžio įvertinimą. Užtikrinamos teisės į administracinę sprendimo dėl išimties peržiūrą ir į veiksmingą apskundimą teismine tvarka. Išimtį suteikusi valstybė narė paskelbia metinius statistinius duomenis apie suteiktą išimčių skaičių bei nurodytas priežastis ir pateikia tuos duomenis Komisijai.

Pagal šios dalies pirmą pastraipą suteikiamos išimties netaikomos kredito ir finansų įstaigoms arba 2 straipsnio 1 dalies 3 punkto b papunktyje nurodytiems įpareigotiesiems subjektams, kurie yra valstybės pareigūnai.

10. Valstybės narės užtikrina, kad šio straipsnio 3 dalyje nurodyti centriniai registrai būtų sujungti per Europos centrinę platformą, įsteigtą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/1132 (*) 22 straipsnio 1 dalį. Valstybių narių centriniai registrai prie platformos jungiami pagal technines specifikacijas ir procedūras, nustatytas įgyvendinimo aktuose, kuriuos Komisija priėmė pagal Direktyvos (ES) 2017/1132 24 straipsnį ir šios direktyvos 31a straipsnį.

Valstybės narės užtikrina, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija būtų pasiekama per sujungtų registrų sistemą, sukurtą pagal Direktyvos (ES) 2017/1132 22 straipsnio 1 dalį, laikantis valstybių narių nacionalinės teisės aktų, įgyvendinančių šio straipsnio 5, 5a ir 6 dalis.

1 dalyje nurodyta informacija turi būti pasiekama per nacionalinius registrus ir registrų sąveikos sistemą bent penkerius metus ir ne daugiau kaip 10 metų nuo tada, kai bendrovė ar kitas juridinis asmuo išbraukiamas iš registro. Valstybės narės bendradarbiauja tarpusavyje ir su Komisija, kad įdiegtų įvairius prieigos tipus pagal šį straipsnį.

(*) 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų (OL L 169, 2017 6 30, p. 46).“;

16) 31 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad šis straipsnis būtų taikomas patikos fondams ir kitiems juridinių struktūrų tipams, tokioms kaip, *inter alia*, „fiducie“, tam tikrų rūšių „Treuhand“ arba „fideicomiso“, kai tokios struktūros savo pobūdžiu ar funkcijomis yra panašios į patikos fondus. Valstybės narės nustato ypatumus, pagal kuriuos apibrėžiama, ar juridinių struktūrų sandara ar funkcijos panašios į patikos fondų struktūrą pagal jų teisę valdomų tokių juridinių struktūrų atveju.

Kiekviena valstybė narė reikalauja, kad bet kokios tiesioginės patikos, administruojamos toje valstybėje narėje, patikėtiniai gautų ir laikytų tinkamą, tikslią ir aktualią informaciją apie patikos fondo tikruosius savininkus. Ta informacija apima šių subjektų tapatybę:

a) patikėtojo (-ų);

- b) patikėtinio (-ių);
- c) saugotojo (-ų) (jei jų esama);
- d) naudos gavėjų arba naudos gavėjų kategorijos;
- e) bet kurio kito fizinio asmens, realiai kontroliuojančio patikos fondą.

Valstybės narės užtikrina, kad už šio straipsnio pažeidimus būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios priemonės arba sankcijos.“;

- b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės užtikrina, kad patikėtiniai arba asmenys, einantys lygiavertes pareigas panašiose juridinėse struktūrose, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, atskleistą informaciją apie savo statusą ir laiku pateiktą šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją įpareigotiesiems subjektams, kai jie, veikdami kaip patikėtiniai arba asmenys, einantys lygiavertes pareigas panašiose juridinėse struktūrose, pradeda verslo santykius arba vykdo pavienį sandorį, viršydami 11 straipsnio b, c ir d punktuose pateiktas ribines vertes.“;

- c) įterpiama ši dalis:

„3a. Valstybės narės reikalauja, kad informacija apie tiesioginės patikos ir panašių juridinių struktūrų, kaip nurodyta 1 dalyje, tikruosius savininkus būtų saugoma centriniame valstybės narės, kurioje patikos fondo patikėtinis ar asmuo, einantis lygiavertes pareigas panašioje juridinėje struktūroje, yra įsisteigęs arba gyvena, sukurtame tikrųjų savininkų registre.

Kai patikos fondo patikėtinis ar asmuo, einantis lygiavertes pareigas panašioje juridinėje struktūroje, yra įsisteigęs arba gyvena ne Sąjungoje, 1 dalyje nurodyta informacija saugoma valstybės narės, kurioje patikos fondo patikėtinis ar asmuo, einantis lygiavertes pareigas panašioje juridinėje struktūroje, užmezga verslo santykius arba įsigyja nekilnojamą turtą patikos fondo arba panašios juridinės struktūros vardu, sukurtame centriniame registre.

Kai patikos fondo patikėtiniai arba asmenys, einantys lygiavertes pareigas panašioje juridinėje struktūroje, yra įsisteigę arba gyvena skirtingose valstybėse narėse arba kai patikos fondo patikėtinis ar asmuo, einantis lygiavertes pareigas panašioje juridinėje struktūroje, užmezga daug verslo santykių patikos fondo arba panašios juridinės struktūros vardu skirtingose valstybėse narėse, registracijos įrodymo pažyma arba išrašas iš vienos valstybės narės turimo informacijos apie tikruosius savininkus registro gali būti laikomas pakankamu registravimo prievolės įvykdymo įrodymu.“;

- d) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Valstybės narės užtikrina, kad informaciją apie patikos fondo ar panašios juridinės struktūros tikruosius savininkus visais atvejais galėtų gauti:

- a) kompetentingos institucijos ir FŽP be jokių apribojimų;
- b) įpareigotieji subjektai, kai vykdomas deramas klientų tikrinimas pagal II skyrių;
- c) bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, kurie gali įrodyti teisėtą interesą;
- d) bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, pateikęs prašymą raštu dėl patikos fondo ar panašios juridinės struktūros, tiesiogiai arba netiesiogiai turintis bet kokios bendrovės ar kito juridinio asmens, išskyrus tuos, kurie nurodyti 30 straipsnio 1 dalyje, kontrolinį akcijų paketą, be kita ko, per pareikštinių akcijų valdymą ar kontrolę kitomis priemonėmis.

Pirmos pastraipos c ir d punktuose nurodytiems fiziniams ar juridiniams asmenims teikiama informacija apima tikrojo savininko vardą ir pavardę, gimimo metus ir mėnesį, gyvenamosios vietos šalį ir pilietybę, taip pat jo turimų naudos teisių pobūdį ir apimtį.

Valstybės narės nacionalinėje teisėje nustatytais sąlygomis gali suteikti prieigą prie papildomos informacijos, pagal kurią galima identifikuoti tikrąjį savininką. Ta papildoma informacija apima bent gimimo datą arba kontaktinius duomenis, laikantis duomenų apsaugos taisyklių. Valstybės narės gali suteikti didesnę prieigą prie registre sukauptos informacijos laikydamosi nacionalinės teisės aktų.

Prieigą prie 3a dalyje nurodyto centrinio registro gavusios kompetentingos institucijos – tai valdžios institucijos su priskirtomis kovos su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu funkcijomis, taip pat mokesčių institucijos, įpareigotųjų subjektų priežiūros institucijos ir institucijos, kurių užduotis – tirti pinigų plovimo atvejus, susijusius pirminius nusikaltimus ir teroristų finansavimo atvejus arba atlikti baudžiamąjį persekiojimą dėl pinigų plovimo, susijusių pirminių nusikaltimų ir teroristų finansavimo, aptikti ir areštuoti arba išaldyti ir konfiskuoti nusikaltėlių turtą.“;

e) įterpiama ši dalis:

„4a. Valstybės narės gali nuspręsti suteikti prieigą prie jų nacionaliniuose registruose, nurodytuose 3a dalyje, esančios informacijos su sąlyga, kad prisiregistruojama internetu ir sumokamas mokestis, kuris negali būti didesnis nei su prieigos prie informacijos suteikimu susijusios administracinės išlaidos, įskaitant registro priežiūros ir plėtos išlaidas.“;

f) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Valstybės narės reikalauja, kad 3a dalyje nurodytame centriniam registre laikoma informacija būtų tinkama, tiksli ir aktuali, ir tuo tikslu nustato mechanizmus. Tokie mechanizmai apima reikalavimą, kad įpareigotieji subjektai ir, jei tinkama ir jei šis reikalavimas bereikalingai netrukdo jų pareigoms, kompetentingos institucijos praneštų apie nustatytus neatitikimus tarp centriniuose registruose esančios ir tų subjektų arba institucijų turimos informacijos apie tikruosius savininkus. Nustačius neatitikimų valstybės narės užtikrina, kad būtų imamas tinkamų veiksmų tiems neatitikimams laiku pašalinti ir, jei tinkama, tuo laikotarpiu centriniam registre būtų įrašoma speciali pastaba.“;

g) 7 dalis pakeičiama taip:

„7. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos ir FŽP galėtų laiku ir nemokamai pateikti 1 ir 3 dalyse nurodytą informaciją kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms ir FŽP.“;

h) įterpiama ši dalis:

„7a. Nacionalinėje teisėje nustatytais išimtinėmis aplinkybėmis, kai 4 dalies pirmos pastraipos b, c ir d punktuose nurodyta prieiga tikrajam savininkui gali sukelti neproporcingą riziką, sukčiavimo, pagrobimo, šantažo, turto prievartavimo, priekabiavimo, smurto ar bauginimo riziką arba jei tikrasis savininkas yra nepilnametis ar kitaip teisiškai neveiksnus, valstybės narės kiekvienu atskiru atveju gali apriboti prieigą prie visos arba dalies informacijos apie tikrąjį savininką. Valstybės narės užtikrina, kad šios išimtys būtų suteikiamos tik atlikus išsamų išimtinių aplinkybių pobūdžio įvertinimą. Užtikrinamos teisės į administracinę sprendimo dėl išimties peržiūrą ir į veiksmingą apskundimą teismine tvarka. Išimtį suteikusi valstybė narė paskelbia metinius statistinius duomenis apie suteiktų išimčių skaičių bei nurodytas priežastis ir pateikia šiuos duomenis Komisijai.

Pagal pirmą pastraipą suteikiamos išimtys netaikomos kredito įstaigoms ir finansų įstaigoms, taip pat 2 straipsnio 1 dalies 3 punkto b papunktyje nurodytiems įpareigotiesiems subjektams, kurie yra valstybės pareigūnai.

Jei valstybė narė nusprendžia padaryti išimtį pagal pirmą pastraipą, tai neapriboja kompetentingų institucijų ir FŽP prieigos prie informacijos.“;

i) 8 dalis išbraukiama;

j) 9 dalis pakeičiama taip:

„9. Valstybės narės užtikrina, kad šio straipsnio 3a dalyje nurodyti centriniai registrai būtų sujungti per Europos centrinę platformą, įsteigtą pagal Direktyvos (ES) 2017/1132 22 straipsnio 1 dalį. Valstybių narių centriniai registrai prie platformos jungiami pagal technines specifikacijas ir procedūras, nustatytas įgyvendinimo aktuose, kuriuos Komisija priėmė pagal Direktyvos (ES) 2017/1132 24 straipsnį ir šios direktyvos 31a straipsnį.

Valstybės narės užtikrina, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija būtų pasiekama per sujungtų registrų sistemą, sukurtą pagal Direktyvos (ES) 2017/1132 22 straipsnio 2 dalį, laikantis valstybių narių nacionalinių įstatymų, kuriais įgyvendinamos šio straipsnio 4 ir 5 dalys.

Valstybės narės imasi tinkamų priemonių užtikrinti, kad tik 1 dalyje nurodyta atnaujinta ir realius tikruosius savininkus atitinkanti informacija būtų pasiekama per jų nacionalinius registrus ir sujungtų registrų sistemą, o prieiga prie tos informacijos atitiktų duomenų apsaugos taisykles.

1 dalyje nurodyta informacija turi būti pasiekama per nacionalinius registrus ir registrų sąveikos sistemą bent penkerius metus ir ne daugiau kaip 10 metų nuo tada, kai nebelieka pagrindų registruoti 3a dalyje nurodytą informaciją apie tikruosius savininkus. Valstybės narės bendradarbiauja su Komisija, kad įdiegtų įvairius prieigos tipus pagal 4 ir 4a dalis.“;

k) papildoma šia dalimi:

„10. Valstybės narės Komisijai ne vėliau kaip 2019 m. liepos 10 d. praneša 1 dalyje nurodytų patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų kategorijas, ypatybių aprašymą, pavadinimus ir, kai taikoma, teisinį pagrindą. Komisija ne vėliau kaip 2019 m. rugsėjo 10 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia tokių patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų konsoliduotą sąrašą.

Komisija ne vėliau kaip 2020 m. birželio 26 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje įvertinama, ar visi patikos fondai ir panašios juridinės struktūros, kaip nurodyta 1 dalyje, valdomos pagal valstybių narių teisę, buvo tinkamai identifiukuotos ir ar joms taikomi įpareigojimai, nustatyti šioje direktyvoje. Kai tinkama, Komisija imasi reikiamų priemonių, kad veiktų atsižvelgdama į tos ataskaitos rezultatus.“;

17) įterpiamas šis straipsnis:

„31a straipsnis

Įgyvendinimo aktai

Prireikus, be įgyvendinimo aktų, kuriuos Komisija priima pagal Direktyvos (ES) 2017/1132 24 straipsnį ir laikydama šios direktyvos 30 ir 31 straipsniuose nustatytos taikymo apimties, Komisija įgyvendinimo aktais nustato technines specifikacijas ir procedūras, kurios reikalingos norint tarpusavyje sujungti valstybių narių centrinius registrus, kaip nurodyta 30 straipsnio 10 dalyje ir 31 straipsnio 9 dalyje, atsižvelgiant į:

- a) technines specifikacijas, kuriose apibrėžiami techniniai duomenys, kurių reikia platformos funkcijoms vykdyti, taip pat tokių duomenų saugojimo, naudojimo ir apsaugos metodas;
- b) bendruosius kriterijus, pagal kuriuos informacija apie tikruosius savininkus prieinama per sujungtų registrų sistemą, priklausomai nuo valstybių narių suteiktos prieigos laipsnio;
- c) techninius duomenis, kaip galima susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus;
- d) galimybės naudotis registrų sąveikos sistemos teikiamomis paslaugomis technines sąlygas;
- e) technines įvairių rūšių prieigos prie informacijos apie tikruosius savininkus pagal 30 straipsnio 5 dalį ir 31 straipsnio 4 dalį sąlygas;
- f) mokėjimo tvarką, kai prieiga prie informacijos apie tikruosius savininkus apmokestinama pagal 30 straipsnio 5a dalį ir 31 straipsnio 4a dalį, atsižvelgiant į prieinamas mokėjimų priemones, pavyzdžiui, nuotolinio mokėjimo operacijas.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 64a straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Savo įgyvendinimo aktuose Komisija siekia naudoti jau išbandytas technologijas ir egzistuojančią tvarką. Komisija užtikrina, kad rengiant sistemas patiriamos išlaidos neviršytų to, kas absoliučiai būtina siekiant įgyvendinti šią direktyvą. Komisijos įgyvendinimo aktai turi pasižymėti skaidrumu ir turi būti rengiami Komisijai ir valstybėms narėms keičiantis patirtimi ir informacija.“;

18) 32 straipsnis papildomas šia dalimi:

„9. Nedarant poveikio 34 straipsnio 2 daliai, vykdydamas savo funkcijas kiekvienas FŽP turi galimybę prašyti informacijos iš bet kurio įpareigotojo subjekto, ją gauti ir naudoti šio straipsnio 1 dalyje nustatytu tikslu, net jei anksčiau nebuvo pateikta pranešimo pagal 33 straipsnio 1 dalies a punktą ar 34 straipsnio 1 dalį.“;

19) įterpiamas šis straipsnis:

„32a straipsnis

1. Valstybės narės įdiegia centralizuotus automatizuotus mechanizmus, tokius kaip centriniai registrai arba centrinės elektroninių duomenų paieškos sistemos, leidžiančius laiku identifikuoti bet kokius fizinius arba juridinius asmenis, turinčius arba kontroliuojančius mokėjimo sąskaitas ir pagal IBAN nustatomas banko sąskaitas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 260/2012 (*), taip pat jų teritorijoje kredito įstaigos turimus banko seifus. Valstybės narės praneša Komisijai apie tų nacionalinių mechanizmų ypatybes.

2. Valstybės narės užtikrina, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose centralizuotuose mechanizmuose laikomą informaciją nedelsiant ir jos nefiltravus tiesiogiai gautų nacionaliniai FŽP. Informacija taip pat turi būti prieinama nacionalinėms kompetentingoms institucijoms, kad jos galėtų vykdyti savo įsipareigojimus pagal šią direktyvą. Valstybės narės užtikrina, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose centralizuotuose mechanizmuose laikomą informaciją bet kuris FŽP galėtų laiku suteikti bet kuriam kitam FŽP pagal 53 straipsnį.

3. Toliau nurodyta informacija pasiekama ir paieška joje galima per 1 dalyje nurodytus centralizuotus mechanizmus:

- kliento sąskaitos turėtojo ir bet kokio asmens, ketinančio veikti kliento vardu: pavardė, papildyta arba kitais pagal nacionalines nuostatas, kuriomis perkeliamas 13 straipsnio 1 dalies a punktas, reikalaujamais atpažinties duomenimis, arba unikaliu atpažinties kodu;
- kliento sąskaitos turėtojo tikrojo savininko: pavardė, papildyta arba kitais pagal nacionalines nuostatas, kuriomis perkeliamas 13 straipsnio 1 dalies b punktas, reikalaujamais atpažinties duomenimis, arba unikaliu atpažinties kodu;
- banko arba mokėjimo sąskaitos: IBAN kodas, sąskaitos atidarymo ir uždarymo data;
- banko seifo: nuomininko pavardė arba pavadinimas, papildytas kitais pagal nacionalines nuostatas, kuriomis perkeliama 13 straipsnio 1 dalis, reikalaujamais atpažinties duomenimis arba unikaliu atpažinties kodu, ir nuomos laikotarpis.

4. Valstybės narės gali svarstyti galimybę reikalauti, kad kita FŽP ir kompetentingų institucijų įsipareigojimams pagal šią direktyvą vykdyti itin svarbi informacija būtų prieinama ir joje būtų galima atlikti paiešką per centralizuotus mechanizmus.

5. Komisija ne vėliau kaip 2020 m. birželio 26 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinamos sąlygos ir techninės specifikacijos bei procedūros, kuriomis užtikrinamas saugus ir efektyvus centralizuotų automatizuotų mechanizmų sujungimas. Prireikus prie tos ataskaitos pridamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

(*) 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 260/2012, kuriuo nustatomi kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijų eurais techniniai ir komerciniai reikalavimai ir iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 924/2009 (OL L 94, 2012 3 30, p. 22).“;

20) įterpiamas šis straipsnis:

„32b straipsnis

1. Valstybės narės suteikia FŽP ir kompetentingoms institucijoms prieigą prie informacijos, kuri leidžia laiku identifikuoti fizinius ar juridinius asmenis, turinčius nekilnojamo turto. Tai gali būti daroma ir per registrus arba centrinės elektroninių duomenų paieškos sistemas, jei tokie registrai ar sistemos yra įdiegti.

2. Komisija ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinamas informacijos registruose derinimo poreikis ir proporcingumas ir įvertinamas tų registrų sujungimo poreikis. Prireikus prie tos ataskaitos pridamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.“;

21) 33 straipsnio 1 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) FŽP pateikus prašymą jam tiesiogiai suteikiant visą reikiamą informaciją.“;

22) 34 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Valstybės narės paskirtas savireguliuavimo organas viešai skelbia metinę ataskaitą, kurioje pateikiama informacija apie:

a) priemonės, kurių imtasi pagal 58, 59 ir 60 straipsnius;

b) gautų pranešimų apie pažeidimus skaičių, kaip nurodyta 61 straipsnyje, jei taikoma;

c) savireguliuavimo organo gautų pranešimų skaičių, kaip nurodyta 1 dalyje, ir, atitinkamais atvejais, savireguliuavimo organo FŽP persiūtus pranešimus;

d) jei taikoma, skaičių ir aprašymą priemonių, kurių imtasi pagal 47 ir 48 straipsnius siekiant stebėti, kaip įpareigotieji subjektai laikosi savo prievolių pagal:

i) 10–24 straipsnius (deramas klientų tikrinimas);

ii) 33, 34 ir 35 straipsnius (pranešimas apie įtartinus sandorius);

iii) 40 straipsnį (įrašų saugojimas); ir

iv) 45 ir 46 straipsnius (vidaus kontrolė).“;

23) 38 straipsnis pakeičiamas taip:

„38 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad asmenys, įskaitant įpareigotojo subjekto darbuotojus ir atstovus, kurie pačioje įstaigoje arba FŽP pateikia informaciją apie įtariamą pinigų plovimą ar teroristų finansavimą, būtų teisiškai apsaugoti nuo grasinimų, atsakomųjų ar priešišku veiksmų, visų pirma nuo priešišku ar diskriminacinių su darbo santykiais susijusių veiksmų.

2. Valstybės narės užtikrina, kad asmenys, kurie susiduria su grasinimais, atsakomaisiais ar priešiškais veiksmais arba priešiškais ar diskriminaciniais su darbo santykiais susijusiais veiksmais dėl to, kad įstaigos viduje arba FŽP pateikė informaciją apie įtariamą pinigų plovimą ar teroristų finansavimą, turėtų teisę saugiai pateikti skundą atitinkamoms kompetentingoms institucijoms. Nedarant poveikio FŽP surinktos informacijos konfidencialumui, valstybės narės taip pat užtikrina, kad tokie asmenys turėtų teisę į veiksmingą teisinę gynybą, kad galėtų apsaugoti savo teises pagal šią dalį.“;

24) 39 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas nedraudžia keistis atskleista informacija kredito įstaigoms ir finansų institucijoms iš valstybių narių, jei jos priklauso tai pačiai grupei, ir toms įmonėms bei trečiosiose šalyse įsteigtiems jų filialams ir dukterinėms įmonėms, kuriose jos turi akcijų daugumą, jei tie filialai ir dukterinės įmonės, kuriose jos turi akcijų daugumą, visiškai laikosi visos grupės politikos ir procedūrų, įskaitant keitimosi informacija grupės viduje procedūras pagal 45 straipsnį, ir visos grupės politika ir procedūros atitinka šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus.“;

25) 40 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) a punktas pakeičiamas taip:

„a) deramo klientų tikrinimo atveju – dokumentų ir informacijos, kurie būtini vykdant II skyriuje nustatytus deramo klientų tikrinimo reikalavimus, kopijas, įskaitant, kai prieinama, informaciją, gautą elektroninės atpažinties priemonėmis, atitinkamas patikimumo užtikrinimo paslaugas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 910/2014, ar bet kuri kitą saugų nuotolinės arba elektroninės atpažinties procesą, kurį pripažįsta, yra patvirtinusi arba priėmusios atitinkamos nacionalinės valdžios institucijos, penkerius metus po verslo santykių su klientu pabaigos arba pavienio sandorio datos“;

b) papildoma šia pastraipa:

„Šioje dalyje nurodytas saugojimo laikotarpis, įskaitant tolesnį saugojimo laikotarpį, neviršijantį papildomų penkerių metų, taip pat taikomas duomenims, gaunamiems per 32a straipsnyje nurodytus centralizuotus mechanizmus.“;

26) 43 straipsnis pakeičiamas taip:

„43 straipsnis

Asmens duomenų tvarkymas pagal šią direktyvą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos tikslais, kaip nurodyta 1 straipsnyje, laikomas viešojo intereso klausimu pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 (*).

(*) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).“;

27) 44 straipsnis pakeičiamas taip:

„44 straipsnis

1. Valstybės narės, siekdamos prisidėti rengiant rizikos vertinimą pagal 7 straipsnį, užtikrina, kad jos būtų pajėgios įvertinti savo kovos su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu sistemų veiksmingumą, tuo tikslu kaupdamos išsamius statistinius duomenis, susijusius su tokių sistemų veiksmingumu.

2. 1 dalyje nurodyti statistiniai duomenys apima:

a) skirtingų sektorių, kuriems taikoma ši direktyva, dydį ir svarbą rodančius duomenis, įskaitant kiekvieno sektoriaus fizinių asmenų ir subjektų skaičių bei reikšmę ekonomikai;

b) duomenis, kuriais vertinami nacionalinės kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemos pranešimų, tyrimų ir teisminiai etapai, įskaitant pranešimų FŽP apie įtartinus sandorius skaičių, priemones, kurių buvo imtasi atsižvelgiant į tuos pranešimus, taip pat per metus ištirtų atvejų skaičių, baudžiamojon atsakomybėn patrauktų asmenų skaičių, už pinigų plovimo ar teroristų finansavimo nusikaltimus nuteistų asmenų skaičių, pirminių nusikaltimų rūšis, jei tokia informacija prieinama, ir įšaldyto, areštuoto ar konfiskuoto turto vertę eurais;

c) jei yra, duomenis, rodančius pranešimų, kuriais remiantis vėliau atlikti tyrimai, skaičių ir procentinę dalį, kartu su metine ataskaita įpareigotiesiems subjektams, kurioje išsamiau išdėstoma jų pateiktų pranešimų nauda ir tolesni su jais susiję veiksmai;

d) duomenis apie tai, kiek tarpvalstybinių prašymų dėl informacijos FŽP buvo pateikta, gauta, atmesta ir iš dalies arba visiškai patenkinta, suskirstytus pagal valstybę partnerę;

e) už kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priežiūrą atsakingoms kompetentingoms institucijoms skirtus žmogiškuosius išteklius ir FŽP skirtus žmogiškuosius išteklius 32 straipsnyje nurodytoms užduotims atlikti;

f) priežiūros veiksmų skaičių vietoje ir ne vietoje, atliekant priežiūros veiksmus nustatytų pažeidimų skaičių ir priežiūros institucijų paskirtas sankcijas ir (arba) administracines priemones.

3. Valstybės narės užtikrina, kad kasmet būtų skelbiama jų statistinių duomenų konsoliduota apžvalga.

4. Valstybės narės kasmet perduoda Komisijai 2 dalyje nurodytus statistinius duomenis. Komisija paskelbia metinę ataskaitą, kurioje apibendrina ir paaiškina 2 dalyje nurodytus statistinius duomenis. Ši ataskaita skelbiama jos interneto svetainėje.“;

28) 45 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Valstybės narės ir EPI informuoja vienas kitas apie atvejus, kai trečiosios valstybės teisė neleidžia įgyvendinti pagal 1 dalį reikalaujamos politikos ir procedūrų. Tokiais atvejais gali būti imamasi suderintų veiksmų sprendimui rasti. Vertindamos, kurios trečiosios valstybės neleidžia įgyvendinti pagal 1 dalį reikalaujamos politikos ir procedūrų, valstybės narės ir EPI atsižvelgia į visus teisinius suvaržymus, kurie gali trukdyti tinkamai įgyvendinti tą politiką ir procedūras, įskaitant slaptumą, duomenų apsaugą ir kitus suvaržymus, dėl kurių ribojami informacijos, kuri gali būti svarbi tam tikslui, mainai.“;

29) 47 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės nustato, kad virtualiųjų ir dekretinių valiutų konvertavimo paslaugų teikėjai ir depozicinės pinigines paslaugų teikėjai būtų registruojami, valiutos keityklos, čekių gryninimo įstaigos ir patikos arba bendrovių paslaugų teikėjai būtų licencijuojami ar registruojami, o lošimo paslaugų teikėjų veikla būtų reguliuojama.“;

30) 48 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiama ši dalis:

„1a. Kad būtų palengvintas ir skatinamas veiksmingas bendradarbiavimas, visų pirma keitimasis informacija, valstybės narės pateikia Komisijai įpareigotųjų subjektų kompetentingų institucijų, išvardytų 2 straipsnio 1 dalyje, sąrašą ir jų kontaktinius duomenis. Valstybės narės užtikrina, kad Komisijai teikiama informacija būtų reguliariai atnaujinama.

Komisija savo svetainėje viešai paskelbia tų institucijų registrą ir jų kontaktinius duomenis. Į registrą įtrauktos institucijos, neviršydamos savo įgaliojimų, atlieka ryšių su atitinkamomis kompetentingomis institucijomis kitose valstybėse narėse palaikymo funkcijas. Valstybių narių finansų priežiūros institucijos taip pat atlieka ryšių su EPI palaikymo funkcijas.

Siekdamos užtikrinti tinkamą šios direktyvos įgyvendinimą valstybės narės reikalauja, kad visiems įpareigotiesiems subjektams būtų taikoma tinkama priežiūra, įskaitant įgaliojimus atlikti priežiūrą vietoje ir ne vietoje, o pažeidimų atveju imasi tinkamų ir proporcingų administracinių priemonių padėčiai ištaisyti.“;

b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos turėtų pakankamai įgaliojimų, įskaitant įgaliojimą reikalauti pateikti bet kokią informaciją, reikalingą atitikties stebėsenai ir patikrinimams vykdyti, taip pat turėtų pakankamai finansinių, žmogiškųjų ir techninių išteklių savo funkcijoms vykdyti. Valstybės narės užtikrina, kad tų institucijų darbuotojai būtų sąžiningi ir tinkamos kvalifikacijos ir laikytųsi aukštų profesinių standartų, įskaitant konfidencialumo, duomenų apsaugos ir su interesų konfliktais susijusius standartus.“;

c) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Valstybės narės užtikrina, kad valstybės narės, kurioje įpareigotasis subjektas valdo padalinius, kompetentingos institucijos prižiūrėtų, kad tie padaliniai laikytųsi tos valstybės narės nacionalinių nuostatų, kuriomis perkeliama ši direktyva.

Tais atvejais, kai į grupės sudėtį įeina kredito ir finansų įstaigos, valstybės narės užtikrina, kad pirmoje pastraipoje nustatytais tikslais valstybės narės, kurioje įsteigta patronuojančioji įmonė, kompetentingos institucijos bendradarbiautų su valstybių narių, kuriose įsteigti į grupės sudėtį įeinantys padaliniai, kompetentingomis institucijomis.

45 straipsnio 9 dalyje nurodytų padalinių atveju priežiūra, kaip nurodyta šios dalies pirmoje pastraipoje, gali apimti tinkamas ir proporcingas priemones, skirtas dideliems trūkumams, kuriuos reikia nedelsiant šalinti, spręsti. Tos priemonės yra laikinos ir nutraukiamos pašalinus nustatytus trūkumus, be kita ko, padedant įpareigotojo subjekto buveinės valstybės narės kompetentingoms institucijoms arba su jomis bendradarbiaujant, vadovaujantis 45 straipsnio 2 dalimi.“;

d) 5 dalis papildoma šia pastraipa:

„Tais atvejais, kai į grupės sudėtį įeina kredito ir finansų įstaigos, valstybės narės užtikrina, kad valstybės narės, kurioje įsteigta patronuojančioji įmonė, kompetentingos institucijos prižiūrėtų, kad būtų veiksmingai įgyvendinama visos grupės politika ir procedūros, kaip nurodyta 45 straipsnio 1 dalyje. Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad valstybės narės, kurioje įsteigtos į grupės sudėtį įeinančios kredito ir finansų įstaigos, kompetentingos institucijos bendradarbiautų su valstybės narės, kurioje įsteigta patronuojančioji įmonė, kompetentingomis institucijomis.“;

31) 49 straipsnis pakeičiamas taip:

„49 straipsnis

Valstybės narės, be kita ko, siekdamos įgyvendinti įpareigojimą pagal 7 straipsnį, užtikrina, kad politikos formuotojai, FŽP, priežiūros institucijos ir kitos kompetentingos institucijos, dalyvaujančios kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu veikloje, taip pat mokesčių administratoriai ir teisėsaugos institucijos, veikiančios pagal šią direktyvą, turėtų veiksmingus mechanizmus, kad galėtų šalies viduje bendradarbiauti ir koordinuoti veiksmus plėtojant ir įgyvendinant kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu politiką ir veiklą.“;

32) VI skyriaus 3 skirsnis papildomas šiuo poskirsnium:

„IIa poskirsnis

Valstybių narių kompetentingų institucijų tarpusavio bendradarbiavimas

50a straipsnis

Taikydamos šią direktyvą valstybės narės nedraudžia kompetentingų institucijų savitarpio informacijos mainų arba pagalbos ir tuo tikslu nenustato nepagrįstų ar per didelių apribojimų. Valstybės narės ypatingai užtikrina, kad kompetentingos institucijos neatsisakytų vykdyti pagalbos prašymo tokiu pagrindu:

- a) laikant, kad prašymas taip pat susijęs su mokesčių klausimais;
- b) nacionalinėje teisėje reikalaujama, kad įpareigotieji subjektai išlaikytų slaptumą ar konfidencialumą, išskyrus tuos atvejus, kai atitinkama informacija, kurios prašoma, saugoma pagal teisinę privilegiją arba jai taikomas teisinės profesinės paslapties principas, kaip nurodyta 34 straipsnio 2 dalyje;
- c) užklausą gavusioje valstybėje narėje vyksta apklausa, tyrimas arba nagrinėjimas, išskyrus atvejus, kai pagalbos teikimas kliudytų tai apklausai, tyrimui arba nagrinėjimui;
- d) prašymą pateikusios kompetentingos institucijos partnerės įgaliojimų pobūdis ar statusas skiriasi nuo prašymą gavusios kompetentingos institucijos įgaliojimų.“;

33) 53 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad FŽP savo iniciatyva arba jų to paprašius keistųsi bet kokia informacija, kuri gali būti aktuali FŽP tvarkant ir analizuojant informaciją, susijusią su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu ir į tai įtrauktu fiziniu ar juridiniu asmeniu, nepriklausomai nuo susijusių pirminių nusikaltimų rūšies ir net jei keitimosi metu pirminių nusikaltimų rūšis nebuvo nustatyta.“;

b) 2 dalies antros pastraipos antras sakiny s pakeičiamas taip:

„Tas FŽP gauna informaciją pagal 33 straipsnio 1 dalį ir nedelsdamas perduoda atsakymus.“;

34) 54 straipsnis papildomas šia pastraipa:

„Valstybės narės užtikrina, kad FŽP paskirtų bent vieną asmenį ryšiams ar punktą, atsakingą už gaunamus informacijos prašymus iš FŽP kitose valstybėse narėse.“;

35) 55 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės užtikrina, kad prašomas FŽP išankstinis sutikimas dėl informacijos platinimo kompetentingoms institucijoms būtų suteiktas nedelsiant ir kuo platesniu mastu, nepriklausomai nuo susijusių pirminių nusikaltimų rūšies. Gavęs prašymą FŽP negali atsakyti duoti sutikimo dėl tokio platinimo, išskyrus tuos atvejus, kai tai viršytų jo kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu nuostatų taikymo sritį arba galėtų pakenkti tyrimui, arba

kitaip neatitiktų tos valstybės narės nacionalinės teisės pagrindinių principų. Kiekvienas toks atsisakymas duoti sutikimą turi būti tinkamai paaiškinamas. Tos išimtys nurodomos taip, kad būtų užkirstas kelias piktnaudžiavimui ir nepagrįstiems informacijos platinimo kompetentingoms institucijoms apribojimams.“;

36) 57 straipsnis pakeičiamas taip:

„57 straipsnis

Pirminių nusikaltimų, kaip nurodyta 3 straipsnio 4 punkte, apibrėžčių nacionalinėje teisėje skirtumai netrukdo FŽP teikti pagalbos kitam FŽP ir neriboja keitimosi informacija, jos platinimo ir naudojimo pagal 53, 54 ir 55 straipsnius.“;

37) VI skyriaus 3 skirsnis papildomas šiuo poskirsniu:

„IIIa poskirsnis

Bendradarbiavimas tarp kompetentingų institucijų, prižiūrinčių kredito ir finansų įstaigas, ir kitų profesinė paslaptimi saistomų institucijų

57a straipsnis

1. Valstybės narės reikalauja, kad visi kredito ir finansų įstaigų atitiktų šiai direktyvai prižiūrinčiose kompetentingose institucijose dirbantys ar dirbę asmenys ir tokių kompetentingų institucijų vardu veikiantys auditoriai ir ekspertai būtų saistomi prievolės saugoti profesinę paslaptį.

Nedarant poveikio atvejams, kuriems taikoma baudžiamoji teisė, konfidenciali informacija, kurią pirmoje pastraipoje nurodyti asmenys gauna atlikdami savo pareigas pagal šią direktyvą, gali būti atskleidžiama tik santraukos ar apibendrinta forma tokiu būdu, kad nebūtų įmanoma atpažinti konkrečių kredito ir finansų įstaigų.

2. 1 dalies nuostatos netrukdo keisti informacija:

- a) kompetentingoms institucijoms, prižiūrinčioms kredito ir finansų įstaigas valstybėje narėje pagal šią direktyvą arba kitus teisėkūros aktus, susijusius su kredito ir finansų įstaigų priežiūra;
- b) kompetentingoms institucijoms, prižiūrinčioms kredito ir finansų įstaigas skirtingose valstybėse narėse pagal šią direktyvą arba kitus teisėkūros aktus, susijusius su kredito ir finansų įstaigų priežiūra, įskaitant Europos Centrinį Banką (ECB), kuris veikia vadovaudamasis Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1024/2013 (*). Tiems informacijos mainams taikomos 1 dalyje nurodytos profesinės paslapties sąlygos.

Ne vėliau kaip 2019 m. sausio 10 d. kompetentingos institucijos, pagal šią direktyvą prižiūrinčios kredito ir finansų įstaigas, ir ECB, veikdamas pagal Reglamento (ES) Nr. 1024/2013 27 straipsnio 2 dalį bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES (**), 56 straipsnio pirmos pastraipos g punktą, padedami Europos priežiūros institucijų, sudaro susitarimą dėl praktinių informacijos mainų aspektų.

3. Kredito ir finansų įstaigas prižiūrinčios kompetentingos institucijos, gaunančios konfidencialią informaciją pagal 1 dalį, šia informacija naudojami tik:

- a) tiek, kiek tai būtina atliekant savo pareigas pagal šią direktyvą arba kitus teisėkūros aktus kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu srityje, riziką ribojančio kredito ir finansų įstaigų reguliavimo ir priežiūros srityse, įskaitant sankcijų skyrimą;
- b) pateikdamos apeliacinį skundą dėl kredito ir finansų įstaigas prižiūrinčios kompetentingos institucijos sprendimo, įskaitant teismo procesą;
- c) kai inicijuojami teismo procesai pagal specialias nuostatas, numatytas šios direktyvos taikymo sritį arba prudenčio reguliavimo bei kredito ir finansų įstaigų priežiūros sritis apimančiuose Sąjungos teisės aktuose.

4. Valstybės narės užtikrina, kad už kredito ir finansų įstaigų priežiūrą atsakingos kompetentingos institucijos šios direktyvos tikslais kuo glaudžiau bendradarbiautų tarpusavyje nepaisant jų pobūdžio ar statuso. Toks bendradarbiavimas taip pat apima gebėjimą neviršijant prašymą gavusios kompetentingos institucijos įgaliojimų atlikti tyrimus prašymą pateikusios kompetentingos institucijos vardu ir vėliau keistis vykdant tą tyrimą gauta informacija.

5. Valstybės narės gali leisti savo nacionalinėms kredito ir finansų įstaigas prižiūrinčioms kompetentingoms institucijoms sudaryti bendradarbiavimo susitarimus, kuriais būtų numatytas bendradarbiavimas ir keitimasis konfidencialia informacija su trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis, kurios yra tų kompetentingų institucijų partnerės. Tokie bendradarbiavimo susitarimai sudaromi remiantis abipusiškumo principu ir tik tuomet, jeigu atskleidžiamai informacijai taikoma profesinės paslapties reikalavimų, kurie turi būti bent lygiaverčiai nurodytiesiems 1 dalyje, garantija. Konfidenciali informacija, kuria keičiamasi pagal tuos bendradarbiavimo susitarimus, turi būti naudojama tų institucijų priežiūros užduotims atlikti.

Jeigu informacijos, kuria keičiamasi, šaltinis yra kita valstybė narė, informacija gali būti atskleista tik gavus aiškų kompetentingos institucijos, kuri pateikė tą informaciją, sutikimą ir, atitinkamais atvejais, gali būti atskleista tik tais tikslais, kuriais ta institucija davė savo sutikimą.

57b straipsnis

1. Neatsižvelgiant į 57a straipsnio 1 ir 3 dalis ir nedarant poveikio 34 straipsnio 2 daliai, valstybės narės gali leisti keistis informacija tos pačios valstybės narės arba kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms, kompetentingoms institucijoms ir institucijoms, kurioms patikėta finansų sektoriaus subjektų ir fizinių arba juridinių asmenų, kai jie vykdo savo profesinę veiklą pagal 2 straipsnio 1 dalies 3 punktą, priežiūrą, taip pat institucijoms, pagal teisės aktus atsakingoms už finansų rinkų priežiūrą, kai jos vykdo savo funkcijas atitinkamose priežiūros srityse.

Gautai informacijai visais atvejais taikomi profesinės paslapties reikalavimai, kurie turi būti bent lygiaverčiai nurodytiems 57a straipsnio 1 dalyje.

2. Neatsižvelgiant į 57a straipsnio 1 ir 3 dalis, valstybės narės, vadovaudamosi nacionalinės teisės nuostatomis, gali leisti atskleisti tam tikrą informaciją kitoms nacionalinėms institucijoms, pagal teisės aktus atsakingoms už finansų rinkų priežiūrą arba konkrečiai atsakingoms už kovos su pinigų plovimu ar pinigų plovimo atvejų tyrimo, pirminių nusikaltimų arba teroristų finansavimo sritis.

Tačiau konfidenciali informacija, kuria keičiamasi pagal šią dalį, turi būti naudojama tik atitinkamų institucijų teisinėms užduotims atlikti. Prieigą prie tokios informacijos turintiems asmenims taikomi profesinės paslapties reikalavimai, kurie turi būti bent lygiaverčiai nurodytiems 57a straipsnio 1 dalyje.

3. Valstybės narės gali leisti atskleisti tam tikrą su kredito įstaigų priežiūra atitiktą šiai direktyvai užtikrinimo tikslais susijusią informaciją parlamentų tyrimų komitetams, audito rūmams ir kitiems už tyrimus atsakingiems subjektams atitinkamoje valstybėje narėje šiomis sąlygomis:

- a) subjektai turi tikslus nacionalinėje teisėje apibrėžtus įgaliojimus tirti arba tikrinti valdžios institucijų, atsakingų už tų kredito įstaigų priežiūrą arba įstatymus dėl tokios priežiūros, veiksmus;
- b) informacija yra tikrai būtina a punkte nurodytiems įgaliojimams vykdyti;
- c) prieigą prie informacijos turintiems asmenims pagal nacionalinę teisę taikomi profesinės paslapties reikalavimai, kurie yra bent lygiaverčiai nurodytiems 57a straipsnio 1 dalyje;
- d) informacija, kurios šaltinis yra kitoje valstybėje narėje, atskleidžiama tik gavus aiškų kompetentingų institucijų, kurios pateikė tą informaciją, sutikimą ir tik tais tikslais, kuriais tos institucijos davė sutikimą.

(*) 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013 10 29, p. 63).

(**) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).“;

38) 58 straipsnio 2 dalis papildoma šia pastraipa:

„Valstybės narės taip pat užtikrina, kad kompetentingoms institucijoms nustačius pažeidimų, už kuriuos taikomos baudžiamosios sankcijos, jos apie tai laiku praneštų teisėsaugos institucijoms.“;

39) 61 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos ir (atitinkamais atvejais) savireguliuojamos institucijos nustatytų veiksmingus ir patikimus mechanizmus, kuriais būtų skatinama kompetentingoms ir (atitinkamais atvejais) savireguliuojamos institucijoms pranešti apie nacionalinių nuostatų, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, galimus ar faktinius pažeidimus.

Tuo tikslu jos suteikia vieną ar daugiau saugaus ryšio kanalų asmenims, pranešantiems apie pirmoje pastraipoje nurodytus atvejus. Tokiais kanalais užtikrinama, kad informaciją teikiančių asmenų tapatybė būtų žinoma tik kompetentingoms institucijoms arba, atitinkamais atvejais, savireguliuojamos institucijoms.“;

b) 3 dalis papildoma šiomis pastraipomis:

„Valstybės narės užtikrina, kad asmenys, įskaitant įpareigotojo subjekto darbuotojus ir atstovus, kurie pačioje įstaigoje arba FŽP pateikia informaciją apie įtariamą pinigų plovimą ar teroristų finansavimą, būtų teisiškai apsaugoti nuo grasinimų, atsakomųjų ar priešiško veiksmų, visų pirma nuo priešiško ar diskriminacinio su darbo santykiais susijusių veiksmų.

Valstybės narės užtikrina, kad asmenys, kurie susiduria su grasinimais, priešiškais veiksmais arba priešiškais ar diskriminaciniais su darbo santykiais susijusiais veiksmais dėl to, kad įstaigos viduje arba FŽP pateikė informaciją apie įtariamą pinigų plovimą ar teroristų finansavimą, turėtų teisę saugiai pateikti skundą atitinkamoms kompetentingoms institucijoms. Nedarant poveikio FŽP surinktos informacijos konfidencialumui, valstybės narės taip pat užtikrina, kad tokie asmenys turėtų teisę į veiksmingą teisinę gynybą siekdami apsaugoti savo teises pagal šią dalį.“;

40) įterpiamas šis straipsnis:

„64a straipsnis

1. Komisijai padeda Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos komitetas (toliau – Komitetas), kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/847 (*) 23 straipsnyje. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011 (**).

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

(*) 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/847 dėl informacijos, teikiamos pervedant lėšas, ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1781/2006 (OL L 141, 2015 6 5, p. 1).

(**) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).“;

41) 65 straipsnis pakeičiamas taip:

„65 straipsnis

1. Ne vėliau kaip 2022 m. sausio 11 d. ir vėliau kas trejus metus Komisija parengia ir Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą.

Toje ataskaitoje visų pirma nurodoma:

a) Sąjungos ir valstybių narių lygmenimis priimtos specialios priemonės ir nustatyti mechanizmai, skirti kylančių problemų ir vykstančių pokyčių, keliančių grėsmę Sąjungos finansų sistemai, prevencijai ir šalinimui;

b) tolesni veiksmai, kurių buvo imtasi Sąjungos ir valstybių narių lygmenimis ir kurie susiję su problemomis, apie kurias buvo pranešta, įskaitant skundus dėl nacionalinės teisės aktų, kurie apsunkina kompetentingų ir savireguliuojamos institucijų galimybes naudotis priežiūros ir tyrimo įgaliojimais;

- c) ar valstybių narių kompetentingoms institucijoms ir FŽP prieinama reikiama informacija, kad būtų galima apsaugoti finansų sistemą nuo jos panaudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui;
- d) kaip vykdomas tarptautinis kompetentingų institucijų ir FŽP bendradarbiavimas ir informacijos mainai;
- e) kokių būtinų veiksmų imasi Komisija, siekdama patikrinti, ar valstybės narės imasi priemonių pagal šią direktyvą, ir siekdama įvertinti kylančias problemas ir vykstančius pokyčius valstybėse narėse;
- f) pateikiama analizė, ar Sąjungos ir valstybių narių lygmenimis taikant konkrečias priemones ir mechanizmus galima surinkti informaciją apie ne Sąjungos teritorijoje įsteigtų bendrovių ir kitų juridinių asmenų tikruosius savininkus ir gauti prieigą prie jos, taip pat ar 20 straipsnio b punkte nurodytos priemonės yra proporcingos;
- g) įvertinimas, kaip laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje pripažintų pagrindinių teisių ir principų.

Prireikus su pirmąja ataskaita, kuri turi būti paskelbta ne vėliau kaip 2022 m. sausio 11 d., pateikiami teisėkūros pasiūlymai, įskaitant, jei tinkama, dėl virtualiųjų valiutų, įgaliojimų įsteigti ir tvarkyti centrinę duomenų bazę, kurioje registruojama naudotojų tapatybė ir depozicinių piniginių adresai, prieinami FŽP, taip pat savanoriško atskleidimo formų, skirtų virtualiųjų valiutų naudotojams, ir būdų pagerinti valstybių narių turto susigrąžinimo tarnybų bendradarbiavimą ir 20 straipsnio b punkte nurodytą riziką paremtų priemonių taikymą.

2. Komisija ne vėliau kaip 2019 m. birželio 1 d. įvertina FŽP bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis sistemą, taip pat FŽP tarpusavio bendradarbiavimo Sąjungos viduje kliūtis ir galimybes, įskaitant galimybę sukurti koordinavimo ir paramos mechanizmą.

3. Komisija prirėikus Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje įvertina juridinių subjektų tikrųjų savininkų nustatymo procentinės dalies sumažinimo poreikį ir proporcingumą, atsižvelgiant į tarptautinių organizacijų ir standartus nustatančių institucijų, kompetentingų pinigų plovimo prevencijos ir kovos su teroristų finansavimu srityje, dėl naujo vertinimo pateiktas rekomendacijas šiuo klausimu, ir prirėikus pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.“;

42) 67 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojūt įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi, ne vėliau kaip nuo 2017 m. birželio 26 d.

Valstybės narės 12 straipsnio 3 dalį taiko nuo 2020 m. liepos 10 d.

Valstybės narės sukuria 30 straipsnyje nurodytus registrus ne vėliau kaip 2020 m. sausio 10 d., 31 straipsnyje nurodytus registrus – ne vėliau kaip 2020 m. kovo 10 d., o 32a straipsnyje nurodytus centralizuotus automatizuotus mechanizmus – ne vėliau kaip 2020 m. rugsėjo 10 d.

Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis Komisija užtikrina 30 ir 31 straipsniuose nurodytų registrų sąveiką ne vėliau kaip 2021 m. kovo 10 d.

Valstybės narės nedelsdamos pateikia Komisijai šioje dalyje nurodytų priemonių tekstus.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Tokios nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.“;

43) II priedo 3 punkto įžanginė dalis pakeičiama taip:

„3. Geografinės rizikos veiksniai – registravimas, steigimas, gyvenamoji vieta.“;

44) III priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 punktas papildomas šiuo papunkčiu:

„g) klientas yra trečiosios šalies pilietis, kuris kreipiasi dėl teisės gyventi valstybėje narėje arba dėl jos pilietybės mainais už kapitalo pervedimus, turto ar Vyriausybės obligacijų įsigijimą arba investicijas į bendroves toje valstybėje narėje.“;

b) 2 punktas iš dalies keičiamas taip:

i) c papunktis pakeičiamas taip:

„c) netiesioginiai verslo santykiai arba sandoriai be tam tikrų apsaugos priemonių, pavyzdžiui, elektroninės atpažinties priemonių, atitinkamų patikimumo užtikrinimo paslaugų, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 910/2014, arba bet kurio kito saugaus nuotolinės arba elektroninės atpažinties proceso, kurį reglamentuoja, pripažįsta, yra patvirtinusios arba priėmusios atitinkamos nacionalinės valdžios institucijos;“;

ii) papildoma šiuo papunkčiu:

„f) su nafta, ginklais, brangiaisiais metalais, tabako produktais, kultūriniais artefaktais ir kitais archeologiniu, istoriniu, kultūriniu ir religiniu požiūriu svarbiais arba retos mokslinės vertės daiktais, taip pat su dramblio kaulu ir saugomomis rūšimis susiję sandoriai.“

2 straipsnis

Direktyvos 2009/138/EB dalinis pakeitimas

Direktyvos 2009/138/EB 68 straipsnio 1 dalies b punktas papildomas šiuo papunkčiu:

„iv) institucijų, atsakingų už Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 (*) 2 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose išvardytų įpareigotųjų subjektų priežiūrą, kuria užtikrinama atitiktis tos direktyvos nuostatomis;

(*) 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).“

3 straipsnis

Direktyvos 2013/36/ES dalinis pakeitimas

Direktyvos 2013/36/ES 56 straipsnio pirma pastraipa papildoma šiuo punktu:

„g) institucijų, atsakingų už Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 (*) 2 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose išvardytų įpareigotųjų subjektų priežiūrą, kuria užtikrinama atitiktis tos direktyvos nuostatomis.

(*) 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).“

4 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigalioję įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2020 m. sausio 10 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

5 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

6 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2018 m. gegužės 30 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

A. TAJANI

Tarybos vardu

Pirmininkas

L. PAVLOVA

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2018/844**2018 m. gegužės 30 d.****kuria iš dalies keičiama Direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo ir Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Sąjunga yra įsipareigojusi sukurti tvarią, konkurencingą, saugią ir nuo iškastinio kuro nepriklausančią energetikos sistemą. Energetikos sąjungos nuostatose ir 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijoje nustatyti didelio užmojo Sąjungos įsipareigojimai dar labiau sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ne vėliau kaip 2030 m. bent 40 %, palyginti su 1990 m., padidinti suvartojamos atsinaujinančių išteklių energijos dalį, sutaupyti energijos, atsižvelgiant į Sąjungos lygmens siekius, taip pat padidinti Europos energetinį saugumą, konkurencingumą ir tvarumą;
- (2) kad būtų galima pasiekti tuos tikslus, 2016 m. teisėkūros procedūra priimamų aktų Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo srityje peržiūra apima 2030 m. Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslo pakartotinį įvertinimą, kaip buvo reikalauta 2014 m. Europos Vadovų Tarybos išvadose, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES ⁽⁴⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/31/ES ⁽⁵⁾ pagrindinių nuostatų peržiūrą bei finansavimo sistemos, įskaitant Europos struktūrinius ir investicijų fondus ir Europos strateginių investicijų fondą, sustiprinimą, kuris galiausiai pagerins investicijų į energijos vartojimo efektyvumo didinimą finansines sąlygas rinkoje;
- (3) Direktyvoje 2010/31/ES buvo reikalaujama, kad Komisija ne vėliau kaip 2017 m. sausio 1 d. atliktų peržiūrą, atsižvelgdama į tos direktyvos taikymo metu sukauptą patirtį ir padarytą pažangą, ir, jei būtina, pateiktų pasiūlymus;
- (4) rengdamasi tai peržiūrai Komisija ėmėsi įvairių veiksmų siekdama surinkti įrodymus apie tai, kaip Direktyva 2010/31/ES buvo įgyvendinama valstybėse narėse, didžiausią dėmesį skirdama tiems aspektams, kurie tinkamai veikė, ir tiems, kuriuos būtų galima patobulinti;
- (5) peržiūros ir Komisijos poveikio vertinimo rezultatai parodė, kad dabartinėms Direktyvos 2010/31/ES nuostatoms sustiprinti ir kai kuriems aspektams supaprastinti reikalingi tam tikri pakeitimai;
- (6) Sąjunga yra įsipareigojusi ne vėliau kaip 2050 m. sukurti tvarią, konkurencingą, saugią ir nuo iškastinio kuro nepriklausančią energetikos sistemą. Norint pasiekti tą tikslą, valstybėms narėms ir investuotojams reikia priemonių, kuriomis siekiama iki 2050 m. įgyvendinti ilgalaikį tikslą dėl išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ir kuriomis mažinama pastatų ūkio – jame Sąjungos mastu išmetama maždaug 36 % viso išmetamo CO₂ kiekio – priklausomybė nuo iškastinio kuro. Valstybės narės turėtų siekti energijos tiekimo priklausomybės nuo iškastinio

⁽¹⁾ OL C 246, 2017 7 28, p. 48.

⁽²⁾ OL C 342, 2017 10 12, p. 119.

⁽³⁾ 2018 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2018 m. gegužės 14 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

⁽⁵⁾ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

kuro mažinimo ir galutinės energijos suvartojimo mažinimo pusiausvyros, kuria būtų užtikrinamas išlaidų veiksmingumas. Tuo tikslu valstybėms narėms ir investuotojams reikalinga aiški vizija, pagal kurią jie vykdytų savo politiką ir priimtų sprendimus dėl investicijų, – tai apima orientacinius nacionalinius tarpinius tikslus ir veiksmus trumpojo laikotarpio (2030 m.), vidutinės trukmės laikotarpio (2040 m.) ir ilgojo laikotarpio (2050 m.) energijos vartojimo efektyvumo tikslams pasiekti. Atsižvelgiant į tuos tikslus ir bendrus Sąjungos užmojus energijos vartojimo efektyvumo srityje, itin svarbu, kad valstybės narės nurodytų, kokie yra numatomi jų ilgalaikių renovacijos strategijų rezultatai, ir stebėtų pokyčius nustatydamos vidinius pažangos rodiklius, atsižvelgiant į nacionalines sąlygas ir pokyčius;

- (7) 2015 m. Paryžiaus susitarimu dėl klimato kaitos (priimtu po Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (UNFCCC) šalių 21-osios Klimato kaitos konferencijos (COP 21)) sustiprintos Sąjungos pastangos mažinti jos pastatų ūkio priklausomybę nuo iškastinio kuro. Atsižvelgiant į tai, kad beveik 50 % Sąjungos galutinės energijos suvartojama šildymui ir vėsinimui, iš kurių 80 % naudojama pastatuose, Sąjungos energetikos ir klimato tikslų įgyvendinimas yra susijęs su Sąjungos pastangomis renovuoti savo pastatų ūkį teikiant pirmenybę energijos vartojimo efektyvumui, taikant principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir taip pat svarstant atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo galimybes;
- (8) Direktyvoje 2012/27/ES įtvirtintos nuostatos dėl ilgalaikių renovacijos strategijų turėtų būti perkeltos į Direktyvą 2010/31/ES, kurioje jos nuoseklumo sumetimais tinka geriau. Valstybės narės turėtų turėti galimybę naudoti savo ilgalaikes renovacijos strategijas siekdamos spręsti klausimus, susijusius su priešgaisrine sauga ir pavojais, kuriuos kelia intensyvus seisminis aktyvumas, bei darančius poveikį energijos vartojimo efektyvumui didinti skirtoms renovacijoms ir pastatų gyvavimo trukmei;
- (9) siekiant sukurti pastatų ūkį, kuriame energija būtų vartojama ypač efektyviai ir kuris būtų nepriklausomas nuo iškastinio kuro, ir užtikrinti, kad įgyvendinant ilgalaikes renovacijos strategijas būtų padaryta būtina pažanga pertvarkant esamus pastatus į beveik nulinės energijos pastatus, visų pirma didinant esmines renovacijas, valstybės narės turėtų pateikti aiškias gaires ir numatyti išmatuojamus, tikslinius veiksmus, taip pat skatinti vienodas galimybes gauti finansavimą, be kita ko, skirtus prasčiausiai veikiantiems nacionalinio pastatų ūkio segmentams, energijos nepriteklių patiriantiems vartotojams, socialiniams būstams ir namų ūkiams, kurie susiduria su skirtingų paskatų dilemomis, atsižvelgiant į įperkamumą. Siekdamos toliau remti būtiną savo nacionalinio nuomojamų pastatų ūkio tobulinimą, valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę nuomojamiems būstams nustatyti arba toliau taikyti reikalavimus, susijusius su tam tikro lygio energiniu naudingumu, vadovaujantis energinio naudingumo sertifikatais;
- (10) vadovaujantis Komisijos atliktu poveikio vertinimu, siekiant ekonomiškai efektyviu būdu įgyvendinti Sąjungos plataus užmojo tikslus energijos vartojimo efektyvumo srityje, būtina, kad vidutinis metinis renovacijų lygis sudarytų 3 %. Atsižvelgiant į tai, kad kaskart 1 % sutaupant energijos, 2,6 % sumažėja dujų importas, yra ypač svarbu nustatyti aiškius plataus užmojo tikslus esamo pastatų ūkio renovacijos srityje. Taigi, pastangomis padidinti pastatų energinį naudingumą būtų aktyviai prisidedama prie Sąjungos energetinės nepriklausomybės ir, be to, jomis suteikiama daug galimybių kurti darbo vietas Sąjungoje, visų pirma mažosiose ir vidutinėse įmonėse. Tokiomis aplinkybėmis valstybės narės turėtų atsižvelgti į poreikį aiškiai susieti savo ilgalaikes renovacijos strategijas ir tinkamas iniciatyvas, skirtas įgūdžių ugdymui ir švietimui statybos ir energijos vartojimo efektyvumo sektoriuose skatinti;
- (11) reikėtų, laikantis valstybių narių apibrėžtų kriterijų, atsižvelgti į poreikį mažinti energijos nepriteklių. Valstybės narės, savo renovacijos strategijose apibrėždamos nacionalinius veiksmus, kuriais prisidedama prie energijos nepritekliaus mažinimo, turi teisę nustatyti, ką jos laiko tinkamais veiksmais;
- (12) savo ilgalaikėse renovacijos strategijose ir planuodamos veiksmus bei priemones, valstybės narės galėtų vartoti tokias sąvokas kaip antai inicijavimo momentas, reiškiantį tinkamus momentus per pastatų gyvavimo ciklą, pavyzdžiui, ekonominio efektyvumo ar sutrikdymo požiūriu, atlikti energijos vartojimo efektyvumui didinti skirtas renovacijas;
- (13) 2009 m. Pasaulio sveikatos organizacijos gairėse nurodyta, kad vidaus patalpų oro kokybės srityje didesnio energinio naudingumo pastatuose naudotojams užtikrinamas aukštesnio lygio komfortas ir gerovė, taip pat sudaromos sąlygos geresnei sveikatai. Šiluminiai tilteliai, nepakankama izoliacija ir nenumatyti oro keliai gali lemti už rasos tašką žemesnę paviršiaus temperatūrą ir drėgmę. Todėl būtina užtikrinti visišką ir vienodą pastato, taip pat jo balkonų, langų, stogų, sienų, durų ir grindų, izoliaciją ir ypač daug dėmesio turėtų būti skirta tam, kad jokių vidinių pastato paviršių temperatūra nebūtų mažesnė už rasos taško temperatūrą;

- (14) valstybės narės turėtų remti esamų pastatų energinio naudingumo didinimo priemones, kurios padeda užtikrinti sveiką patalpų vidaus aplinką, be kita ko, pašalinant asbestą ir kitas kenksmingas medžiagas, užkertant kelią neteisėtam kenksmingų medžiagų pašalinimui ir sudarant palankias sąlygas galiojančių teisėkūros procedūra priimtų aktų, kaip antai Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų 2009/148/EB ⁽¹⁾ ir (ES) 2016/2284 ⁽²⁾, laikymuisi;
- (15) svarbu užtikrinti, kad pastatų energiniam naudingumui didinti skirtomis priemonėmis dėmesys būtų skiriamas ne tik pastato atitvaroms, bet kad jos taip pat apimtų visus atitinkamus elementus ir technines sistemas pastate, kaip antai pasyviuosius elementus, kuriais prisidedama prie pasyviųjų metodų, kuriais siekiama sumažinti energijos poreikius šildymo ar vėsinimo reikmėms, energijos naudojimą apšvietimo ir vėdinimo reikmėms, taip didinant šiluminį ir regimąjį komfortą;
- (16) finansiniai mechanizmai, paskatos ir finansų įstaigų mobilizavimas siekiant užtikrinti, kad pastatuose būtų atliekamos energijos vartojimo efektyvumui didinti skirtos renovacijos, nacionalinėse ilgalaikėse renovacijos strategijose turėtų užimti vieną iš svarbiausių vietų ir turėtų būti aktyviai skatinami valstybėse narėse. Tokios priemonės turėtų apimti efektyvų energijos vartojimą kredituojančių hipotekos paskolų, skirtų sertifikuotoms energijos vartojimo požiūriu efektyvioms pastatų renovacijoms, skatinimą, viešosios valdžios institucijų skatinimą investuoti į efektyviai energiją vartojančių pastatų ūkį, pavyzdžiui, pasitelkiant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes arba neprivalomas sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, numanomos investicijų rizikos mažinimą, priemonių ir skaidrių patariamųjų priemonių ir paramos priemonių, kaip antai vieno langelio sistemų, kurios teikia renovacijos energijos srityje integruotas paslaugas, suteikimą, taip pat kitų priemonių ir iniciatyvų, kaip antai nurodytų Komisijos Pažangiojo išmaniųjų pastatų finansavimo iniciatyvoje, įgyvendinimą;
- (17) gamta grindžiami sprendimai, kaip antai tinkamai suplanuoti gatvių želdynai, žalieji stogai ir sienos, užtikrinantys pastatų izoliaciją ir pavėšį jiems, padeda sumažinti energijos paklausą, nes reikia mažiau šildyti ir vėsinti, ir padidinti pastato energinį naudingumą;
- (18) reikėtų skatinti mokslinius tyrimus ieškant naujų sprendimų, kuriais būtų didinamas istorinių pastatų ir vietų energinis naudingumas, ir išbandyti tokius sprendimus, kartu taip pat užtikrinant kultūros paveldo apsaugą ir išsaugojimą;
- (19) naujų pastatų ir pastatų, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, atveju valstybės narės turėtų skatinti naudoti didelio naudingumo alternatyvias sistemas, jeigu tai įmanoma techniniu, funkcinio ir ekonominiu požiūriu, kartu taip pat sprendžiant klausimus, susijusius su sveikomis patalpų mikroklimato sąlygomis, priešgaisrine sauga ir intensyvaus seisminio aktyvumo keliamais pavojais, laikantis vidaus saugos taisyklių;
- (20) norint pasiekti efektyvaus energijos vartojimo politikos tikslus dėl pastatų, reikėtų gerinti energinio naudingumo sertifikatų skaidrumą užtikrinant, kad būtų nustatyti ir nuosekliai taikomi visi skaičiavimams – tiek sertifikavimo, tiek minimalių energinio naudingumo reikalavimų taikymo tikslais – būtini parametrai. Valstybės narės turėtų patvirtinti tinkamas priemones, kuriomis būtų užtikrinta, pavyzdžiui, kad įrengtų, pakeistų arba atnaujintų techninių pastatų sistemų, kaip antai, skirtų patalpų šildymui, oro kondicionavimui ar vandens šildymui, naudingumas būtų dokumentuojamas pastatų sertifikavimo ir atitikties reikalavimams tikrinimo reikmėms;
- (21) turėtų būti apsvaistoma galimybė nustatyti reikalavimą įrengti automatinio reguliavimo įtaisus esamuose pastatuose, kai tai ekonominiu požiūriu tikslinga, pavyzdžiui, jei sąnaudos sudaro mažiau kaip 10 % visų pakeistų šilumos generatorių sąnaudų, kad būtų galima atskirai reguliuoti temperatūrą kiekviename kambaryje arba, jei tai pagrįsta, nustatytoje pastato vienetų šildomoje zonoje;
- (22) inovacijos ir naujos technologijos taip pat sudaro sąlygas pastatų sektoriui prisidėti prie bendro ekonomikos, įskaitant transporto sektorių, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo. Pavyzdžiui, pastatų sektorius gali būti panaudotas infrastruktūros, būtinos elektra varomų transporto priemonių pažangiajam įkrovimui, vystymui, ir taip pat sudaryti pagrindą valstybėms narėms pasirinkti naudoti automobilių baterijas kaip elektros energijos šaltinį;
- (23) naudojantis elektra varomomis transporto priemonėmis ir tuo pačiu metu padidinus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių dalį, mažiau išmetama anglies dioksido ir gerėja oro kokybė. Elektra varomos transporto priemonės yra svarbus komponentas vykdamas perėjimą prieš švarios energijos, grindžiamą efektyvaus energijos vartojimo priemonėmis, alternatyviaisiais degalais, atsinaujinančia energija ir novatoriškais energetinio lankstumo

⁽¹⁾ 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/148/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su asbesto veikimu darbe (OL L 330, 2009 12 16, p. 28).

⁽²⁾ 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (OL L 344, 2016 12 17, p. 1).

valdymo sprendimais. Statybos techniniai reglamentai gali būti veiksmingai panaudojami nustatant tikslinius reikalavimus, siekiant remti įkrovimo infrastruktūros diegimą gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų automobilių stovėjimo aikštelėse. Valstybės narės turėtų numatyti priemones, kuriomis būtų supaprastinamas įkrovimo infrastruktūros diegimas, siekdamas šalinti kliūtis, kaip antai, skirtingų paskatų problemą ir administracinius sunkumus, su kuriais atskiri savininkai susiduria bandydami įrengti įkrovimo prieigą savo automobilių stovėjimo vietoje;

- (24) kabelių kanalų infrastruktūra sudaromos tinkamos sąlygos sparčiai diegti įkrovimo prieigas, jeigu ir kai jie yra reikalingi. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad elektromobilumas būtų vystomas subalansuotai ir ekonomiškai efektyviai. Visų pirma, kai atliekama kapitalinė renovacija, susijusi su elektros infrastruktūra, po to reikėtų atlikti atitinkamus kabelių kanalų infrastruktūros įrengimo darbus. Įgyvendindamos nacionalinės teisės aktuose nustatytus elektromobilumui taikytinus reikalavimus, valstybės narės turėtų tinkamai atsižvelgti į potencialias įvairias sąlygas, kaip antai į tai, kam priklauso pastatai ir greta esanti automobilių stovėjimo aikštelė, į privačių subjektų valdomas viešąsias automobilių stovėjimo aikšteles ir į pastatus, kurie yra kartu gyvenamosios ir negyvenamosios paskirties;
- (25) lengvai prieinama infrastruktūra sumažins įkrovimo prieigų įrengimo išlaidas atskiriems savininkams ir užtikrins, kad elektra varomų transporto priemonių naudotojai turėtų galimybę naudotis įkrovimo prieigomis. Sąjungos lygmens elektromobilumo srities reikalavimų, taikomų automobilių stovėjimo vietų išankstiniam įrengimui ir įkrovimo prieigų įrengimui, nustatymas yra veiksmingas būdas artimiausiu metu skatinti elektra varomas transporto priemones, kartu sudarant sąlygas tolesnei plėtrai nedidelėmis sąnaudomis vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu;
- (26) kai valstybės narės nustato savo reikalavimus dėl mažiausio įkrovimo prieigų skaičiaus įrengimo, skirtus negyvenamiesiems pastatams, kuriuose yra daugiau nei 20 automobilių stovėjimo vietų, ir taikytinus nuo 2025 m., jos turėtų atsižvelgti į atitinkamas nacionalines, regionines ir vietos sąlygas, taip pat į galimus įvairius poreikius ir aplinkybes, priklausomus nuo vietovės, pastatų tipologijos, susisiekimo viešuoju transportu ir kitų atitinkamų kriterijų, kad būtų užtikrintas proporcingas ir tinkamas įkrovimo prieigų diegimas;
- (27) vis dėlto įgyvendinant elektromobilumo reikalavimus kai kurios specifinių silpnųjų vietų turinčios geografinės teritorijos gali susidurti su specifiniais sunkumais. Taip galėtų būti atokiausių regionų, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 349 straipsnyje, atveju dėl jų atokumo, izoliuotumo, mažumo, sudėtingų topografinių ir klimato sąlygų, taip pat atskirose mikrosistemose, kurių elektros tinklą gali pririnkti plėtoti siekiant susitvarkyti su tolesniu vietos transporto elektrifikavimu. Tokiais atvejais valstybėms narėms turėtų būti leidžiama netaikyti elektromobilumo reikalavimų. Nepaisant tos nukrypti leidžiančios nuostatos, transporto elektrifikavimas gali būti veiksminga priemonė, padedanti spręsti oro kokybės ar tiekimo saugumo srities problemas, su kuriomis tie regionai ir sistemos dažnai susiduria;
- (28) taikydamos elektromobilumo infrastruktūros reikalavimus, numatytus šia direktyva padarytuose Direktyvos 2010/31/ES pakeitimuose, valstybės narės turėtų įvertinti holistinio ir nuoseklaus miestų planavimo poreikį, taip pat svarstyti galimybę skatinti alternatyvias, saugias ir tvarias transporto rūšis ir jų rėmimo infrastruktūrą, pavyzdžiui, įrengiant elektriniams dviračiams ir riboto judumo asmenims skirtą specialią transporto priemonių stovėjimo infrastruktūrą;
- (29) bendrosios skaitmeninės rinkos ir energetikos sąjungos darbotvarkės turėtų būti suderintos tarpusavyje ir jomis turėtų būti siekiama bendrų tikslų. Energetikos sistemos skaitmeninimas lemia sparčius pokyčius energetikos sektoriuje – nuo atsinaujinančių energijos išteklių integravimo iki pažangiųjų tinklų ir išmaniosioms technologijoms diegti parengtų pastatų. Siekiant suskaitmeninti pastatų sektorių, išmaniesiems pastatams ir sujungtoms bendruomenėms yra svarbūs Sąjungos sujungiamumo tikslai ir užmojai vystyti didelio pralaidumo ryšių tinklus. Turėtų būti numatytos kryptingos iniciatyvos išmaniosioms technologijoms diegti parengtoms sistemoms ir skaitmeninimo sprendimams apstatytoje aplinkoje populiarinti. Tai suteikia naujų energijos taupymo galimybių, vartotojams suteikiant tikslesnę informaciją apie jų vartojimo modelius ir sudarant sąlygas sistemos operatoriui efektyviau valdyti tinklą;
- (30) pažangiojo parengtumo rodiklis turėtų būti naudojamas vertinant galimybes pastatuose naudoti informacines ir ryšių technologijas bei elektronines sistemas, siekiant pritaikyti pastatų eksploataciją pagal jų naudotojų poreikius ir tinklą, taip pat padidinti pastatų energijos vartojimo efektyvumą ir bendrą energinį naudingumą. Taikant pažangiojo parengtumo rodiklį turėtų padidėti pastato savininkų ir naudotojų informuotumas apie pastato automatizavimo ir techninių pastatų sistemų elektroninės stebėsenos vertę ir pastato naudotojams turėtų suteikti patikėjimo tų naujų patobulintų funkcijų faktinėmis galimybėmis taupyti energiją. Valstybės narės pastatų pažangiojo parengtumo vertinimo sistemą turėtų taikyti savanoriškai;

- (31) siekiant Direktyvą 2010/31/ES pritaikyti prie technikos pažangos, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais ta direktyva būtų papildyta nuostatomis, kuriomis apibrėžiamas pažangiojo parengtumo rodiklis ir nustatoma metodika, pagal kurią tas rodiklis turi būti apskaičiuojamas. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁽¹⁾ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (32) siekiant užtikrinti vienodas Direktyvos 2010/31/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su neprivalomos bendros Sąjungos pastatų vertinimo pagal jų pažangųjį parengtumą sistemos įgyvendinimo tvarka. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁽²⁾;
- (33) siekiant užtikrinti, kad su energijos vartojimo efektyvumu susijusios finansinės priemonės būtų kuo geriau panaudotos pastatų renovacijai, jos turėtų būti susietos su renovacijos darbų kokybe atsižvelgiant į numatomą sutaupyti arba sutaupytą energiją. Todėl tos priemonės turėtų būti susietos su renovacijai naudojamos įrangos arba medžiagų energiniu naudingumu, su įrengėjo sertifikavimu arba kvalifikacija, energijos vartojimo auditu arba dėl renovacijos pasiektu efektyvumo padidėjimu, kuris turėtų būti vertinamas lyginant prieš renovaciją ir po jos išduotus energinio naudingumo sertifikatus, taikant standartines vertes arba taikant kitą skaidrų ir proporcingą metodą;
- (34) dabartinės su energinio naudingumo sertifikatais susijusios nepriklausomos kontrolės sistemos gali būti naudojamos atitinkamai vertinti ir turėtų būti sustiprintos siekiant užtikrinti, kad sertifikatai būtų geros kokybės. Tais atvejais, kai su energinio naudingumo sertifikatais susijusios nepriklausomos kontrolės sistemos papildomos nepriivaloma duomenų baze, viršijant Direktyvos 2010/31/ES iš dalies pakeistos šia direktyva, reikalavimus, ji gali būti naudojama tikrinant atitiktį ir rengiant statistinius duomenis apie regioninius arba nacionalinius pastatų ūkius. Reikalingi aukštos kokybės duomenys apie pastatų ūkį – dalis jų galėtų būti gaunami iš duomenų bazių, kurias energinio naudingumo sertifikavimo reikmėms šiuo metu kuria ir tvarko beveik visos valstybės narės;
- (35) remiantis Komisijos poveikio vertinimu, su šildymo ir oro kondicionavimo sistemų tikrinimu susijusios nuostatos yra neveiksmingos, nes jomis nepakankamai užtikrinamas nei pirminis, nei tolesnis tų techninių sistemų energinis naudingumas. Šiuo metu nepakankamai atsižvelgiama net į pigius energijos vartojimo efektyvumo techninius sprendimus, kurių atsipirkimo laikotarpis labai trumpas, kaip antai šildymo sistemos hidraulinių balansavimą ir termostatinį reguliavimo vožtuvų įrengimą arba pakeitimą. Nuostatos dėl tikrinimo turėtų būti iš dalies pakeistos siekiant užtikrinti geresnius tikrinimo rezultatus. Tais pakeitimais turėtų būti nustatyta, kad atliekant tikrinimus daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama centrinio šildymo sistemoms ir oro kondicionavimo sistemoms, taip pat kai tos sistemos yra kombinuojamos su vėdinimo sistemomis. Tie pakeitimai turėtų būti netaikomi mažoms šildymo sistemoms, kaip antai elektriniams šildytuvams ir malkų krosnims, kai jos nesiekia tikrinimui taikomų ribų pagal Direktyvą 2010/31/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva;
- (36) atliekant tikrinimus ir norint praktiškai padidinti, kaip numatyta, pastatų energinį naudingumą, reikėtų siekti padidinti faktinį šildymo sistemų, oro kondicionavimo sistemų ir vėdinimo sistemų energinį naudingumą realiomis naudojimo sąlygomis. Faktinis tokių sistemų energinis naudingumas priklauso nuo energijos, naudojamos dinamiškai kintančiomis tipinėmis arba vidutinėmis eksploataavimo sąlygomis. Dauguma atvejų tokios sąlygos reikalauja tik dalies nominaliosios atiduoamosios galios, todėl šildymo sistemų, oro kondicionavimo sistemų ir vėdinimo sistemų tikrinimas turėtų apimti atitinkamų įrangos pajėgumų padidinti sistemos energinį naudingumą kintančiomis sąlygomis, kaip antai eksploataavimo daline apkrova sąlygomis, vertinimą;
- (37) nustatyta, kad visų pirma didelių sistemų atveju tikrinimą galima veiksmingai pakeisti pastato automatizavimu ir techninių pastato sistemų elektronine stebėseną ir kad pastarieji suteikia didesnes galimybes tiek vartotojams, tiek įmonėms užtikrinti ekonomiškai efektyvų ir didelį energijos taupymą. Tokios įrangos montavimas turėtų būti

⁽¹⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

⁽²⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojamosi įgyvendinimo įgaliojimai kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

laikomas ekonomiškai efektyviausia alternatyva tikrinimui dideliuose negyvenamuosiuose pastatuose ir daugiabučiuose pastatuose, kurie yra pakankamo dydžio, kad įranga atsipirktų greičiau nei per trejus metus, nes tai sudaro galimybes pagal suteiktą informaciją imtis veiksmų, taip laikui bėgant užtikrinant energijos taupymą. Mažų įrenginių atveju įrengėjų atliekamas sistemų veikimo dokumentavimas turėtų padėti tikrinti atitiktį visoms techninėms pastatų sistemoms nustatytiems minimaliems reikalavimams;

- (38) dabartinė galimybė valstybėms narėms pasirinkti priemones, grindžiamas konsultacijų teikimu vietoj šildymo sistemų, oro kondicionavimo sistemų, kombinuotųjų šildymo ir vėdinimo sistemų bei kombinuotųjų oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemų tikrinimo, turi būti išsaugota, su sąlyga, kad įrodoma, pateikiant ataskaitą Komisijai, jog bendras poveikis yra lygiavertis tikrinimo poveikiui prieš pradėdant taikyti tas priemones;
- (39) įgyvendindami šildymo ir oro kondicionavimo sistemų periodinio tikrinimo sistemas pagal Direktyvą 2010/31/ES, valstybės narės ir privatusis sektorius skyrė nemažai administracinės srities ir finansinių investicijų, įskaitant ekspertų mokymą ir akreditavimą, kokybės užtikrinimą bei kontrolę ir tikrinimų sąnaudas. Valstybės narės, patvirtinusios būtinas priemones, skirtas nustatyti periodinius tikrinimus, ir įgyvendinusios veiksmingas tikrinimo sistemas, gali nuspręsti, kad tikslinga toliau naudoti tas sistemas, be kita ko, ir mažesnėms šildymo bei oro kondicionavimo sistemoms. Tokiais atvejais valstybėms narėms neturėtų būti privaloma apie tuos griežtesnius reikalavimus pranešti Komisijai;
- (40) nedarant poveikio valstybių narių pasirinkimui taikyti su pastatų energiniu naudingumu susijusių standartų, kuriuos pagal Komisijos įgaliojimą M/480 parengė Europos standartizacijos komitetas (toliau – CEN), rinkinį, tų standartų pripažinimas ir skatinimas visose valstybėse narėse turėtų teigiamą poveikį Direktyvos 2010/31/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, įgyvendinimui;
- (41) Komisijos rekomendacijoje (ES) 2016/1318 ⁽¹⁾ dėl energijos beveik nevartojančių pastatų aprašyta, kaip Direktyvos 2010/31/ES įgyvendinimas galėtų padėti tuo pačiu metu užtikrinti pastatų ūkio pertvarką ir perėjimą prie tvaresnio energijos tiekimo, o tuo taip pat remiama šildymo ir vėsinimo strategija. Siekiant užtikrinti tinkamą įgyvendinimą reikėtų atnaujinti pastatų energinio naudingumo skaičiavimo bendrąją sistemą ir skatinti padidinti pastatų atitvarų energinį naudingumą, remiantis CEN darbu, kurį jis atliko pagal Komisijos įgaliojimą M/480. Valstybės narės turi galimybę pasirinkti tą skaičiavimo sistemą papildyti, nustatant papildomus skaitinius rodiklius, pavyzdžiui, dėl viso pastato bendro energijos suvartojimo ar išmetamo šiltnamio efekto sukeliančių dujų kiekio;
- (42) ši direktyva turėtų valstybėms narėms drausti nusistatyti didesnio užmojo energinio naudingumo reikalavimus, taikomus pastatams ir pastatų elementams, jei tokie reikalavimai atitinka Sąjungos teisę. Tai, kad tam tikromis aplinkybėmis tie reikalavimai gali riboti produktų, kuriems taikomi kiti taikytini Sąjungos derinamieji teisės aktai, įrengimą ar naudojimą, yra suderinama su direktyvų 2010/31/ES ir 2012/27/ES tikslais, jei dėl tokių reikalavimų nesudaromos nepagrįstos kliūtys rinkoje;
- (43) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. sumažinti energijos kiekį, kurio reikia su įprastu pastatų naudojimu susijusiam energijos poreikiui patenkinti, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl užtikrinto nuoseklumo, kurį suteikia bendri tikslai, supratimas ir politinės paskatos, to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (44) šia direktyva visapusiškai atsižvelgiama į valstybių narių nacionalinius ypatumus ir skirtumus bei į jų kompetenciją pagal SESV 194 straipsnio 2 dalį. Be to, šios direktyvos tikslas – leisti keistis geriausia praktika, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos Sąjungoje pereiti prie pastatų ūkio, kuriame energija būtų vartojama ypač efektyviai;
- (45) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. Bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų ⁽²⁾ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;

⁽¹⁾ 2016 m. liepos 29 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2016/1318 dėl energijos beveik nevartojančių pastatų ir geriausios praktikos skatinimo gairių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad iki 2020 m. visi nauji pastatai beveik nevartotų energijos (OL L 208, 2016 8 2, p. 46).

⁽²⁾ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

(46) todėl direktyvos 2010/31/ES ir 2012/27/ES turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistos,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2010/31/ES daliniai pakeitimai

Direktyva 2010/31/ES iš dalies keičiama taip:

1) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 punktas pakeičiamas taip:

„3. techninė pastato sistema – pastato ar pastato vieneto patalpų šildymo, patalpų vėsinimo, vėdinimo, buitinio karšto vandens, įmontuoto apšvietimo, pastato automatizavimo ir kontrolės, elektros energijos gamybos vietoje arba šių funkcijų deriniui skirta techninė įranga, įskaitant tas sistemas, kurioms naudojama atsinaujinančių išteklių energija;“;

b) įterpiamas šis punktas:

„3a) pastato automatizavimo ir kontrolės sistema – sistema, kuri apima visus produktus, programinę įrangą ir inžinerijos paslaugas, galinčius padėti užtikrinti energijos vartojimo požiūriu efektyvų, ekonominių ir saugų techninių pastato sistemų veikimą taikant automatines kontrolės priemones ir palengvinant tų techninių pastato sistemų valdymą rankiniu būdu;“;

c) įterpiami šie punktai:

„15a) šildymo sistema – sudėtinių dalių, reikalingų patalpos orui ruošti, kad būtų didinama jo temperatūra, derinys;

15b) šilumos generatorius – šildymo sistemos dalis, gaminanti naudingą šilumą vienu ar daugiau iš šių būdų:

a) deginant kurą, pavyzdžiui, šildymo katilę;

b) panaudojant Džaulio reiškinį elektrinės varžinio kaitinimo sistemos kaitinimo elementuose;

c) surenkant šilumą iš aplinkos oro, vėdinimo šalinamo oro arba vandens ar grunto šilumos šaltinio, panaudojant šilumos siurbį;

15c) sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo – sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES (*) 2 straipsnio 27 punkte;

(*) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).“;

d) papildoma šiuo punktu:

„20. atskira mikrosistema – mikrosistema, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/72/EB (*) 2 straipsnio 27 punkte.

(*) 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 55).“;

2) įterpiamas šis straipsnis:

„2a straipsnis

Ilgalaikė renovacijos strategija

1. Kiekviena valstybė narė nustato ilgalaikę renovacijos strategiją, kuria būtų remiama nacionalinio viešosios paskirties ir privačių gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų ūkio renovacija, užtikrinant, kad pastatų ūkyje energija būtų vartojama ypač efektyviai ir kad jis būtų nepriklausomas nuo iškastinio kuro ne vėliau kaip 2050 m., sudarant palankesnes sąlygas ekonomiškai efektyviam esamų pastatų pertvarkymui į beveik nulinės energijos pastatus. Kiekviena ilgalaikė renovacijos strategija pateikiama laikantis taikytinų planavimo ir ataskaitų teikimo įpareigojimų, ir ją sudaro:

- a) nacionalinio pastatų ūkio apžvalga, grindžiama atitinkamai statistine atranka ir numatoma renovuotų pastatų dalimi 2020 m.;
- b) nustatyti ekonomiškai efektyvūs renovavimo būdai pagal pastato tipą ir klimato zoną, atsižvelgiant į galimus aktualius inicijavimo momentus, kai taikytina, per pastato gyvavimo ciklą;
- c) politika ir veiksmai, kuriais skatinama ekonomiškai efektyvi esminė pastatų renovacija, įskaitant keliais etapais vykdomą esminę renovaciją, ir remiamos tikslinės priemonės ir renovacija, kuriomis užtikrinamas išlaidų ekonominis efektyvumas, pavyzdžiui, nustatant neprivalomą pastato renovacijos pasų sistemą;
- d) politikos ir veiksmy, kuriais būtų sprendžiami klausimai, susiję su prasčiausiai veikiančiais nacionalinio pastatų ūkio segmentais, skirtingų paskatų dilemomis ir rinkos nepakankamumo atvejais, apžvalga ir atitinkamų nacionalinių veiksmy, kuriais prisidedama prie energijos nepritekliaus mažinimo, apibendrinimas;
- e) politika ir veiksmai, kuriais būtų sprendžiami su visais viešaisiais pastatais susiję klausimai;
- f) nacionalinių iniciatyvų, kuriomis būtų skatinamos išmaniosios technologijos ir sujungti pastatai bei bendruomenės, taip pat igūdžiai ir švietimas statybos ir energijos vartojimo efektyvumo sektoriuose, apžvalga ir
- g) įrodymais pagrįstas numatomos sutaupyti energijos ir platesnio masto naudos, kaip antai, susijusios su sveikata, sauga ir oro kokybe, įvertinimas.

2. Kiekviena valstybė narė savo ilgalaikėje renovacijos strategijoje išdėsto veiksmy gaires, kuriose numatomos priemonės ir vidaus mastu nustatyti išmatuojami pažangos rodikliai, atsižvelgiant į ilgalaikį 2050 m. tikslą Sąjungoje išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti 80–95 %, palyginti su 1990 m., siekiant užtikrinti, kad nacionaliniame pastatų ūkyje energija būtų vartojama ypač efektyviai ir kad jis būtų nepriklausomas nuo iškastinio kuro, bei siekiant sudaryti palankesnes sąlygas ekonomiškai efektyviam esamų pastatų pertvarkymui į beveik nulinės energijos pastatus. Veiksmy gairėse taip pat numatomi orientaciniai 2030 m., 2040 m. ir 2050 m. tarpiniai tikslai ir nurodoma, kaip jie padeda pasiekti Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslus pagal Direktyvą 2012/27/ES.

3. Kad būtų remiamas investicijų į renovimą, būtiną 1 dalyje nurodytiems tikslams pasiekti, mobilizavimas, valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas naudotis tinkamais mechanizmais siekiant:

- a) jungti projektus, be kita ko, naudojant investavimo platformas arba grupes ir mažų ir vidutinių įmonių konsorciumus, kad būtų suteikta prieiga investuotojams ir suteikta galimybė pasiūlyti kompleksinius sprendimus galimiems klientams;
- b) mažinti numanomą energijos vartojimo efektyvumo operacijų riziką investuotojams ir privačiajam sektoriui;
- c) naudoti viešąją finansavimą papildomoms privačiojo sektoriaus investicijoms pritraukti arba konkreitiems rinkos nepakankamumo atvejams šalinti;
- d) nukreipti investicijas į efektyviai energiją vartojantį viešųjų pastatų ūkį, vadovaujantis Eurostato gairėmis, ir
- e) taikyti prieinamas ir skaidrias patariamąsias priemones, kaip antai, vieno langelio sistemas vartotojams ir konsultavimo energetikos klausimais paslaugas, susijusias su atitinkamomis energijos vartojimo efektyvumui didinti skirtomis renovacijomis ir finansavimo priemonėmis.

4. Komisija renka ir bent viešosios valdžios institucijoms platina geriausią praktiką, susijusią su sėkmingomis energijos vartojimo efektyvumui didinti skirtų renovacijų viešojo ir privačiojo finansavimo programomis, ir informaciją apie mažų energijos vartojimo efektyvumui didinti skirtų renovacijų projektų jungimo programas. Komisija nustato ir platina geriausią praktiką, susijusią su finansinėmis paskatomis renovuoti žvelgiant iš vartotojo perspektyvos, atsižvelgiant į išlaidų veiksmingumo srities skirtumus valstybėse narėse.

5. Siekdama remti savo ilgalaikės renovacijos strategijos plėtojimą, kiekviena valstybė narė, prieš pateikdama Komisijai savo ilgalaikę renovacijos strategiją, surengia dėl jos viešas konsultacijas. Kiekviena valstybė narė savo surengtų viešų konsultacijų rezultatų santrauką prideda prie savo ilgalaikės renovacijos strategijos.

Kiekviena valstybė narė nustato įtraukaus konsultavimosi igyvindinant savo ilgalaikę renovacijos strategiją tvarką.

6. Kiekviena valstybė narė išsamią informaciją apie savo naujausios ilgalaikės renovacijos strategijos įgyvendinimą prideda prie savo ilgalaikės renovacijos strategijos, įskaitant informaciją apie planuojamą politiką ir veiksmus.

7. Kiekviena valstybė narė gali naudoti savo ilgalaikę renovacijos strategiją spręsdama klausimus, susijusius su priešgaisrine sauga ir pavojais, kuriuos kelia intensyvus seisminis aktyvumas, ir darančius poveikį energijos vartojimo efektyvumui didinti skirtoms renovacijoms ir pastatų gyvavimo trukmei.“;

3) 6 straipsnis pakeičiamas taip:

„6 straipsnis

Nauji pastatai

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, siekiant užtikrinti, kad nauji pastatai atitiktų pagal 4 straipsnį nustatytus minimalius energinio naudingumo reikalavimus.

2. Valstybės narės užtikrina, kad prieš pradedant naujų pastatų statybą būtų atsižvelgta į didelio efektyvumo alternatyvių sistemų, jei tokių yra, techninį, aplinkosauginį ir ekonominį pagrįstumą.“;

4) 7 straipsnio penkta pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės skatina pastatų, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, atžvilgiu naudoti didelio efektyvumo alternatyvias sistemas, kiek tai įmanoma techniniu, funkciniu ir ekonominiu požiūriu, ir sprendžia klausimus, susijusius su sveikomis patalpų mikroklimato sąlygomis, priešgaisrine sauga ir rizika, kurią kelia intensyvus seisminis aktyvumas.“;

5) 8 straipsnis pakeičiamas taip:

„8 straipsnis

Techninės pastato sistemos, elektromobilumas ir pažangiojo parengtumo rodiklis

1. Siekdamas, kad būtų optimizuotas techninių pastato sistemų energijos vartojimas, valstybės narės nustato esamuose pastatuose įrengtų techninių pastato sistemų bendro energinio naudingumo, jų tinkamo įrengimo ir tinkamų jų parametrų bei nustatymų parinkimo ir jų kontrolės sistemos reikalavimus. Valstybės narės šiuos sistemų reikalavimus taip pat gali taikyti ir naujiems pastatams.

Sistemų reikalavimai nustatomi naujoms, pakeistoms ir atnaujintoms techninėms pastato sistemoms, bet taikomi kiek tai įmanoma techniniu, funkciniu ir ekonominiu požiūriu.

Valstybės narės reikalauja, kad naujuose pastatuose, jeigu tai tikslinga techniniu ir ekonominiu požiūriu, būtų įrengti automatinio reguliavimo įtaisai, kuriais būtų atskirai reguliuojama temperatūra kiekviename kambaryje arba, kai tai pagrįsta, nustatytoje pastato vieneto šildomoje zonoje. Esamuose pastatuose reikalaujama įrengti tokius automatinio reguliavimo įtaisus tuo atveju, kai juose keičiami šilumos generatoriais, jeigu tai tikslinga techniniu ir ekonominiu požiūriu.

2. Naujų negyvenamųjų pastatų ir negyvenamųjų pastatų, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, atveju, jeigu pastate yra daugiau kaip dešimt automobilių stovėjimo vietų, valstybės narės užtikrina, kad būtų įrengta bent viena įkrovimo prieiga, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/94/ES (*), ir kabelių kanalų infrastruktūra, t. y. elektros kabelių kanalai, bent kas penktoje automobilių stovėjimo vietoje, kad būtų galima vėliau įrengti elektra varomų transporto priemonių įkrovimo priegas, kai:

a) automobilių stovėjimo aikštelė yra pastate, o kapitalinės renovacijos atveju renovacijos priemonės apima automobilių stovėjimo aikštelę ar pastato elektros infrastruktūrą, arba

b) automobilių stovėjimo aikštelė fiziškai yra šalia pastato, o kapitalinės renovacijos atveju renovacijos priemonės apima automobilių stovėjimo aikštelę ar automobilių stovėjimo aikštelės elektros infrastruktūrą.

Komisija ne vėliau kaip 2023 m. sausio 1 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl Sąjungos pastatų politikos galimo indėlio siekiant prisidėti prie elektromobilumo skatinimo ir, jei tikslinga, pateikia pasiūlymų dėl priemonių tuo klausimu.

3. Valstybės narės ne vėliau kaip 2025 m. sausio 1 d. nustato minimalaus įkrovimo priegų skaičiaus įrengimo reikalavimus, taikomus visiems negyvenamiesiems pastatams, kuriuose yra daugiau kaip dvidešimt automobilių stovėjimo vietų.

4. Valstybės narės gali nuspręsti nenustatyti arba netaikyti 2 ir 3 dalyse nurodytų reikalavimų pastatams, kurie priklauso mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB (***) priedo I antraštinėje dalyje, ir yra jų naudojami.

5. Naujų gyvenamųjų pastatų ir gyvenamųjų pastatų, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, atveju, jeigu pastate yra daugiau kaip dešimt automobilių stovėjimo vietų, valstybės narės užtikrina, kad būtų įrengta kabelių kanalų infrastruktūra, t. y. elektros kabelių kanalai, kad kiekvienoje automobilo stovėjimo vietoje būtų galima vėliau įrengti elektra varomų transporto priemonių įkrovimo priegas, kai:

- a) automobilių stovėjimo aikštelė yra pastate, o kapitalinės renovacijos atveju renovacijos priemonės apima automobilių stovėjimo aikštelę ar pastato elektros infrastruktūrą, arba
- b) automobilių stovėjimo aikštelė fiziškai yra šalia pastato, o kapitalinės renovacijos atveju renovacijos priemonės apima automobilių stovėjimo aikštelę ar automobilių stovėjimo aikštelės elektros infrastruktūrą.

6. Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti 2, 3 ir 5 dalių konkrečioms pastatų kategorijoms, kai:

- a) 2 ir 5 dalių atveju, paraiškos dėl statybos leidimo arba lygiavertės paraiškos buvo pateiktos ne vėliau kaip 2021 m. kovo 10 d.;
- b) privaloma kabelių kanalų infrastruktūra priklausytų nuo atskirų mikrosistemų arba atokiausiuose regionuose SESV 349 straipsnio prasme esančių pastatų, jei dėl to kiltų didelių vietos energetikos sistemos veikimo problemų ir kiltų pavojus vietos tinklo stabilumui;
- c) įkrovimo priegų ir kabelių kanalų įrengimo išlaidos viršija 7 % bendrų pastato kapitalinės renovacijos išlaidų;
- d) viešajam pastatui jau taikomi palyginami reikalavimai vadovaujantis nuostatomis, kuriomis Direktyva 2014/94/ES perkeliama į nacionalinę teisę.

7. Valstybės narės numato priemones, kuriomis supaprastinamas įkrovimo priegų diegimas naujai statomuose ir esamuose gyvenamuosiuose bei negyvenamuosiuose pastatuose ir šalinamos galimos reguliavimo kliūtys, įskaitant kliūtis, susijusias su leidimų suteikimo ir patvirtinimo procedūromis, nedarant poveikio valstybių narių nuosavybę ir nuomą reglamentuojančiai teisei.

8. Valstybės narės vertina poreikį nustatyti nuoseklią pastatų, tausojamojo ir ekologiško judumo bei miestų planavimo politiką.

9. Valstybės narės užtikrina, kad įrengiant, pakeičiant arba atnaujinant techninę pastato sistemą būtų įvertintas pakeistos dalies ir, kai aktualu, visos pakeistos sistemos bendras energinis naudingumas. Rezultatai užfiksuojami dokumentuose ir perduodami pastato savininkui, kad su jais būtų galima bet kada susipažinti ir juos būtų galima panaudoti tikrinant atitiktį pagal šio straipsnio 1 dalį nustatytiems minimaliems reikalavimams ir išduodant energinio naudingumo sertifikatus. Nedarant poveikio 12 straipsniui, valstybės narės nusprendžia, ar reikalauti, kad būtų išduotas naujas energinio naudingumo sertifikatas.

10. Komisija ne vėliau kaip 2019 m. gruodžio 31 d. pagal 23 straipsnį priima deleguotąjį aktą, kuriuo ši direktyva papildoma nustatant neprivalomą bendrą Sąjungos pastatų vertinimo pagal jų pažangųjį parengtumą sistemą. Tas vertinimas grindžiamas galimybių pastato arba pastato vieneto eksploataciją pritaikyti pagal jo naudotojo poreikius ir tinklą bei padidinti jo energijos vartojimo efektyvumą ir bendrą energinį naudingumą įvertinimu.

Vadovaujantis Ia priedu, neprivaloma bendra Sąjungos pastatų vertinimo pagal jų pažangųjį parengtumą sistema:

- a) nustatomas pažangiojo parengtumo rodiklio apibrėžimas ir
- b) nustatoma metodika, pagal kurią tas rodiklis turi būti apskaičiuojamas.

11. Komisija ne vėliau kaip 2019 m. gruodžio 31 d., pasikonsultavusi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, priima įgyvendinimo aktą, kuriame išsamiai nustatomos šio straipsnio 10 dalyje nurodytos sistemos veiksmingo įgyvendinimo techninės sąlygos, įskaitant neįpareigojamojo bandomojo etapo nacionaliniu lygmeniu tvarkaraštį, ir paaiškinamas tos sistemos papildomas ryšys su 11 straipsnyje nurodytais energinio naudingumo sertifikatais.

Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 26 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

(*) 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (OL L 307, 2014 10 28, p. 1).

(**) 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).“;

6) 10 straipsnio 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Valstybės narės savo finansines priemones, susijusias su energijos vartojimo efektyvumo didinimu atliekant pastatų renovaciją, susieja su numatoma sutaupyti arba sutaupyta energija, nustatoma taikant vieną ar daugiau toliau nurodytų kriterijų:

- a) renovacijai naudojamos įrangos arba medžiagų energinį naudingumą; šiuo atveju renovacijai naudojamą įrangą arba medžiagas turi įrengti atitinkamai sertifikuotas arba kvalifikuotas įrengėjas;
- b) standartines pastatuose sutaupytos energijos apskaičiavimo vertes;
- c) efektyvumo padidėjimą, pasiektą tokia renovacija, palyginant prieš renovaciją ir po jos išduotus energinio naudingumo sertifikatus;
- d) energijos vartojimo audito rezultatus;
- e) kito aktualaus, skaidraus ir proporcingo metodo, kuris parodo energinio naudingumo padidėjimą, rezultatus;

6a. Energinio naudingumo sertifikatams skirtos duomenų bazės turi suteikti galimybę rinkti duomenis apie išmatuotą arba apskaičiuotą energijos suvartojimą atitinkamuose pastatuose, įskaitant bent viešuosius pastatus, kuriems pagal 12 straipsnį buvo išduotas energinio naudingumo sertifikatas, kaip nurodyta 13 straipsnyje.

6b. Pateikus prašymą statistiniais bei mokslinių tyrimų tikslais ir pastato savininkui pateikiami Sąjungos ir nacionalinius duomenų apsaugos reikalavimus atitinkantys bent suvestiniai anoniminiai duomenys.“

7) 14 ir 15 straipsniai pakeičiami taip:

„14 straipsnis

Šildymo sistemų tikrinimas

1. Valstybės narės nustato būtinas priemones, siekiant užtikrinti, kad būtų reguliariai tikrinamos prieinamos šildymo sistemų arba kombinuotųjų oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemų, kurių vardinė atiduodamoji galia yra didesnė kaip 70 kW, dalys, kaip antai, šilumos generatorius, kontrolės sistema ir cirkuliacinis (-iai) siurblys (-iai), naudojami pastatams šildyti. To patikrinimo metu, be kita ko, įvertinamas šilumos generatoriaus naudingumo koeficientas ir dydis, palyginti su pastato šildymo poreikiais, ir, atitinkamais atvejais, atsižvelgiant į šildymo sistemos arba kombinuotosios patalpų šildymo ir vėdinimo sistemos pajėgumus optimizuoti savo naudingumą tipinėmis arba vidutinėmis eksploataavimo sąlygomis.

Jeigu šildymo sistemoje arba kombinuotoje patalpų šildymo ir vėdinimo sistemoje nebuvo padaryta jokių pakeitimų arba nepakito pastato šildymo poreikiai po pagal šią dalį atlikto patikrinimo, valstybės narės gali nuspręsti nereikalausti pakartotinai atlikti šilumos generatoriaus dydžio įvertinimo.

2. 1 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi techninėms pastatų sistemoms, kurioms aiškiai taikomas sutartas energinio naudingumo kriterijus arba sutartinis susitarimas, kuriame nurodytas sutartas energijos vartojimo efektyvumo didinimo lygis, kaip antai sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo arba kurias valdo komunalinė įmonė arba tinklo operatorius ir kurioms dėl tos priežasties taikomos naudingumo stebėsenos priemonės iš sistemos pusės, su sąlyga, kad bendras tokio požiūrio poveikis būtų lygiavertis poveikiui, atsirandančiam taikant 1 dalį.

3. Kaip alternatyva 1 daliai, ir jei bendras poveikis yra lygiavertis poveikiui, atsirandančiam taikant 1 dalį, valstybės narės gali nuspręsti imtis priemonių užtikrinti, kad naudotojams būtų suteiktos konsultacijos dėl šilumos generatorių pakeitimo, kitų šildymo sistemos arba kombinuotosios patalpų šildymo ir vėdinimo sistemos modifikacijų ir alternatyvių sprendimų, siekiant įvertinti tų sistemų naudingumo koeficientą ir tinkamą dydį.

Prieš pradėdama taikyti šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas alternatyvias priemones, kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje pagrindžia tų priemonių poveikio lygiavertiškumą 1 dalyje nurodytų priemonių poveikiui.

Tokia ataskaita pateikiama laikantis taikytinų planavimo ir ataskaitų teikimo įpareigojimų.

4. Valstybės narės nustato reikalavimus, kuriais užtikrinama, kad ne vėliau kaip 2025 m. negyvenamuosiuose pastatuose, kurių vardinė atiduodamoji šildymo sistemų arba kombinuotųjų patalpų šildymo ir vėdinimo sistemų galia yra didesnė kaip 290 kW, jeigu tai tikslinga techniniu ir ekonominiu požiūriu, būtų įrengtos pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemos.

Pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemos turi gebėti:

- a) nuolat stebėti, registruoti, analizuoti ir suteikti galimybę koreguoti energijos suvartojimą;
- b) atlikti energijos vartojimo pastate efektyvumo lyginamąją analizę, aptikti techninių pastato sistemų veiksmingumo sumažėjimą ir informuoti už patalpas ar techninį pastato valdymą atsakingą asmenį apie efektyvesnio energijos vartojimo galimybes ir
- c) suteikti galimybę palaikyti ryšį su prijungtomis techninėmis pastato sistemomis bei kitais pastate esančiais prietaisais ir būti sąveikioms su techninėmis pastato sistemomis esant įvairioms patentuotoms technologijoms, įtaisams ir gamintojams.

5. Valstybės narės gali nustatyti reikalavimus, kuriais būtų užtikrinta, kad gyvenamuosiuose pastatuose būtų įrengtos:

- a) nuolatinės elektroninės stebėsenos funkcija, kuria matuojamas sistemų veiksmingumas ir informuojami pastato savininkai arba valdytojai, kai jis labai sumažėja ir kai būtina atlikti sistemos techninę apžiūrą, ir
- b) efektyvios kontrolės funkcijos, kuriomis būtų užtikrinta optimali energijos gamyba, skirstymas, kaupimas ir vartojimas.

6. Pastatams, kurie atitinka 4 arba 5 dalies reikalavimus, 1 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi.

15 straipsnis

Oro kondicionavimo sistemų tikrinimas

1. Valstybės narės nustato priemones, kurios būtinos siekiant užtikrinti, kad būtų reguliariai tikrinamos prieinamos oro kondicionavimo sistemų arba kombinuotųjų oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemų, kurių vardinė atiduodamoji galia yra didesnė kaip 70 kW, dalys. To patikrinimo metu, be kita ko, įvertinamas oro kondicionavimo sistemos naudingumo koeficientas ir jos dydis, palyginti su pastato vėsinimo poreikiais, ir, atitinkamais atvejais, atsižvelgiant į oro kondicionavimo sistemos arba kombinuotosios oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemos pajėgumus optimizuoti savo naudingumą tipinėmis arba vidutinėmis eksploataavimo sąlygomis.

Jeigu po pagal šią dalį atlikto patikrinimo oro kondicionavimo sistemoje arba kombinuotojoje oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemoje nebuvo padaryta jokių pakeitimų arba nepakito pastato vėsinimo poreikiai, valstybės narės gali nuspręsti nereikalauti pakartotinai atlikti oro kondicionavimo sistemos dydžio įvertinimo.

Valstybėms narėms, kurios paliko galioti griežtesnius reikalavimus pagal 1 straipsnio 3 dalį, netaikoma pareiga apie juos pranešti Komisijai.

2. 1 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi techninėms pastatų sistemoms, kurioms aiškiai taikomas sutartas energinio naudingumo kriterijus arba sutartinis susitarimas, kuriame nurodytas sutartas energijos vartojimo efektyvumo didinimo lygis, kaip antai, sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo arba kurias valdo komunalinė įmonė arba tinklo operatorius ir kurioms dėl tos priežasties taikomos naudingumo stebėsenos priemonės iš sistemos pusės, su sąlyga, kad bendras tokio požiūrio poveikis būtų lygiavertis poveikiui, atsirandančiam taikant 1 dalį.

3. Kaip alternatyva 1 daliai, ir su sąlyga, kad bendras poveikis yra lygiavertis poveikiui, atsirandančiam taikant 1 dalį, valstybės narės gali nuspręsti imtis priemonių užtikrinti, kad naudotojams būtų suteiktos konsultacijos dėl oro kondicionavimo sistemų arba kombinuotųjų oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemų pakeitimo, kitų oro kondicionavimo sistemos arba kombinuotosios oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemos modifikacijų ir alternatyvių sprendimų, siekiant įvertinti tų sistemų naudingumo koeficientą ir tinkamą dydį.

Prieš pradėdama taikyti šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas alternatyvias priemones, kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje pagrindžia tų priemonių poveikio lygiavertiškumą 1 dalyje nurodytų priemonių poveikiui.

Tokia ataskaita pateikiama laikantis taikytinų planavimo ir ataskaitų teikimo įpareigojimų.

4. Valstybės narės nustato reikalavimus, kuriais užtikrinama, kad ne vėliau kaip 2025 m. negyvenamuosiuose pastatuose, kurių vardinė atiduodamoji oro kondicionavimo sistemų arba kombinuotojo oro kondicionavimo ir vėdinimo sistemų galia yra didesnė kaip 290 kW, jeigu tai tikslinga techniniu ir ekonominiu požiūriu, būtų įrengtos pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemos.

Pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemos turi gebėti:

- a) nuolat stebėti, registruoti, analizuoti ir suteikti galimybę koreguoti energijos suvartojimą;
- b) atlikti energijos vartojimo pastate efektyvumo lyginamąją analizę, aptikti techninių pastato sistemų veiksmingumo sumažėjimą ir informuoti už patalpas ar techninį pastato valdymą atsakingą asmenį apie efektyvesnio energijos vartojimo galimybes, ir
- c) suteikti galimybę palaikyti ryšį su prijungtomis techninėmis pastato sistemomis bei kitais pastate esančiais prietaisais ir būti sąveikioms su techninėmis pastato sistemomis esant įvairioms patentuotoms technologijoms, įtaisams ir gamintojams.

5. Valstybės narės gali nustatyti reikalavimus, kuriais užtikrinama, kad gyvenamuosiuose pastatuose būtų įrengtos:

- a) nuolatinės elektroninės stebėsenos funkcija, kuria matuojamas sistemų veiksmingumas ir informuojami pastato savininkai arba valdytojai, kai jis smarkiai sumažėja ir kai būtina atlikti sistemos techninę apžiūrą, ir
- b) efektyvios kontrolės funkcijos, kuriomis užtikrinama optimali energijos gamyba, skirstymas, kaupimas ir vartojimas.

6. Pastatams, kurie atitinka 4 arba 5 dalies reikalavimus, 1 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi.“;

8) 19 straipsnis pakeičiamas taip:

„19 straipsnis

Peržiūra

Komisija, kuriai padeda pagal 26 straipsnį įsteigtas komitetas, ne vėliau kaip 2026 m. sausio 1 d. atlieka šios direktyvos peržiūrą, atsižvelgdama į jos taikymo metu sukauptą patirtį ir padarytą pažangą, ir, jei būtina, pateikia pasiūlymus.

Atlikdama tą peržiūrą Komisija išnagrinėja, koku būdu valstybės narės galėtų taikyti integruotą rajonais ar apylinkėmis grindžiamą požiūrį Sąjungos pastatų ir efektyvaus energijos vartojimo politikos srityje, kartu užtikrinant, kad kiekvienas pastatas atitiktų minimalius energinio naudingumo reikalavimus, pavyzdžiui, vykdant bendras renovacijos programas, kurios taikomos keliems pastatams erdviniame kontekste, o ne atskiram pastatui.

Komisija visų pirma įvertina poreikį toliau tobulinti energinio naudingumo sertifikatus pagal 11 straipsnį.“;

9) įterpiamas šis straipsnis:

„19a straipsnis

Galimybių studija

Anksčiau nei 2020 m. Komisija atlieka galimybių studiją, kurioje paaiškinamos atskirų vėdinimo sistemų tikrinimo ir neprivalomo pastato renovacijos paso, kuris papildytų energinio naudingumo sertifikatus, įdiegimo galimybės ir tvarkaraštis, siekiant, kad konkrečiam pastatui būtų parengtos ilgalaikės laipsniškos renovacijos veiksmų gairės, grindžiamos kokybės kriterijais (atlikus energijos vartojimo auditą), kuriose būtų apibrėžtos atitinkamos priemonės ir renovacijos darbai, kurie galėtų padidinti energinį naudingumą.“;

10) 20 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės visų pirma teikia pastatų savininkams ar nuomininkams informaciją apie energinio naudingumo sertifikatus, įskaitant jų paskirtį ir tikslus, ekonomiškai efektyvias priemones ir, kai tinkama, finansines priemones siekiant padidinti pastato energinį naudingumą, taip pat informaciją apie tai, kaip iškastinį kurą naudojančius katilus pakeisti tvaresnėmis alternatyvomis. Valstybės narės tą informaciją teikia taikydamos prieinamas ir skaidrias patariamąsias priemones, kaip antai konsultacijas renovacijų klausimais ir vieno langelio sistemas.“;

11) 23 straipsnis pakeičiamas taip:

„23 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 5, 8 ir 22 straipsniuose nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2018 m. liepos 9 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 5, 8 ir 22 straipsniuose nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 5, 8 ar 22 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus tam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.“;

12) 24 ir 25 straipsniai išbraukiami;

13) 26 straipsnis pakeičiamas taip:

„26 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.“;

14) priedai iš dalies keičiami pagal šios direktyvos priedą.

2 straipsnis

Direktyvos 2012/27/ES pakeitimai

Direktyvos 2012/27/ES 4 straipsnis pakeičiamas taip:

„4 straipsnis

Pastato renovacija

Pirmoji valstybių narių ilgalaikių renovacijos strategijų, skirtų tiek viešųjų, tiek privačiųjų investicijų telkimui nacionalinio gyvenamųjų ir komercinės paskirties pastatų ūkio renovacijos srityje, redakcija turi būti paskelbta ne vėliau kaip 2014 m. balandžio 30 d., o po to – atnaujinama kas trejus metus bei pateikiama Komisijai kaip nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planų dalis.“

3 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2020 m. kovo 10 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose, kuriais Direktyva 2010/31/ES arba Direktyva 2012/27/ES perkeliama į nacionalinę teisę, pateiktos nuorodos laikomos nuorodomis į tas direktyvas su pakeitimais, padarytais šia direktyva. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio formuluotę nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

4 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

5 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2018 m. gegužės 30 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

A. TAJANI

Tarybos vardu

Pirmininkas

L. PAVLOVA

PRIEDAS

Direktyvos 2010/31/ES priedai iš dalies keičiami taip:

1) I priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 punktą pakeičiamas taip:

„1. Pastato energinis naudingumas nustatomas remiantis apskaičiuotu arba faktiniu energijos suvartojimu ir turi atspindėti jo įprastą energijos vartojimą patalpų šildymo, patalpų vėsinimo, buitinio karšto vandens, vėdinimo, įmontuoto apšvietimo ir kitų techninių pastato sistemų reikmėms.

Pastato energinis naudingumas išreiškiamas suvartojamos pirminės energijos skaitiniu rodikliu (kilovatvalandėmis (kWh) vienam kvadratiniam metrui (m^2) per metus) tiek energinio naudingumo sertifikavimo, tiek atitiktis minimaliems energinio naudingumo reikalavimams tikslais. Pastato energinio naudingumo nustatymo metodika turi būti skaidri ir atvira inovacijoms.

Valstybės narės savo nacionalinę apskaičiavimo metodiką aprašo laikydamosi bendrų standartų, t. y. ISO 52000–1, 52003–1, 52010–1, 52016–1 ir 52018–1, kuriuos pagal suteiktą įgaliojimą M/480 parengė Europos standartizacijos komitetas (CEN), nacionalinių priedų. Ši nuostata nėra tų standartų teisinis kodifikavimas.“;

b) 2 punktą pakeičiamas taip:

„2. Patalpų šildymo, patalpų vėsinimo, buitinio karšto vandens, vėdinimo, įmontuoto apšvietimo ir kitų techninių pastato sistemų reikmėms reikalingos energijos kiekis apskaičiuojamas taip, kad būtų optimizuotas valstybių narių nacionaliniu ar regionų lygmeniu apibrėžtas sveikatos, patalpų oro kokybės ir patogumo lygis.

Pirminės energijos kiekis apskaičiuojamas remiantis kiekvieno energijos nešiklio pirminės energijos koeficientais arba svoriniais daugikliais, kurie gali būti grindžiami nacionaliniais, regioniniais ar vietos metiniais ir galbūt taip pat sezoniniais ar mėnesiniais svertiniais vidurkiais arba individualiai centralizuotai sistemai prieinama konkretesne informacija.

Pirminės energijos koeficientus arba svorinius daugiklius apibrėžia valstybės narės. Taikydamos tuos koeficientus ar daugiklius energiniam naudingumui apskaičiuoti, valstybės narės užtikrina, kad būtų siekiama optimalaus pastatų atitvarų energinio naudingumo.

Apskaičiuodamos pirminės energijos koeficientus siekiant apskaičiuoti pastatų energinį naudingumą, valstybės narės gali atsižvelgti į atsinaujinančių išteklių energiją, tiekiamą per energijos nešiklį, ir atsinaujinančių išteklių energiją, kuri gaminama ir vartojama vietoje, su sąlyga, kad tai būtų taikoma nediskriminuojant.“;

c) įterpiamas šis punktas:

„2a. Pastato energiniam naudingumui išreikšti valstybės narės gali nustatyti papildomus bendro, neatsinaujinančių ir atsinaujinančių išteklių pirminės energijos suvartojimo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, išreikšto kilogramais CO_2 ekvivalento vienam kvadratiniam metrui (m^2) per metus, skaitinius rodiklius.“;

d) 4 punkto įžanginė dalis pakeičiama taip:

„4. Atsižvelgiama į šių dalykų teigiamą poveikį.“;

2) įterpiamas šis priedas:

„IA PRIEDAS

BENDROJI PASTATŲ VERTINIMO PAGAL JŲ PAŽANGŲJĮ PARENGTUMĄ SISTEMA

1. Komisija nustato pažangiojo parengtumo rodiklio apibrėžtį ir metodiką, pagal kurią tas rodiklis turi būti apskaičiuojamas, kad būtų vertinamos galimybės pastato arba pastato vieneto eksploataciją pritaikyti pagal jo naudotojo poreikius ir tinklą ir padidinti jo energijos vartojimo efektyvumą bei bendrą energinį naudingumą.

Pažangiojo parengtumo rodiklis apima elementus, susijusius su didesniu energijos taupymu, lyginamąja analize ir lankstumu, sustiprintomis funkcijomis ir pajėgumais, kuriuos užtikrina labiau tarpusavyje sujungti išmanieji įtaisai.

Toje metodikoje atsižvelgiama į tokius elementus kaip pažangieji skaitikliai, pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemos, patalpų oro temperatūrai reguliuoti skirti automatinio reguliavimo įtaisai, įmontuoti buitiniai prietaisai, įkrovimo priemonės elektra varomoms transporto priemonėms, energijos kaupimas bei išsamios funkcijos ir tų elementų sąveikumas, taip pat į naudą, teikiamą patalpų mikroklimato sąlygų, energijos vartojimo efektyvumo, naudingumo lygių ir sudarytų sąlygų lankstumui atžvilgiu.

2. Metodikoje remiamasi trimis pagrindinėmis funkcijomis, susijusiomis su pastatu ir techninėmis pastato sistemomis:
  - a) galimybe išlaikyti pastato energinį naudingumą ir energijos vartojimą užtikrinantį eksploatavimą koreguojant energijos suvartojimą, pavyzdžiui, naudojant atsinaujinančių išteklių energiją;
  - b) galimybe pritaikyti pastato veikimo režimą atsižvelgiant į jo naudotojų poreikius, tuo pat metu tinkamą dėmesį skiriant tam, kad būtų užtikrintas patogumas naudoti, išlaikytos sveikos patalpų mikroklimato sąlygos ir būtų galima pranešti apie energijos vartojimą, ir
  - c) pastato bendros elektros paklausos lankstumu, įskaitant jo gebėjimą sudaryti sąlygas dalyvauti vykdant aktyvų ir pasyvų bei numanomą ir akivaizdų reguliavimą apkrova, tinklo atžvilgiu, pavyzdžiui, užtikrinant lankstumą ir apkrovos perskirstymo pajėgumus.
3. Be to, metodikoje gali būti atsižvelgta į:
  - a) sistemų (pažangiųjų skaitiklių, pastatų automatizavimo ir kontrolės sistemų, įmontuotų buitinių prietaisų, pastato patalpų oro temperatūrai reguliuoti skirtų automatinio reguliavimo įtaisų ir patalpų oro kokybės jutiklių bei vėdinimo įrenginių) tarpusavio sąveikumą ir
  - b) teigiamą esamų ryšių tinklų įtaką, visų pirma į tai, ar yra sparčiajam ryšiui parengta pastato fizinė infrastruktūra, pavyzdžiui, savanoriškas ženklas „Parengtas plačiajuosčiam ryšiui“, ir ar daugiabučiuose pastatuose yra priemonės, vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/61/ES (*) 8 straipsniu.
4. Metodika turi nedaryti neigiamo poveikio esamoms nacionalinėms energinio naudingumo sertifikavimo sistemoms ir turi būti grindžiama susijusiomis nacionalinio lygmens iniciatyvomis, kartu atsižvelgiant į pastato naudotojo nuosavybės, duomenų apsaugos, privatumo ir saugumo principus, laikantis atitinkamos Sąjungos duomenų apsaugos ir privatumo teisės bei geriausių prieinamų kibernetinio saugumo metodų.
5. Metodikoje turi būti nustatyta tinkamiausia pažangiojo parengtumo rodiklio parametro forma ir metodika turi būti paprasta, skaidri ir lengvai suprantama vartotojams, savininkams, investuotojams ir reguliavimo apkrova rinkos dalyviams.

(*) 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/61/ES dėl priemonių sparčiojo elektros tinklų diegimo sąnaudoms mažinti (OL L 155, 2014 5 23, p. 1).“;

3) II priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 punkto pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Kompetentingos institucijos arba įstaigos, kurioms kompetentingos institucijos perdavė atsakomybę už nepriklausomos kontrolės sistemos įgyvendinimą, atsitiktine tvarka atrenka visų per metus išduotų energinio naudingumo sertifikatų imtį ir juos patikrina. Atrinktoji imtis turi būti pakankamo dydžio, kad būtų galima užtikrinti statistiškai reikšmingus atitikties rezultatus.“;

b) papildoma šiuo punktu:

„3. Kai informacija įtraukiama į duomenų bazę, nacionalinės institucijos stebėsenos ir tikrinimo tikslais gali sužinoti, kas ją įtraukė.“

ISSN 1977-0723 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-5120 (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIEKSEMBURGAS

LT